

ÜNNEPI IGEHIRDETÉSEK
A DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI
EGYETEM LEGÁTUSAI SZÁMÁRA

2024–2025

Ünnepi igehirdetések
a Debreceni Református Hittudományi Egyetem
legátusai számára
2024–2025

Szerkesztette:
Horsai Ede

ISSN 3058-1257
Kiadja a Debreceni Református Hittudományi Egyetem
Felelős kiadó: Dr. Baráth Béla Levente rektor
Nyomda: Monaprint Bt.
Felelős vezető: M. Szabó Monika
Debrecen, 2025

TARTALOM

KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR

Megjelent

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE)
(Szentestére is) 6

Karácsonyi bemutatkozás

Dr. Ledán M. István (DRHE) 12

Álmokat álmodni

Dr. Kovács Krisztián (DRHE) 18

Az öröm vonzásában

Dr. Fazakas Sándor (DRHE) 25

Húsvéti ünnepkör

Nincs többé tartozásunk!

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE)
Nagypéntek 34

Csendben az Istennel

Dr. Kovács Krisztián (DRHE)
Nagyszombat (este) 40

Tudjuk!

Dr. Ledán M. István (DRHE) 46

Hol lehet?

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE) 52

Emmausi tanítványok

Iván Barna Zsolt (Debrecen)
Húsvét másodnapja 60

Pünkösdi ünnepkör

Egyedül nem megy...

Dr. Kovács Krisztián (DRHE) 66

Megváltozott élet

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE) 72

Mit kínál a lélek?

Dr. Ledán M. István (DRHE) 78

Jöjj, és lakozz bennem!

Bukáné Zakar Zsuzsanna (Debrecen–Ebes–Szepes) 84

KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR 2024–2025

MEGJELENT

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE)
(Szentestére is)

Előzetes megjegyzés

1) A négy vers struktúrája jól követhető, bár nem egyszerű. Először egy állítást (megjelent, *ἐπιφαίνομαι* aor.) fogalmaz meg, majd ennek következményeit tárja fel. A legfontosabb következmény az evangéliumot meghallók nevelése (*παιδεύω*, 12. vers). A 13. vers az állításhoz tér vissza, ugyanakkor tovább is vezet, mivel itt nem a múlt idejű megjelenésre hivatkozik vissza a szöveg, hanem a nevelésben részesülők alaphabitusát határozza meg: ők azért hajlandóak megváltozni, mert várakoznak, Krisztus dicsőséges megjelenésének reményében élnek.

2) A 14. vers a 11. és a 12. közé irányítja a figyelmet: az, aki megjelent, önmagát adta értünk. Ezeknek a verseknek a kronológiai kisimításával egy összetett, valóságos hitvallásra ismerhetünk: megjelent a kegyelem, vagyis Jézus Krisztus, aki önmagát adta értünk; Ő ma is nevel minket, mi pedig megváltozott élettel várjuk az üdvözítő dicsőséges megjelenését.

3) Múlt és jövő fonódik össze a jelennel ebben a pár versben; megfogalmazást nyernek itt a hit alapjai (megjelent, önmagát adta), következményei (nevel: megtagadni a hitetlenséget és kívánságokat; kegyes és mértékletes élet), valamint távlatai (Krisztus dicsőséges megjelenése, az ő népévé válás). Az idő tengelye adott, a két meghatározó szakaszhatár pedig a kegyelem megjelenése (értelmezésünk szerint: az inkarnáció ténye), és Krisztus dicsőséges megjelenése.

4) Problémás a 13. vers fordítása. Egyes kutatók ezt a szóhasználatában a császárkultuszt idéző verset tartják Krisztus istensége egyik legkorábbi megfogalmazásának, mások viszont szétválasztják a mondatban az Istenre és a Jézusra vonatkozó részt. A különböző bibliafordítások megoldásai érzékeltetik a feszültséget. Ilyen esetekben célszerű megfontolni a pásztori levelek kontextusát: találkozunk-e másutt Jézust Istenként meghatározó krisztológiával? Számos igehely említhető (1Tim 1,1; 2,5; 5,21; 6,13; 2Tim 4,1), de a pásztori levelek szerzője szerzői?) nem nevezi minden további nélkül Jézus Krisztust Istennek. Ezt különösen 1Tim 2,5 és 6,13, valamint 2Tim 4,1 alapján állíthatjuk. A pásztori levelek krisztológiájának pillére, hogy Krisztusra, mint az egyetlen közbenjáróra tekint (1Tim 2,5-6), akinek megjelenése következményeket hordoz, kötelezettségeket ró a gyülekezet tagjaira.

5) A 12. vers (ami szóhasználatában a hellénista morálfilozófia kategóriáiban mozog) azt erősíti meg, hogy a nevelésen minden nemzedéknek át kell esni, sőt, minden keresztyén embernek, individuális értelemben is formálódni kell. Ez a vers erkölcsi alapállásként fogható fel.

6) A perikópa zárása tovább gazdagítja a szakasz értelmét. A pásztori levelekben csak itt, a 14. versben van szó arról, hogy Isten saját népévé formál (szó szerint: tisztít, *καθαρίση* *ἐαυτῷ* *λαὸν* *περιούσιον*) magának egy közösséget. A szóhasználat itt eltávolodik a hellén világtól, és az Ószövetségre mutat. A Szentírás egészét tekintve a kiválasztás jellemzően közösségre tekint. (Ábrahám és utódai.) A keresztyén hit megélésének egyik örök feszültsége ragadható meg ezen a ponton. Hitünk a közösség felé mutat, Jézus tanítványokat hívott el, és körülvette magát velük, csak ritkán és meghatározott időre vonult vissza magányosan, megkeresztelésétől az utolsó vacsoráig csoportok felé fordult, őket tanította, az Igét nekik hirdette. Eközben természetesen nem téveszti szem elől az egyéneket sem, amire szintén számos példa hozható (magányos betegektől kezdve Zákeusig). Ezzel Jézus folytatja az ószövetségi hagyományt, ahol a "Szentek legyetek, mert én, az Úr, a ti Istenetek, szent vagyok" (3Móz 19,2) parancsa nyomán végig hangsúlyos a közösségi szemlélet, de az egyén is megkapja az őt megillető figyelmet. Ezek után nem meglepő, hogy az apostolok az első pünkösdtől kezdve figyelnek az egyénre és a közösségre is.

7) Isten megtisztít magának egy népet - tehát nem individuumok amorf halmazát, hanem egy tagokból álló, egymáshoz szervesen kapcsolódó közösséget hoz létre. Krisztus értünk született Krisztus értem született. Az inkarnáció erre a kettősségre is emlékeztet. A keresztyén egyház, a gyülekezet egyszerre az emlékezés és a reménység közössége, ami a jelenben él, a múltból táplálkozik, és a jövő felé tekint reménységgel.

(Lekció: Mt 2,1-15)

Előima: Örökkévaló Isten, szerető mennyei Édesatyánk Jézus Krisztus által!
Magasztalunk Téged, aki a magasságban, a hozzáférhetetlen világosságban lakozol, azért, hogy szent Fiadban, a mi Urunk Jézus Krisztusban közénk jöttél, megosztottad velünk örökkévaló dicsőségedet és életedet, s magadra vetted a mi életünk minden terhét és hiábavalóságát. Bocsásd meg, hogy oly sokszor megfélelkezünk erről a kegyelemről, meg nem érdemelt, de irgalmadból mégis nekünk hozott nagy ajándékról.

Dicsérünk és magasztalunk Téged azért a csodálatos irgalomért, amellyel emberi Istenünk lettél, és Krisztus által fordulóponthoz juttattad a mi életünket is. Áldunk Téged életünk elmúlt karácsonyaiért, az örömteliekért és a fájdalmasakért egyaránt. Köszönjük a ma karácsonyát szereteteink között, itt a gyülekezet közösségében. Hálát adunk Neked Szentlelked megelevenítő erejéért.

Most is azért könyörgünk, szólaltasd meg közöttünk a Te igédet, a Te evangéliumodat. Segíts meg bennünket, az ige hirdetőjét és hallgatóját egyaránt. Urunk, hisszük, hogy hallottál bennünket. Kérünk, beszélj most velünk kegyelmesen a Te Szentlelked által Jézus Krisztusért. Ámen. (HE)

Textus: Titusz 2,11-14

**„11 Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek,
12 és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan, és kegyesen éljünk a világban,
13 mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését,
14 aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszástól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik.”**

Megjelent. A felolvasott Ige kezdő szava sűrítve, tömören elmondja Karácsony teljes örömhírét. Voltaképp egy karácsonyi istentiszteleten elég is lenne ennyit tudatosítani magunkban: megjelent.

Krisztus megjelenésében az a különleges, hogy bár az egész világ tele volt várakozással, feltűnése mégis váratlan volt; pont, mint a mi adventi ünnepléseink, feltéve, hogy maradt még bennünk valami a régi, gyermeki énünkből. A készülődés során valamennyien tudtuk, hogy december 24-én este ismét a gyertya fénye lesz a főszereplő, de az ünnep napjai mégis megérintik, meglepik az embert.

Azt kívánom a gyülekezet minden tagjának, hogy tudjuk átadni magunkat a meglátogatottság érzésének.

I.

Jézus Krisztusban Isten maga lett emberré. Ha ezt kimondjuk, rögtön elbizonytalanodunk, mert ember-voltunkról még ilyenkor is a mulandóság, a gyengeség, a testi létből fakadó nehézségek jutnak eszünkbe, ez pedig természetes módon megszüli a kérdést: miért volt ez jó Istennek? Miért döntött úgy, hogy Isteni magasságából és tökéletességéből alászáll, vállalva mindazt, ami ezzel jár? Isten oldaláról nézve erre a kérdésre tényleg lehetetlen lenne ésszerű választ adni. Krisztus földi születése nekünk, az embernek hozott jót, épp ezért kell látnunk azt, amit alapigénk hangsúlyoz: Jézus Krisztus nem céltalanul jött, hanem azért, mert kezdeni akar valamit az emberrel. Érezte ezt, ösztönösen, a véreskező király is, ezért engedte szabadjára elfojtott dühét, tudta: a bölcsőlakó érkezése fel fogja forgatni féltve őrzött világát.

Az Úr érkezése ma is arra indít bennünket, hogy lássunk túl a bölcsőn. Karácsonykor valóban lezárul a várakozás ideje, de csak azért, hogy átadja helyét az új időszaknak, amikor engedjük, hogy az emberré lett Isten átforgalmazzon, neveljen bennünket. Mi szeretünk az eseményre koncentrálni, de egy gyermek születése nem csak a születés pillanatáról, hanem az utána következő életről is szól. Idén karácsonykor ne csak az eseményre figyeljünk, a körülményekre: azt helyezzük a középpontba, amit ez az esemény meg fog változtatni az életünkben!

Olyan ez, mint a jegyespár, amikor a küszöbön álló esküvő minden gondja oda sodorja őket, hogy már csak a nagy napot látják maguk előtt; ilyenkor jó, ha mellettük áll egy megbízható ember, aki emlékezteti őket: az esküvő után következik az, amire valójában készülniük kell. Isten most mellénk áll, és azt mondja: adventi várakozásokat véget ért. Eljött Karácsony ünnepe, most figyeljetelek arra, hogy mindez a ti megváltásotokért történt. Isten értünk lépett be az emberi világba, azért, hogy mi ne maradhassunk olyanok, mint azelőtt voltunk. Krisztus át akarja formálni egész életünket, nevelni akar minket. Azt akarja, hogy ettől kezdve életünk Isten mércéjéhez igazodjon.

Az Ige mély kifejezéseket használ, a hitetlenség és a világi kívánságok megvetéséről, megtagadásáról, az igazság és kegyesség diadaláról beszél. Az a kérdés csupán, hogy megvan-e bennünk a készség ennek elfogadására? Mert ez nehéz. Sokkal könnyebb odaállni a jászol mellé, mosolyogni, élvezni a pillanat hatását. De átadni magunkat az Ige hívásának, engedni az isteni nevelés szándékának: ez azt jelenti, hogy elfogadom, Krisztus céllal jött, céllal érkezett

közénk. Aki átadja magát az Ige hívásának, az belátta, hogy Krisztus érte vett fel emberi testet, annak minden gyengeségével együtt. Aki engedi, hogy Isten nevelje őt, az változni akar, az méltóvá akar válni a megtapasztalt szeretetre.

II.

Karácsonnyal, az Ige testté lételeével új időszámítás kezdődött el. Természetesen tudjuk, hogy a keresztyén világban Jézus születésének idejét tekintik a "nulla" évnek (még akkor is, ha nem vagyunk benne teljesen biztosak, hogy pontosan számolták ki az időpontot a régiek). A naptárak változtak az évszázadok alatt, az ortodox világ nem is most ünnepli Karácsonyt, de ez nem változtat a lényegen: Krisztus születésével az üdvörtörténet új szakaszába lépett a világ. Megkezdődött a kegyelmi idő, és ennek csak az Úr dicsőséges visszajövele vet majd véget. Az Ige arra kényszerít, hogy megpróbáljuk teljességükben látni Isten ajándékait.

A karácsonyi kised nélkül nincs a keresztest felvevő Krisztus; és Jézus két eljövetele, amit hitvallásunk is megfogalmaz, amit így mondunk: "...született Szűz Máriától..." és „...onnan jön el ítélni...” elválaszthatatlanul összetartozik. Mi vagyunk azok, akik birtokoljuk Krisztus áldozatának jó hírét, mert Ő önmagát adta értünk, ez a mi boldog reménységünk alapja. Tudjuk, Ő belépett a világba, ez megváltásunk biztos forrása. Ez ad nekünk erőt, hogy elhordozzuk a földi nyomorúságok megpróbáltatásait.

A karácsonyi gyermek bibliai történetei mellett sok minden eszébe jut az embernek. Gondolhatunk nyomorúságra, érezhetünk szánalmat: ha csak a pillanat reménytelenségét, az életet adó nő szegénységét látjuk. Gondolhatunk a világ megváltásának üdvöt hozó pillanatára, magasztosságára: ha csak az angyalok karát halljuk. Gondolhatunk az igazság diadalára: ha csupán a zavarodott királyt és a leboruló napkeleti bölcseket vesszük észre. De valahol mélyen mégis érezzük: mindez összetartozik, és együtt beszél a leírhatatlanról. Tanuljuk hát egyben látni a valóság arcait.

Karácsony az örömről szól, és ezért a legfontosabb, hogy az ünnepen ennek az örömnak tudjuk átadni magunkat. Krisztus nem csupán azért jött, hogy neveljen, és elsősorban most sem számonkérni akar, hanem mindenekelőtt azért van köztünk Lelke által, hogy nekünk ajándékozza magát. A mai evangélium lényege tehát nem az, hogy mit vár el tőlünk Isten, hanem az, amit Ő ad nekünk. Legfontosabb teendőnk az egyszerű elfogadás; elfogadjuk őt, ahogy ő is elfogadott minket.

Isten átformál, megtisztít, így tesz az ő népévé minket: ez igénk legfontosabb állítása. Ezt várta volna Isten a teremtestől kezdve az embertől, aki azonban a kegyelem idejének megjelenése előtt képtelennek bizonyult arra, hogy engedjen az Úr hívásának. Karácsony ünnepe emlékeztet bennünket arra, hogy egy néppé, egy új néppé akar szentelni minket Isten, mint az engedelmesség gyermekeit. Lehet, nem értjük a világ más részein élő reformátusok nyelvét; lehet, egyes szokásaik érthetetlenek számunkra, de egy kegyelemből élünk mindnyájan, akik itt, a gyülekezetben együtt vagyunk, és ugyanezt a megelevenítő kegyelmet élvezhetik a tőlünk távol lévők is. Együtt valljuk meg Krisztust, és együtt várjuk vissza őt. Mi elfogadjuk Őt, Ő pedig elfogadva nevel minket. Elfogadva nevel, mintha a modern pedagógiából, annak eszköztárából került volna ide ez a fogalom, de nem, ez kétezer éves evangélium.

A mi Urunk jött, hogy adja magát értünk, jött, mert a világnak rá volt és van szüksége. Eljött, adta magát, megváltott, megtisztított, népévé tett. Olyan egyszerűnek tűnik mindez. Aki megsejti, hogy mindez csak és kizárólag az ő irgalmas, elfogadó szeretetének köszönhető, az igent mond rá és közeledik hozzá. Annak élete nem marad olyan, mint azelőtt volt. Az ilyen ember maga is akarja az embertelenség hátrahagyását, az irgalmatlanságtól való elszakadást. Aki közel engedte magához Istent, az már tudja, élete jó helyen van. Aki pedig oda befészkelte magát, az Úr ölelő karja közt nem érzi tehernek Isten nevelését.

Adja Isten, hogy 2024. karácsonyán megéljük ennek örömét!

Utóima: *Urunk, Istenünk! Ahol Te megjelenysz, ott megváltozik minden. Köszönjük, hogy beléptél a mi világunkba és veled együtt megjelent a kegyelem, az irgalom, a békesség és az öröm. Légy áldott, hogy ezt azért hoztad, hogy megváltozzon a mi életünk. Így tapasztaljuk meg a Te szeretetedet, közelségedet, hogy bármilyen mélyen is legyen a mi életünk, Te ott vagy mellettünk. Áldunk és magasztalunk ezért!*

Kérünk formáld és tisztíts bennünket! Formáld és tisztítsd azok életét is, akik betegségekkel küszködnek, háborúságot szenvednek, akik a gyász terhe alatt roskadoznak, vagy csak egyszerűen a magány terhe nyomasztja őket. Add, hogy megtapasztalják, milyen jó, ha Rád hallgatnak, Benned bíznak és hozzád fohászkodnak és a Te ölelő karjaidba zárkóznak.

Kegyelmesen kérünk, így áldd meg ünneplésünket, együttlétünket, egész életünket. Értünk megszületett Megváltónk, Urunk Jézus Krisztus, kérünk, hallgass meg minket! Ámen. (HE)

KARÁCSONYI BEMUTATKOZÁS

Dr. Ledán M. István (DRHE)

Lekció: Lk 2,8–20

Előíma: *Urunk! Istenünk! Köszönjük neked, hogy szól az evangélium. Úgy szól, ahogyan régen is szólt: az Édenen kívül, a prófétáknak, az apostoloknak, templomokban és templomokon kívül. Hála neked, hogy te tegnap, ma és mindörökké ugyanaz vagy. Igéd is ugyanaz. Mi viszont nem vagyunk ugyanazok. Minket átgyúrnak, néha a felismerhetetlenségig átgyúrhatnak a kudarcaink és a sikereink. Olykor éppen a sikereink húznak le, és a kudarcaink emelnek fel. Olyanok vagyunk, mint a folyó: csak a nevünk ugyanaz, állandóan változunk, és állandóan változnunk kell.*

Annyira félelmetes ez, Istenünk! Azt sem tudjuk, hogy áldás vagy átok, hogy változnunk kell; áldás vagy átok, ha egy helyben állhatunk, sziklaszilárdan. Minket, Urunk, a te igéd tart mederben. A te örökké ismerős és örökké új igéd tart meg. Urunk, szavad állandóságért áldunk.

Magasztalunk azért, hogy a mi örökösen változó életünkben is van, ami ugyanaz marad. Nem változott és nem változik, hogy mi a te elhívottjaid és szeretteid közé tartozunk. Nem változott és nem változik az sem, hogy a mi hatalmas Urunknak, a Jézus Krisztusnak a tulajdonai vagyunk. És az sem változott, hogy te, Mennyei Atyánk, szentségre hívtál el minket. Kérünk téged, vezess el mindannyiunkat a hit engedelmességére. A hit a Te ajándékod, Istenünk. Mi meg hadd bontsuk ki most ezt az ajándékot! Ámen!

Textus: Róm 1,1-7

„1 Pál, Krisztus Jézus szolgálja, elhívott apostol, akit az Isten kiválasztott arra, hogy hirdesse evangéliumát,

2 amelyet prófétái által a szent iratokban előre megígért.

3 Az ő Fiáról szól ez az evangélium, aki test szerint Dávid utódaitól származott,

4 a Szentlélek szerint pedig a halottak közül való feltámadásával Isten hatalmas Fiának bizonyult. Ez a Jézus Krisztus a mi Urunk,

5 aki által kegyelmet és apostolságot kaptunk arra, hogy az ő nevéért hitre és engedelmességre hívjunk fel minden népet:

6 akik közé tartoztok ti is, mint Jézus Krisztus elhívottai.

7 Mindazoknak Rómában, akik az Isten szerettei, akiket ő elhívott és megszentelt: Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.”

Az embernek élete során viszonylag gyakran kell bemutatkoznia. Ez legtöbbször úgy történik, hogy kezet fogunk, azt mondjuk, hogy *örvendünk*, és megmondjuk a nevünket. Igazából az ilyen bemutatkozásokról olyan nagyon nem akarunk bemutatkozni. Egy-két dolog azért ilyenkor is kiderül rólunk. Nem abból, amit mondunk, hanem a kézfogásunkból, a testtartásunkból, a tekintetünkől, az arcunk játékából. Kiderül például az, hogy inkább rámenős vagy inkább félénk emberek vagyunk-e. Kiderül, hogy a másikat rokonszenvesnek, ellenszenvesnek tartjuk vagy közömbös a számunkra. Aztán van a bemutatkozásnak az a fajtája, amikor kiscsoportban vagy egy közösség előtt mutatkozunk be. Ilyenkor már több információt mondunk el magunkról. Azt mondjuk el, amit fontosnak tartunk. Beszélünk a családukról, életünk eseményeiről, a munkánkról, a céljainkról.

Amikor József Egyiptomban bemutatkozik a testvéreinek, azt mondja: *én vagyok József, él-e még az apám? Én vagyok József, a testvéretek, akit eladtatok Egyiptomba. Engem Isten küldött ide elöttetek, hogy életben maradhassatok.* Ebben a bemutatkozásban minden benne van, amit József fontosnak tart. Benne van a ragaszkodása a családjához, a gyökereihez. Benne van élete nagy traumája, hogy eladták a testvérek Egyiptomba. Benne van ennek a traumának a feldolgozása, hogy ez az egész azért történt, hogy ő gondoskodhasson a családjáról. Benne van az, hogy József nem idegennek, hanem továbbra is testvérnek tekinti magát. Igen, ez valóban egy *bemutatkozás*: mindent megtudunk Józsefről, ami fontos és lényeges. Bibliaolvasó emberek tudják, hogy Isten is gyakran bemutatkozik a Szentírásban. Újra meg újra, minden nemzedéknek. *Én vagyok atyádnak Istene, Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak Istene. Vagyok, aki vagyok* – mondja Mózesnek. Vagyis azt mondja Isten: *én vagyok az, aki elődeiddel voltam, én vagyok az, aki veled vagyok, és én vagyok az, aki utódaiddal leszek. A történelem nem veled kezdődik, Mózes, és nem veled végződik. Én vagyok az, aki mindig jelen vagyok, nemzedékről-nemzedékre.* Ebben a bemutatkozásban is benne van minden, amit Isten fontosnak tart közölni magáról.

*

A római levél első verseiben Pál is bemutatkozik a római gyülekezetnek. Merthogy Pált nem ismerték Rómában. Hallottak róla ezt, azt, de személyesen még nem találkoztak az apostollal. Ezért Pál néhány mondatban elmondja magáról mindazt, amit fontosnak tart. Beszél a munkájáról: arról, hogy Isten kiszemelte őt az evangélium hirdetésére a nem-zsidók között. Beszél élete nagy céljáról: arról, hogy hitre és engedelmességre szeretné felhívni a népeket. És beszél az ő Mesteréről, Jézusról.

Igen különös bemutatkozás ez! Mégpedig azért, mert Pál sokkal többet beszél ebben a bemutatkozásban Jézusról, mint saját magáról. Mintha azt mondaná: ebben a bemutatkozásban nem én vagyok a fontos. Azért mutakozom be, hogy bemutatthassak valakit, aki fontosabb nálam. Én csak azért vagyok fontos, mert Isten egy fontos feladattal bízott meg. Olyan vagyok, mint egy törekeny cserépedény, amibe kincset rejtettek. Én úgy jövök a képbe, hogy van egy örömuzenetem, amit rám bízta. Ez az örömhír Isten Fiáról szól, aki test szerint Dávid utóda, a Lélek szerint pedig Isten Fiának bizonyult hatalomban.

Egészen pontosan azt olvassuk, hogy *Jézus test szerint Dávid utóda volt, a Lélek szerint pedig a halálból való feltámadásával Isten fiának bizonyult hatalomban.* Mit jelenthet ez? Azt, hogy Jézus kiküzdötte magának az istenfiúságot? Hogy göröngyös úton – ahogy mondani szokás – eljutott a csillagokig: a bethlehemi istállótól az Atya jobbáig? Nyilván nem ezt jelenti. Akkor hát azt jelentené, hogy Jézus egyszerre ember és egyszerre Isten? Arról beszélne Pál, amit később az egyház úgy fogalmazott meg, hogy Jézus valóságos ember, és valóságos Isten?

Pál persze tisztában volt azzal, hogy Jézus csakugyan megszületett, és csakugyan meghalt, nem csupán „eljátszotta” a születést és a halált, nem csupán úgy tett mintha ember lett volna, hanem valóban az is volt; ahogyan azzal is tisztában volt, hogy honnan jött Jézus a mi világunkba, és hová ment vissza a mi világunkból. De ezzel a különös mondattal, hogy Jézus test szerint Dávid fia, Lélek szerint pedig Isten Fia, Pál nem annyira a Jézus kettős természetéről akart beszélni. Hanem miről?

Amikor Pál testről beszél, igen gyakran az emberi világra gondol, vagy ha úgy tetszik: a történelemre, mely állandóan ismétli önmagát. Arra gondol, hogy nincs új a nap alatt: újra meg újra ugyanazokat a hibákat követjük el, ugyanazokba a zsákutcákba futunk. Azt mondja Pál, hogy „test”, de azt is mondhatná: a történelem mókuskereke. Test, – vagyis ez a nagy rakat reménytelenség, amit történelemnek nevezünk. Amikor pedig azt mondja, hogy „lélek”, az Isten országára gondol. Arra, hogy ez az ország az idők/ a történelem végén megjelenik, de arra is, hogy ez az ország addig is meg-megmutatkozik a mi világunkban.

*

Jézus test szerint Dávid fia. Van családfája. Vissza lehet vezetni Dávidig, sőt Ábrahámig vagy Ádámig. Az akkori világ határvidékén született, zűrzavaros időkben. Zsidó emberként született. Az akkoriban – vagy akkoriban sem – volt egy főnyeremény. A nyolcadik napon – mint minden zsidó gyermeket – körülmételték. Aztán menekülnie kellett a családnak. Ma így mondanánk: migránsok lettek Egyiptomban. Nem egyedi sors ez. Megtörtént Ábrahámval, Jákóbbal, és sokakkal,

azóta is. Szerették és gyűlölték. Csodálták és üldözték. Úgy halt meg, mint akkortájt elég sok zsidó ember: a rómaiak keresztre feszítették.

A Jézus története így is elbeszélhető. De – mondja Pál – ez csak egyfajta nézőpont, ez csak az egyik szemszög. Ha így látjuk Jézust, test szerint látjuk. Persze, *így* is látnunk kell őt, vagyis úgy, hogy Jézus az emberi világban, a történelemben élt. Ahogyan mi mindannyian. De látnunk kell őt Lélek szerint is. Ha a Lélek szerint látjuk, akkor azt látjuk, hogy ő az Isten hatalmas Fia.

*

De karácsonykor is így kell látnunk? *Láthatjuk így* karácsonykor Jézust? Isten hatalmas Fia lenne az a védtelen, tehetetlen csecsemő, akinek alig tudnak helyet szorítani Betlehemben? Isten hatalmas Fia lenne az, akit majdnem elpusztít egy véreskezű vazalluskirály? Isten hatalmas Fia lenne az, akit utolsó pillanatban menekít ki az országból a családja? De Pál nem is azt mondja, hogy Jézus a születésével mutatta meg a hatalmát, hanem azt, hogy a feltámadásával.

A születés a mi világunkhoz tartozik. Akármilyen titokzatos folyamat is, úgy tekintünk rá, mint a világ egyik legtermészetesebb dolgára. A halál is a mi világunkhoz tartozik. Titokzatos dolog, de ugyancsak természetes dolognak tartjuk. A feltámadás nem a mi világunkhoz tartozik. Nem is tudunk vele mit kezdeni, mindaddig amíg Isten el nem juttat a hit engedelmességére. De ha már látjuk, hogy Jézus a feltámadása által Isten hatalmas Fia, akkor már azt is látjuk, hogy Isten hatalma hogyan mutatkozott meg karácsonykor. Látjuk a szálláskeresésben, a bölcsek bénázásában, a menekülésben is.

*

Karácsonykor Isten bemutatkozott az emberiségnek. Azt mondják az angyalok a pásztoroknak: *Szabadító született ma nektek, aki az Úr Krisztus a Dávid városában.* Majd azt mondják: *a jel az, hogy találtak egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban.* Kevés ennél hétköznapiabb dolog van: egy gyermek egy bölcsőben. És kevés hétköznapiabb helyszín: egy zsúfolt ház vagy valamilyen fészerszerűség. De ha egy kicsit is ismerjük Istent, aligha lepődünk meg ezen.

Mert Isten gyakran mutatkozott be a pusztában, elhagyatott helyeken, egészen hétköznapi körülmények között. Isten karácsonykor nem hatalomban mutatkozott be, hanem erőtlenségben. Test szerint egy zsidó kisfiú látható, ugyanolyan, mint akik aznap, korábban vagy később születtek. Nincs a feje fölött glória, mint a karácsonyi képeslapokon. Csak egy kisgyermek, aki bepólyálva fekszik a jászolban; akinek gyarapodnia kell bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben (Lk 2, 52).

*

Sokan bevallják, hogy nem szeretik a karácsonyt. Azt gyanítom, azért nem, mert többnyire egy lebutított, megvágott karácsonyi evangéliumot hirdetünk. Minden csupa béke, öröm, ragyogás, angyalkák és porcukor. Szépen elandalít az, amit karácsonyi hangulatnak nevezünk. És mi ezt a karácsonyi hangulatot leginkább hóval megszórva szeretjük. Aztán visszamegyünk az életünkbe, és mellbe vág a „valóság”. A gondjaink, a betegségeink, a kudarcaink, az elakadásaink. Szóval az, ami a karácsonyi történetben a szálláskeresés, a menekülés vagy a bölcsek bénázása. És ezt a kettőt nem tudjuk összeegyeztetni. És akkor azt mondjuk: inkább nem kérünk a karácsonyi andalításból, hátha úgy megússzuk a karácsony utáni depressziót.

*

Pedig ha megtanulnánk Lélek szerint is látni, azt látnánk, hogy Isten általában az erőtlenségben mutatja meg az erejét. Hatalmas kézzel vezet, amikor mi „test szerint” úgy látjuk, hogy sodródunk. Mi mélységet látunk, Isten pedig egy lépcsőfokot a magasság felé. Szóval igen, ha a Lélek szerint látnánk, úgy látnánk, mint József, a Jákób fia: *ti eladtatok, de az Isten vezetett engem ide, méghozzá azért, hogy gondoskodhassak rólatok.* Test szerint csak ennyi lenne látható: *eladtatok.* Lélek szerint már az is látható, hogy *az Isten vezetett.* Karácsonykor test szerint csak egy gyermek látható, aki bepólyálva fekszik egy jászolban, Lélek szerint már azt is látjuk, hogy ez a gyermek az az Úr, aki előtt majd meg kell állnom és számot kell adnom. Test szerint legfennebb azt látom: velem van az Isten, mert jól megy a szekér, Lélek szerint azt is, hogy *velem lesz, bármi is történjen.* Akkor is velem lesz, amikor meg kell állnom előtte és számot kell adnom.

*

Azzal kezdtem, hogy az embernek élete során viszonylag gyakran kell bemutatkoznia. Pál is bemutatkozott a római gyülekezetnek. Láttuk, hogy Isten is gyakran mutatkozik be a Szentírásban. Karácsonykor is bemutatkozott. Amikor bemutatkozunk – akár egy kézfogás erejéig – elég sok minden kiderül rólunk. És főleg kiderül abból, ahogyan beszélünk, ahogyan élünk, ahogyan jelen vagyunk a világban. Igazából egy ember nem úgy, nem csak úgy mutatkozik be, hogy megmondja a nevét és elmond magáról néhány információt, hanem azzal, ahogyan él. Ebből, vagyis az életünkből kellene kiderülnie – persze nemcsak karácsonykor – hogy mi annak az Úrnak a szolgálói vagyunk, aki test szerint Dávid utódaitól származott, a Lélek szerint pedig, feltámadásával, Isten hatalmas Fiának bizonyult. Ámen!

Utóima: *Urunk! Istenünk! Köszönjük, hogy ezen az ünnepen újra bemutatkoztál nekünk. Azért is hálások vagyunk, hogy megmutatkoztál elődeinknek, és hitünk hőseinek az életében. Felemel és megrendít bennünket az, hogy egy hagyományban, egy történetben élünk, és hogy ez a történet nem velünk kezdődött el. Hálát adunk neked Úr Jézus Krisztus, hogy téged test szerint is láthatunk. Láthatunk csecsemőként, menekülőként, vándorként, szenvedőként. Hálások vagyunk neked azért, hogy ugyanakkor Lélek szerint is láthatunk: láthatunk téged hatalmas Úrnak. Köszönjük, hogy meg akarsz ajándékozni mindannyiunkat azzal a kettős látással, mellyel egyszerre látjuk a láthatót és láthatatlant, a testit és a lelkit. Urunk! Istenünk! Pontosan tudjuk: te azt szeretnéd, ha bemutatkozásainkban, életünk minden megnyilvánulásában kiderülne rólunk: mi annak az Úrnak a szolgálói vagyunk, aki test szerint Dávid utódaitól származott, a Lélek szerint pedig, feltámadásával, Isten hatalmas Fiának bizonyult. Mi is ezt szeretnénk, Urunk. Mi is ez után sóvárgunk. Kérünk, erősítsd meg szívünk szándékát. Ámen!*

ÁLMOKAT ÁLMODNI

Dr. Kovács Krisztián (DRHE)

Lekció: Máté 2,1–12

Előima: Megváltó Krisztusunk! Legyen neked dicsőség és örök magasztalás, mert megszülettélt érettünk. Osztottál emberi sorsunkban és sorstalanságunkban. Megélted az emberlét minden kínját, kérdését, olykor kétségét, fájdalmát. Teljesen olyaná lettél, mint mi, a mi bűnünket kivéve. Ezért tudunk Téged megszólítani, mert ismered a hangunkat. A sokszor elgyötört, megfáradt, megfásult, remegéssel, reszketéssel, félelemmel teli hangunkat. Meghallod, ha Hozzád kiáltunk bűnünkben bűnbocsánatért, betegségünkben gyógyulásunkért, kétségeinkben hitért.

Áldunk és magasztalunk, mert fontosak voltunk és fontosak vagyunk ma is neked, és kész voltál megalázni magadat, kész voltál feltörni Atyád titkát és nyilvánvalóvá, érthetővé, hallhatóvá Tenni Atyád szavát, mert testté lettél, Atyaistennek igéje.

Örökkévaló Krisztusunk – köszönjük az ünnepelés lehetőségét, azt, hogy Téged és Veled ünnepelhetünk, hogy értelemmel tudod megtölteni ünnepünket és hétköznapijainkat, örömeinket és bánatunkat, sikereinket és kudarcainkat, életünket és halálunkat. Köszönjük, hogy minden dolgunkra, minden jó és rossz tapasztalatainkra, mindenre, ami körülvesz, amire várunk, amitől félünk, mindenre érvényes az, hogy te az Isten szeretetét hoztad el hozzánk, hogy akin hisz tebenned el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Kérünk, ez legyen egész ünnepünk titokzatos és nyilvánvaló, megértett és elhitt, megtapasztalt és remélt öröme.

Érettünk megszületett Úr Krisztus, légy itt miközöttünk ez ünnepi órában, hogy együttlétünk, énekünk, imádságunk a Te dicsőségedet szolgálja. Ámen

Textus: Ézsaiás 11,1–9

„1 Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről.

2 Az Úr lelke nyugszik rajta, a bölcsesség és értelem lelke, a tanács és erő lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke.

3 Az Úr félelme lesz a gyönyörűsége. Nem a látszat után ítélt, és nem hallomás után dönt,

4 hanem igazságosan ítélt a nincstelenek ügyében, és méltányosan dönt az ország szegényeinek dolgában. Megveri a földet szájának botjával, ajka leheletével megöli a bűnöst.

5 Igazság lesz derekának öve, csípőjének öve pedig a hűség.

6 Akkor majd a farkas a báránnal lakik, a párduc a gödölyével hever, a borjú, az oroszlán és a hízott marha együtt lesznek, és egy kisfiú terelgeti őket.

7 A tehén a medvével legel, fiaik együtt heverésznek, az oroszlán pedig szalmát eszik, mint a marha.

8 A kisdéd a viperalyuknál játszadozik, és az alig elválasztott gyermek a mérgeskígyó fajzata felé nyújtja kezét.

9 Nem árt, és nem pusztít szent hegyemen senki, mert tele lesz a föld az Úr ismeretével, ahogyan a tengert víz borítja.”

„Van egy álmom: egy napon Georgia vöröslő dombjain a hajdani rabszolgák fiai és a hajdani rabszolga tartók fiai le tudnak ülni a testvériség asztala mellé. Van egy álmom: hogy egy napon még Mississippi állam is, amely ma az igazságtalanság és az elnyomás forrásától szenvedő sivatag, a szabadság és a jog oázisává fog változni. Van egy álmom: négy kicsi gyermekem egy napon olyan országban fog élni, ahol nem a bőrük színe, hanem a jellemük alapján fogják megítélni őket. Van egy álmom. Van egy álmom: hogy egy napon Alabama államban, ahol a kormányzó ma szünet nélkül csak a beavatkozásról és a hatálytalanításról beszél, megváltozik a helyzet, de úgy, hogy fekete kisfiúk és fekete kislányok testvérként, kézen fogva járhatnak a fehér kisfiúkkal és kislányokkal. Van egy álmom.

Van egy álmom: egy napon minden völgy fölemelkedik, minden hegy és halom lesüllyed, az egyenetlen egyenessé lesz és a dombvidék síksággá! Mert megjelenik az Úr dicsősége, látni fogja minden ember.”

Keresztyén Testvéreim! Ünnepelő Gyülekezet! Martin Luther King, néger emberjogi harcos 1963-ban elmondott, azóta híressé vált sorait mindenki úgy hallgatta ott és akkor Washingtonban, hogy tele voltak reménnyel: megvalósul-e az álom? Véget ér-e a faji megkülönböztetés fehérek és feketék között? Egyenjogú lesz-e mindenki mindenkivel? Talán voltak, akik távolinak, lehetetlennek, megvalósíthatatlannak tartották azt, amit Martin Luther King vizionált s voltak bizonyára olyanok is, akik felvették a remény fonálát, és hittek az egyenlőségben, a faji megkülönböztetés végében.

Mai igénk nagyon hasonló érzéseket vált ki belőlünk. Tele van első hallásra lehetetlen vágyakkal, reményekkel, álmokkal. Élet jön elő az élettelenből: a levágott facsonkból, törzsekből vesszőszál hajt ki; igazság, jog, béke lesz a földön, az ellenséges állatok együtt élnek, s az embernek sem kell tartania a vadaktól.

Álom, édes álom. Mondhatnánk mi is, keresztyén emberek. De mondhatták talán egykor mindazok is, akik először hallották és olvasták Ézsaiás csodálatos sorait, a héber költészet egyik legragyogóbb költeményét. Izrael számára is csak álom maradt, hisz még ma is várják a békét hozó Messiást. Egy óriási feszültség lengi körül ezt az igeszakaszt: a megvalósulás esélye és annak a lehetősége, hogy mindaz, ami benne áll, örökre csak álom marad. És persze ott van a keresztyén nézőpont kérdése is: mi az, ami Jézus Krisztus révén beteljesült; mi az, ami megvalósult az ézsaiási jövendölésből. Hol tudjuk saját reménységünknek, saját hitvallásunknak érezni ezeket a sorokat?

Először is abban és ott, hogy fogalmazzuk meg és mondjuk a kívánságaink, reményeinket, álmainkat.

1. Álmokat álmodni – kívánságot kívánni

Karácsonykor szinte elkerülhetetlen, hogy ne beszéljünk az ajándékokról. Ez esetben a kívánságlista a kulcs az igeszakasz megértéséhez. Gyermekek, de olykor-olykor felnőttek is készítenek kívánságlistát: angyalnak, szülőnek, házastársnak – hogy véletlenül se olyan kerüljön a fa alá, aminek nem örülnének; vagy: mindenképpen ott legyen az, amire annyira vágyódnak. S akkor igazán találó az ajándék, ha a kívánságlista őszinte. S lehet nagyot kívánni. Néha talán az a legszomorúbb, ha az ember, s főleg a gyermek, annyira bele van keseredve, bele van fásulva a lehetetlenség tapasztalatába, abba, hogy semmire sem lát már esélyt, hogy már nem is mer álmodni, nem mer kívánni, és már nincs is kívánságlistája. Valahol annyira hozzátartozik embervoltunkhoz, emberi méltóságunkhoz a reménykedés, az álmodozás; mert az álmodozás nem az élet megrontója – főleg nem az Isten előtt – hanem annak a megvallása, hogy hisszük: lehet még jobb; nem a rossz az utolsó és főleg nem az állandó tapasztalatunk. Gyakorlatilag teljesen mindegy lehet, hogy mikor szólal meg ez a prófécia, mert minden időben meg lehet látni és meg lehet hallani a sorok mögött húzódó valóságos vágyakat: egy szebb és jobb élet után.

S van ebben valami nagyon karácsonyi is. Az emberiség sosem kerül abba az állapotba, hogy feladhassa a reménykedés és az álmodozás iránti igényét. Sosem kerül az emberiség oda, hogy azt mondhatná: nincsen szüksége a Messiasra, Isten megváltására, Jézus Krisztusra. S persze egy Isten előtt megfogalmazott kívánságlista mindig önvallomás is: mi az, ami hiányzik az életemből, a közösségi, társadalmi együttélésünkől, mi az, amit nem tudunk a magunk erejéből véghez vinni? Álmodni csak őszintén lehet, mert az álmok sosem hazugok! Néha éppen a valós, biológiai álmunkban jelennek meg azok a dolgok, amiket ébren nem akarunk

kimondani, mert félünk az igazságtól; vagy megpróbálunk tudatosan elnyomni magunkban. Isten előtt sem lehet alakoskodva álmodni; hamis reményeket megfogalmazni.

De mit is álmodik a próféta? Mindenekelőtt egy igazságos és békés világ iránti igényét szólaltatja meg.

2. Vágyódás egy igazságos és békés világ után

Olyan Messiás képét írja le Ézsaiás, aki szociális, politikai és jogi igazságot teremt. Aki nem részrehajló, nem megvesztegethető, nem vehető rá korrupcióra. S uralma Isten ismeretével tölti be a világot, s feloldódnak a nagy ellentétek, kibékülnek a nagy ellenségek. Milyen igaz ez ma is. Sajnos nem is kell kilométer ezreket megtenni ahhoz, hogy valós álmok és remények legyenek ezek. Szinte testközelbe és emberközelbe jött mindannyiunkhoz így vagy úgy, a tévé képernyőjéről, a híradásokból, a személyes kapcsolatokból a létbizonytalanság, a jogtalanság, a háború és a gyűlölet szele. Mindennapjainkat meghatározzák az ellentétek, a különböző érdekeltségek, a pártoskodások, a széthúzás, a vetélkedés és rivalizálás, az erőfitogtatás és az erőszak.

S nem fogalmazzuk meg mi is, hogy: de jó lenne, ha nem kellene aggódni a megélhetés miatt?! De jó lenne, ha valóban igazságot és igazságosságot éreznénk az életünkben: hogy a szegények és nincstelenek ugyanolyan jogokkal, eséllyel, lehetőségekkel induljanak neki az életnek, mint a gazdagok?! Hogy valóban egy Isten szerinti életre törekednének a legtöbben körülöttünk: egyházban, gyülekezetben, családban, társadalomban, politikában, gazdaságban?! De jó lenne, ha nem kellene tartanom a másik ember, a rivális, az ellenzék, a versenytárs, kigyómarásától! De jó lenne, ha nem kellene azt érezni, hogy bárány vagyok a farkas mellett, mert én vagyok a leggyengébb, legkevesebb, legkisebb.

Igen, mindannyian vágyódnak egy békés és igazságos világ iránt. Olyan nagyon fennkölt és távoli ez az ézsaiási prófécia, de mégis olyan mélységesen őszintén és hétköznapien mondja ki a mi magunk álmait, vágyait is. S amikor mindezeket a vágyakat, álmokat, reményeket megfogalmazzuk, kimondjuk, akkor talán arra is gondolunk, hogy: na igen. Krisztus eljött erre a világra, a sok ellentét, ellenségeskedés, gyűlölködés közé, s mi változott meg? Jobb lett a világ az első karácsony óta? Jobbak lettek-e egyáltalán az emberek? Meglátszik-e a világon, hogy Megváltója született? De ha megállunk – keresztyén emberként – ezeknél a kérdéseknél, akkor csak olcsó moralizálásba kerülünk, ami kimerül abban, hogy a világ rossz és istentelen. Ami azonban még ennél is rosszabb: elhárítjuk magunktól

a felelős cselekvés szükségességét. Mert az, hogy Jézus Krisztus megszületett és emberré lett, az kötelez bennünket.

Ha meglátjuk Krisztus életében, és egyáltalán Jézus Krisztusban az ézsaiási szavak beteljesülését: azt, hogy Jézus Krisztuson nyugszik az Úr lelke, a bölcsesség és értelem, a tanács és erő, az Úr ismeretének és félelmének a lelke, akkor ez nem hagyhat bennünket eddigi életszemléletünkben. Ha hisszük és valljuk, hogy igaz Krisztusra mindez: nem a látszat után ítélek, és nem hallomás után döntök, hanem igazságosan ítélek, és igazság derekának öve, csípőjének öve pedig hűség, akkor ez minket, keresztyéneket is kötelez!

Lehet, hogy tele vagyunk álmokkal, reményekkel, vágyakkal Krisztus és Isten előtt, s lehet, hogy magunkénak érezzük Ézsaiás sorait – de ezekben ott van az Isten kérdése mi felénk is: mi magunk mit teszünk, mit tettünk azért, hogy ezek a vágyak egy kicsit is beteljesüljenek? Nyilvánvaló, hogy sosem tudunk úgy cselekedni, úgy tenni, hogy mi magunk és cselekedeteink legyenek a messiási kor útkészítői, de fel kell tenni a kérdést, hogy nem éppen a mi passzivitásunkon, a mi nem cselekvésünkön, a mi nem Krisztus szerinti életünkön csúszik el egy szebb és egy jobb világ reménye, sőt valósága?

Annyi álmunk, reményünk van egy szebb és egy jobb élet irányába, de mi tudunk-e mások számára egy jobb és egy szebb életminőséget felkínálni? Félünk és rettegünk a másik embertől, mert ők számunkra az oroszlánok és medvék, viperák és kígyók. De nem vagyunk-e mégis mi magunk is a másik számára oroszlánok, medvék, kígyók és viperák. Nem csak nekünk lehet álmunk – hanem a másik embernek is. Talán éppen a mi irányunkba.

Vágyódni egy igazságos és békés világ iránt sosem illúzió, sosem vízió, sosem látomás, sosem fantazmagória, hanem mindig konkrét cselekvés vagy éppen valaminek az abbahagyása. A szebb és jobb világ iránti igény, az mindig konkrét tettekben, lépésekben valósul meg. Olykor-olykor apró lépésekben, gesztusokban. De ehhez szükség van valóban az álmainkra.

3. Álmokat álmodni – terveket szőni

„Nem elég a jóra vágygni: A jót akarni kell! És nem elég akarni: De tenni, tenni kell!” – írja Váci Mihály, s van ebben valami, ami nagyon jól kifejezi a keresztyén ember cselekvésének az útját az álmai Isten előtti kimondásától a Krisztus iránti háládatosságból való cselekvéséig. És egyben rávilágít arra a mozgalmasságra, amely minden keresztyén embert jellemeznie kellene. Egy Krisztus megváltásából élő ember számára semmi sem lehet elég jó – és ezt pozitív értelemben kell érteni. Aki rálépett a megváltó Krisztus követésének az útjára, az

minden lépését megkérdőjelezi, az minden döntését Isten mérlegére teszi, az mindig tovább akar látni a jelenvalóságnál és álmokat látni, hogy több, jobb és szebb életet élhessen és adhasson másoknak. A keresztyén ember, az mindig cselekvésre kész életet kell élni.

Krisztus születése nem csupán álmélkodásra készítet, hanem cselekvésre. A keresztyén embernek éppen a megváltó Krisztus ad lehetőséget arra, hogy képes legyen túl látni a valóságon, és merjen nagyokat álmodni; s merjen jót álmodni. Néha annyira meg tudják és le tudják törni a lelkesedést az olyan passzív, cinikus vagy éppen kritikus szavak, hogy „jó lesz úgy, ahogy eddig volt...”. Úgysem ér semmit a változtatás és változtatni akarás...” nem kell nekünk semmi új, úgy sem változik semmi...”.

De éppen egyházi és gyülekezeti életünknek és lelki, hitbéli életünknek van a legnagyobb szüksége arra, hogy tudjunk álmodni: gyülekezeteink növekedéséről, egyházunk megújulásáról, a lelki élet aktivizálásáról. Egyházunk krízisei mindig akkor kerültek a felszínre, amikor a gyülekezeti tagok, az egyháztagok passzívvá váltak, amikor feladták azt, hogy a keresztyén hit dinamikája, mozgalmassága látható és tapasztalható legyen az életükben. Ha mindig a valósággal, az itt és most gyakran negatív és rossz tapasztalatával vagyunk elfoglalva, akkor nagyon nehezen tudunk továbblépni.

Keresztyén Testvéreim! Mindig lenni kell egy álomnak, ami segít a változásban és a változtatásban. Keresztyén ember számára Jézus Krisztus a nagy álom, s Ő az, aki segít bennünket abban, hogy igen, merjünk álmodni: Martin Luther Kingként, kimondani az igényünket, vágyunkat, reményünket egy szebb és egy jobb világ iránt. De Jézus Krisztus, mint az emberré lett remény, segíthet bennünket abban is, hogy Ézsaiás szavait egy szélesebb horizonton, távolabbi perspektívában is a magunkénak lássuk és az Isten eljövendő országa felől értsük. Mert a keresztyén ember legfőbb vágya, legfőbb reménye és legfőbb álma az, hogy Ézsaiás sorait egykoron Isten országában tapasztalja meg. Így adjon számunkra a mai íge valóban szép álmokat! Ámen.

Utóima: Mennyei Atyánk, áldunk téged, hogy az idők teljességében elküldted egyszülött Fiadat megváltásunkra, és egészen közel hozta hozzánk a te szeretetedet. Te látod, Urunk, hogy mennyire önzők a vágyainak, s azt is, hogy mennyifre nehezen tesszük magunkévá a Jézus Krisztusban hozzánk eljött megváltás örömét.

Ezért könyörgünk. Nyisd meg szívünket, hogy befogadjuk Krisztusunkat, s engedjük, hogy ő maga is befogadóvá tegyen minket. Add, hogy ne csupán álmodói legyünk, akik egy jobb világra várnak, hanem tenni és imádkozni tudjunk mindazért és mindazokért, akikkel egy közösségbe állítottál minket.

Így kérünk, Urunk, részesítsd a karácsonyi örömben egész egyházadat, és egyesítsd minden hívedet az egyetlen Megváltóért való szüntelen hálaadásban!

Add, Urunk, hogy szent Fiad második eljövetele békességben találja a világot, és megmeneküljön mindenki, aki nevedet hívja segítségül!

Urunk, add meg mindenkinek azt, ami üdvösséges: a betegnek adj enyhülést, az elesettet emeld föl, a szomorkodót vigasztald meg, a keményszívűnek pedig munkáld megtérését!

Urunk, add, hogy a világban a jóakarat kerekedjék fölül minden gonosz indulaton, és ember embernek többé ne akarjon szándékosan ártani!

Úr Jézus Krisztus! Te mindenek Ura vagy, mégis gyermekké lettél értünk.

Kérünk, ajándékozz nekünk gyermeki lelkiületet, hogy mindenkor bizalommal tekintsünk mennyei Atyánkra, akit veled és a Szentlélekkel együtt magasztalunk mindörökkön-örökké. Ámen.

AZ ÖRÖM VONZÁSÁBAN

Dr. Fazakas Sándor (DRHE)

Lekció: Lk 2,1–15

Előima: Urunk Istenünk! A karácsonyi eseményekben Te a lehető legnagyobb ajándékot készítetted el nekünk és a világ számára: a te szeretetednek bizonyítékát a Jézus Krisztus által. Elcsendesedünk előtted ez ünnepen, és várjuk ennek az üzenetnek megerősítését, megtapasztalását a mi életünk számára is.

Mert ez az ünnep a legnagyobb öröm ünnepe, az Isten közénk érkezésének ünnepe – de amelyet mégis emberi életünk szorongásai és félelmei árnyékolnak be: betegségek, szenvedések, halál, kiszámíthatatlan jövő. Urunk Jézusunk, te éppen ezért lettél emberré – nem azért hogy szórakoztass, múltó hangulatot biztosíts számunkra, hanem hogy életünk megváltást és szabadítást nyerjen általad. Ez jelenti a legnagyobb ajándékot és legszentebb örömet.

Urunk, Te vállaltad, hogy kisgyermekként lépjél be ebbe a világba – és vállaltad ennek az emberlétnek minden veszélyét, a kiszolgáltatottságot, mélységét; ezzel vállaltad egészen az emberi természetet és sorsot, a szenvedést és halált – ugyanakkor magadra vállaltad az ember bűnének terhét, végül vállaltad a kereszthalált, életedet adva értünk... Add, hogy a mai ünnepen ez az üzenet megérkezzen szívünkbe és értelmünkbe. Ez az üzenet adja meg életünk alapját és ünneplésünk tartalmát.

Ajándékozz világunknak, a keresztyénségnek, egyházunknak és benne nekünk is ez üzenet feletti örömet és reménységet... és add, hogy ez öröm továbbadásához mi legyünk tanúk, követek, hívő bizonyágtévő lelkek. Ehhez kérjük a Te igédet és Szentlelkedet. Ámen!

Textus: János 3,31–36

„31 Aki felülről jön, az felette van mindenkinek. Aki a földről való, földi az, és földiekről szól. Aki a mennyből jön (az felette van mindenkinek)

32 és arról tesz bizonyosságot, amit látott, és hallott, de bizonyágtételét senki sem fogadja el.

33 Aki befogadta bizonyágtételét, az pecsétet tett arra, hogy Isten igaz.

34 Mert akit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja, mert annak ő nem mértékkel mérve adja a Lelket.

35 Az Atya szereti a Fiút, és kezébe adott mindent.

36 Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet, hanem az Isten haragja marad rajta."

Keresztyén Testvéreim! Ünneplő Gyülekezet!

„Az öröm vonzásában” – ez a címe C.S. Lewis, a neves angol író, irodalomtörténész és teológus önéletrajzi írásának. Ebben elmeséli fiatalkori formálódását: azt, hogy miként jutott el az ateizmustól a keresztyénségig, a hitetlenségtől Krisztusig, a belső élet sivárságától a hit öröméig. Egyébként – ahogyan mondani szoktuk –, az élet iróniája és Isten humora, hogy későbbi feleségét – akit betegágyán, halálközeli állapotban vett el feleségül – Joy-nak hívták. A név jelentése: öröm! De így is fordítható: engedni meglepni magunkat az öröm által.

Gyakran gondoljuk: minél idősebbek leszünk, annál kevésbé érhetnek bennünket meglepetések. Ez inkább a gyerekek vagy a fiatalok élménye. De egészen más a helyzet Istennel való kapcsolatunkban. Karácsony Isten igazi nagy meglepetése számunkra, amelyet énekünk így fejez ki: „*Mennyből jövök most hozzátok...*” Igen, Istennek ez az érkezése és belépése életünkbe mindig a meglepetés és az öröm erejével hat. Olyan meglepetés ez, amely minden korban és minden időben érvényes.

Isten maga személyesen jön el hozzánk Jézus által – ez az alapvető hangneme az imént elénekelt énekünknek, ez adhatja meg a tartalmát ez évi karácsonyi ünneplésünknek, az otthoni családi együttléteknél, beszélgetéseknél. Erről a Jézusról, az Isten Fiáról beszél a mai ige. Mit mond róla?

1. Először azt mondja, hogy Ő az, aki felülről jön – vagyis: „*Mennyből jövök most hozzátok...*”, ahogy az imént énekeltük (406,2).

János evangélista nem beszél itt a karácsony hagyományos tartozékairól: nincs szó istállóról, bölcső helyett jászolról, számról vagy más állatról. Nagyon egyszerűen és józanul csak ennyit mond: Isten emberré lett. Canterburyi Anselmus bencés szerzetes már több mint 900 éve feltette a kérdést: miért lett Isten emberré? És lehet, hogy éppen erre az egyszerűsége és józanságra, erre a töprengő kérdésre van szükségünk, akkor, amikor ezt az ünnepet rendszerint elárasztja minden fajta és féle kellék: angyalkák, gyertyák, szokások és jelképek.

Erre az egyszerű kérdésre van szükségünk, amikor a gazdaság és a kereskedelem is velünk ünnepel, átveszi e jelképeket, csak hogy minél több árut el

tudjon eladni a gyanútlan vevőnek – és meg is indokolják: hogy megkönnyítsék számunkra az ajándékozás, az örömszerzés pillanatait. Ahogyan egy teológus és püspök fogalmazta meg nemrég: a karácsony napjainkban olyanná vált, mintha valaki disneyfikálta volna a keresztyénséget; vagyis olyan, mint egy Walt Disney névvel fémjelzett mese: legyen szórakoztató, látványos és legfőképpen eladható. De vajon hol marad egy ilyen tálalásnál az ünneplésnek a lényege és igazi lelki tartalma? A karácsony titka nem a történet prezentálásának és csomagolásának látványosságában áll, hanem az inkarnáció, vagyis a testet öltés csodájában és értelmében. Szükségünk van tehát a kérdésnek erre az egyszerűsége, hogy igazán át tudjuk adni magunkat az ünnep üzenetének: Isten közénk jött, Krisztus megszületett, ezért örvendezzünk!

De a szentíró tudósítása sem nélkülözi a képet: fent és lent. Honnan jött Jézus? Felülről – vagyis mérhetetlen távolságból, olyan világból, amelyen nincs hatalma az elmúlásnak és a bűnnek, Isten örök birodalmából, egyszóval az Atyától, a mennyből...

A karácsony ide enged számunkra bepillantást: ide, a fenti szférába, a mennybe. De hogyan képzeljük el ezt? Lehet, gyerekkorunk élményei és emlékei köszönnek itt vissza: sóvárogva igyekeztünk bepillantani a zárt, vagy résnyire nyitott ajtó mögé... Oda, ahol már sejtettük, hogy áll a karácsonyfa, rajta a csillogó gömbök, díszek, ajándék a fa alatt, meleg, meghitt, hangulatos szoba, ahol majd együtt lesz a család, mindenki mosolyog, együtt énekelünk, meghallgatjuk a bibliai történetet – de mindaddig nem szabad belépni, míg nem szól a csengő, a hívó hang, amíg el nem jött a várva várt perc...

Nem tudom testvéreim, ti hogy vagytok az ilyen élményekkel – talán szemérmesen titkoljuk, vagy felvilágosult felnőttek módjára megmosolyogjuk, kritikusan rázzuk a fejünket. De azt hiszem, valamennyiünk elképzelését a mennyről a gyerekkori karácsonyi szobák határozzák meg. Még mindig. Az, hogy résnyire megnyílik az ajtó és azon előlép Jézus és az angyalok...

És némelyek számára szinte megbotránkoztató, hogy a sok kellék és körítés elfedi a karácsony igazi lényegét... Fülemben cseng egy barátom kritikus szava: hogyan tudsz karácsonyt ünnepelni, amikor annyi nyomor van a világban. Ünnepelitek a gyermek Jézust, gyermekeitek vannak a középpontban, kapnak sok olyan ajándékot, amire nincs is feltétlenül szükségük – s közben máshol gyermekek éheznek, az utcán kóborolnak, és még a legszükségesebb sincs meg: a betevő falat. Hogy tudtok így ünnepelni?

Kedves Testvéreim! Azt hiszem jogos a kritika. Komolyan kell venni! Mert nemcsak távoli földrészekben éheznek gyermekek és nélkülöznek szülők – talán épp közvetlen közelünkben is ki vannak téve családi erőszaknak, felnőttek önző

vágyainak, szégyellik szegénységüket, sóvárognak szeretetre... Talán mai igénk segít abban, hogy helyre tegyük magunkban a sok képet, kelléket, elképzelést, sallangot és rádöbbenjünk: a fentet és a lentet együtt kell látni! Mert Jézus nem a mennyei kényelemben lett emberré, de nem is a hangulatos, meleg, gyertyafényes karácsonyi szobában, karácsonyi muzsika és a megterített ünnepi asztal illata mellett – hanem egy olyan helyen, ahova mi nem szeretnénk kerülni és ahova nem is vágyakozunk: ott, ahol nincs számára hely, viszontagságos körülmények között, menekülve vagy a társadalom peremén...

Testvéreim, az igazi örömet és szeretetet, a fényt soha nem találjuk meg, ha tekintetünket csak felfele irányítjuk és nem vesszük észre, hogy mi van idelent, napjainkban is: félelem, sok-sok gyűlölet és ellenszenv, sötétség, bűn és nyomor. A karácsonyi evangélium össze akarja kapcsolni a mi felfele és lefele irányuló tekintetünket, mert csak így értjük meg annak szükségét, hogy miért lett Isten emberré.

2. Mit mond még az ige a megszületett Jézusról? Azt, hogy Ő az, aki bizonyóságot tett a mennyei világról... a fent-ről.

Kérdés, hogy ha ez így van, miért nem változott meg kellőképpen a világ ez örömhír hallatán? A válsz egyszerű: azért, mert a Jézus bizonyágtételét nem fogadta be a világ, egyszerűen negligálta, félretolta – és ezt teszi szüntelenül ma is. Vagyis Isten jön közénk és nekünk nincs időnk a számára, zavar minket érkezésével. Zavarta a betlehemi gyermek már érkezésével Heródest és udvartartását, zavarta a Názáreti Jézus kora vallási vezetőt és írástudóit, zavarta a római jog és törvény őrét, Pilátust – és zavart okozott sokszor a történelem során, mint Dosztojevszkij nagy inkvizitora esetén Jézus visszaérkezése. (A Karamazov testvérek c. regényben Jézus visszajön a földre a XVI. században, Sevillában. A templom terén ujjongva fogadja őt a tömeg, visszaadja egy vak látást, feltámaszt egy halott kislányt – de a bíboros, a nagy inkvizitor elfogatja és börtönbe zárátja. Majd éjjel felkeresi a foglyot a cellájában és azt kérdi tőle: „Miért jöttél hát, hogy zavarj bennünket?”)

Valljuk be, sokszor kelletlenül vesszük tudomásul a Biblia tanítását és az ige igazságát – főleg, ha az együtt jár megszokott szerepeink, hatalmi törekvéseink, pozícióink, világképünk vagy akár csak kényelmünk megrendülésével. De ha zavar minket az Isten jelenléte a hétköznapi életben és úgy érezzük, hogy túlságosan igénybe veszi életünket, egzisztenciánkat, időnket, nem lehet azon csodálkozni, hogy maradunk megoldatlan kérdéseinkkel, konfliktusainkkal, magányunkkal...

De mindig voltak, vannak és lesznek olyanok, akik elfogadták és befogadták őt. Azt olvassuk az igében: „*Aki befogadja bizonyágtételét, az pecsétet tesz arra, hogy Isten igaz*” (33.v.).

E krisztusi bizonyágtétel befogadása, vagyis Krisztus szavának elfogadása segít abban, hogy megismerjük önmagunkat, saját helyzetünket, szükségünket, a másik embert... De ezt nem lehet csak úgy futólag, éppen belehallgatva a karácsonyi ígéhirdetésbe vagy a rádiós istentiszteletbe. Erre időt kell szánni, ehhez meg kell találni a csendet és a csendben a Vele való találkozás örömét. Életünket nyitott könyvként kell odahelyezni Isten és emberek elé – az elrejtett bűnnek napvilágra kell jönnie, meg kell azt vallani és bűnbocsánatot nyerni. Ezután is számítani kell arra, hogy lesz szenvedés, nélkülözés, halál és gyász az életben – és lehet helye a panasznak, a fájdalomnak, és a félelemnek. De ott lesz válaszként minderre Isten ígérete: én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Jézusnak ez a velünk léte itt kezdődött el: az ő világba való belépésével. Ezt ünnepeljük karácsonyban.

A megszületett Jézus Istennek ezt az ígétét és igényét közli velünk – méghozzá nagyon egyszerűen. Az élet beszéde számára nincs szükség reklámra, harsány színekre, fűlűketítő hangokra. Nem akarja minden áron eladhatóvá tenni azt, mint a piaci árusok portékáikat. Nagyon egyszerűen hív meg: jertek és hallgassátok az életnek beszédét! Fogadjuk hát el, nyissuk meg szívünket előtte és életünk kiszélesedik, széles horizontot nyer. Rádöbbenhetünk, ezután már fontos lesz a másik ember, annak öröme vagy szenvedése, sikere, nyomora vagy éppen magánya. Ami eddig jelentéktelennek tűnt, fontossá lehet, ami szűknek bizonyult, széles horizontot nyer.

3. Végül az ige azt mondja: Ő az, akiben ha valaki hisz, annak örök élete van.

Ezt így is megfogalmazhatjuk: karácsony Isten nagy mentőakciója értünk. Fiát küldi el, hogy megmentsen! Miért, hol itt a veszély? Hogy milyen veszélyek között élünk, azt csak az Isten karácsonyi cselekedete mutatja meg számunkra. Gondoljunk a magunk helyzetére vagy ismerőseinkre, hányan sodródtunk, sodródtak észrevétlenül a pusztulás vagy önpusztítás felé csak az utóbbi időben is: tönkrement házasságok, megkeseredett életek, fiatalok, akik csalódtak szüleikben és a felnőttekben, szülők, akik csalódtak gyermekeikben... Megannyi veszély között élünk ma! Számos kutatás a megfigyelés elemzi és igazolja az emberi élet sebezhetőségét, kiszolgáltatottságát és törékenységét. Külön szakszó is van már erre: vulnerabilitás, sebezhetőség.

Erre döbbsenének rá azok a természeti katasztrófák, háborús konfliktusok vagy terrorcselekmények, amelyek egyik pillanatról a másikba döntenek romba életeket. De sebezhetőek vagyunk a munkahelyen, otthon a képernyő előtt a digitális világban, vagy éppen jókedvű szórakozás, lazítás és kikapcsolódás közepette is. És nemcsak arra kell gondolnunk ennek kapcsán, hogy kiszolgáltatottak vagyunk váratlan eseményeknek, vagy hogy megromlott a kapcsolat embertársainkkal – hanem hogy meglazult a kötelék Isten felé. Aki Istent elveszti látószögéből, az észrevétlenül sodródik egy még végzetesebb veszély és pusztulás felé... az Istentől való mérhetetlen távolság mélysége felé.

Ezt jól látja Isten – de nem szemléli tétlenül, hanem elindítja nagy megmentő akcióját. Ezt így olvassuk néhány sorral előbb: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”* (3,16). Nos, Isten munkálja az ember megmentését, a mi megmentésünket, szabadításunkat is. Kérdés, hogy engedünk-e ennek az isteni tettnek, e megmentő akaratnak?

Engedni Isten megmentő akaratának – ez a hit! Ezzel úrrá lehetek életem nehézségein, ezzel megtanulok egyszerre felfelé és lefelé nézni..., ezzel megtanulok bizonyosságot tenni Jézusról, Őróla, akinek köszönhetem életemet, arról a Jézusról, aki maga az élet és életet hoz.

Sokszor halljuk: nem kell különösebb hit, ahhoz, hogy eltöltsük a karácsonyt. Ez igaz, eltölteni az ünnepet, el lehet e nélkül is. De azért fel kell tennünk magunknak a kérdést: mit ünnepelünk karácsonyban? – különösen, hogy már túl vagyunk egy sor karácsonyi ünnepségen, oviban és iskolában, munkahelyi és intézeti partin, vagy falukarácsony, kis-karácsonyon és nagy-karácsonyon... Mit ünnepelünk ilyenkor, istentisztelet nélküli karácsony-ünnepségeinken? Magunkat, egymást? Vagy a testet öltött Istenfiát? A saját magunkban lakó humanitást (lám, milyen jók vagyunk egymáshoz, legalábbis ilyenkor) vagy Isten szeretetét? A saját kreativitásunkat (ötletes ajándékainkat) vagy az Isten kezdeményezését? Mert, ha csak emberi tényezőkre tekintünk, nem kell csodálkozni, hogy az ünnep ellenére és az ünnep elmúltával marad a sok kiábrándultság, félelem, harag és csalódottság...

Isten meglepetést okoz nekünk az ünnepen. Igazi örömet. És ha mi emberek annyira kreatívak tudunk lenni, és tudunk örömet okozni egymásnak (jól is van ez így!), mennyire inkább tud Ő is: Ő maga, személyesen jön el hozzánk és velünk akar lenni ez ünnepen, itt az istentiszteleten, de nemcsak itt, hanem az otthoni meleg, hangulatos szobában, szereteteink körében. Balgaság lenne átnézni az Isten jelenlétén – ahogyan átnézünk gyakran embertársainkon –, és elengedni hívó szavát fülünk mellett. Balgaság lenne, mert Ő így is úgy is felállítja a maga

országát, a szeretet birodalmát e földön és kár lenne abból kimaradni. Isten jön, közel jön, örömet akar adni – fogadjuk ezt nyitott szívvel és nyitott hajlékkal. Engedjünk hát a karácsonyi öröm vonzásának! Ámen!

Utóima: *Urunk, mennyei Atyánk! Hálát adunk Neked, hogy „ott fent” elhatároztad a mi életünk megváltását, és onnan felülről elküldted szent Fiadat, Jézust... Hála neked a karácsony igazi tartalmáért, az örömmézenetért, mert ez érteti meg velünk, hogy kicsoda vagy Te, Urunk és milyen vagy Te, Istenünk? Te nem maradtál végleg mennyei ködbe burkolódzva, nem kímélted magad attól, hogy önmagad megüresítsed. Fiad születésében, emberré létében, életében, szenvedésében és halálában jöttél nagyon közel hozzánk, hogy megkeress és megtalálj minket. Ezért adunk Neked hálát és ez a mi karácsonyi örömünk forrása.*

Könyörgünk Urunk embertársainkért környezetünkben: add, hogy megtapasztalják az öröm vonzását, add nekik a megtérés felismerésének meglepetését, add, hogy feladják ellenállást és átadják / átadjuk életünket teneked. Csak így lehetséges számunkra a hiteles ünneplés és félelemmentes öröm, amely nem átnéz az emberi nélkülözés és szenvedés felett, nemcsak önző módon keresi a díszet, a pompát, a saját vágyak kielégülését vagy a kényelmet, hanem keresi a lehetőséget arra, hogy a megtapasztalt szeretetből és irgalomból valamit tovább is adjon.

Köszönjük, hogy a kijelentés e titkából valamit megtapasztalhattunk ez ünnepen. Add, hogy legyen időnk erre a megtapasztalásra és egymásra, hogy közösen tudjunk örvendezni Neked. Óvd azokat, akik nagyon lent vannak (szenvedésben, magányban és félelemben) – és érd el azokat is, akik nagyon fent képzelik magukat (önigazságukban, de nélküled zuhannak).

Óvd azokat, akik úton vannak a messze távolba – vagy hazafelé tartanak szereteteikhez. Áld meg találkozásainkat, a közösen eltöltött ünneplésünket, és a Veled való találkozás perceit.

Áldd és szenteld meg ünnepi istentiszteleteinket, és segíts Lelkeddel, hogy e találkozásokra emlékezzünk, erre emlékezzünk, és az öröm e forrásához visszataláljunk – és nem csak ezen az ünnepen. Kérünk Téged, hallgasd meg könyörgésünket és szavak nélkül elrebegett fohászainkat, Szent Fiad érdeméért, Krisztusért. Ámen!

HÚSVÉTI ÜNNEPKÖR
2024–2025

NINCS TÖBBÉ TARTOZÁSUNK!

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE)

Nagypéntek

Előzetes megjegyzés:

1) Az igehirdetés centrumában nem Nagypéntek borzalmi állnak, hanem Krisztus értünk vállalt szenvedése. A textus az adóslevél képével érzékelteti a váltságmű lényegét. A római korban az adósleveleket adták-vették, a hitelezők átruházhatták mások tartozásait saját fizetségük fejében. Ennek eredményeként az adósok rendkívül kiszolgáltatott helyzetbe kerültek.

2) Az adóslevél képe kapcsán fontos: nem trükkösen megsemmisített dokumentumokról, hanem megfizetett adósságról szól a szakasz. Az adott társadalmi rendben előfordult, hogy felgyűjtottak levéltárakat, az elégetett adóslevelek az adósságok egy részét behajthatatlanná tették. Teológiailag viszont az hangsúlyos, hogy Krisztus keresztyén valóságos tartozás került tényszerűen kiegyenlítésre.

3) A szövegben előkerül a küldetést kapó Mózes is. Ő ebben a kontextusban a Nagypénteket jellemző elbizonytalanodás ószövetségi példajaként szerepel.

Lekció: Lk 23,32-49; 2Móz 3,1-15

Előíma: *Felséges Istenünk! Előtted megállva, Téged megszólítva most is kegyelmedre és irgalmadra gondolunk. Köszönjük, hogy megőriztél és egybe gyűjtöttél bennünket azért, hogy dicsőítsünk Téged és kérjük áldásodat. Bocsásd meg hitetlenségünket és engedetlenségünket, és kérünk, hogy újítsd meg szívünkben az evangélium üzenetét és kegyelmedet, amelyet Fiad áldozata révén adtál nekünk.*

Köszönjük, hogy az ő szenvedése és engesztelő áldozata által adtál nekünk életet és üdvösséget, hogy Ő békített meg minket Veled és egymással. Az Ő nevében kérünk, halld meg imánkat! Ámen (HE)

Textus: Kol 2,8-15

„8 Vigyázzatok, hogy rabul ne ejtsen valaki titeket olyan bölcselkedéssel és üres megtévesztéssel, amely az emberek hagyományához, a világ elemeihez, és nem Krisztushoz alkalmazkodik.

9 Mert benne lakik az istenség egész teljessége testileg,

10 és benne jutottatok el ti is ehhez a teljességhez, mert ő a feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak.

11 Benne vagytok körülmetélve is, de nem kézzel végzett körülmetéléssel, hanem a Krisztus szerinti körülmetéléssel, a bűn testének levetése által.

12 A keresztségben vele együtt eltemettek benneteket, és vele együtt fel is támadtatok az Isten erejébe vetett hit által, aki feltámasztotta őt a halottak közül.

13 És titeket is, akik halottak voltatok vétkeitekben és bűnös valótok körülmetéletlenségében, ővele együtt életre keltett megbocsátva nekünk minden vétkünet.

14 Eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára.

15 Lefegyverezte a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, nyilvánosan megszégyenítette őket, és Krisztusban diadalmaskodott rajtuk.”

Nagypéntek van. A keresztyénség egyik, ha nem legnagyobb ünnepe, Krisztus halálra adásának napja. Kísérjük ma Urunkat földi élete leggyötrelmesebb napján, felidézve szenvedését és halálát. Emlékezzünk, de közben gondoljunk az evangélium lényegére: Krisztusnak értünk kellett elszenviednie mindezt, a mi megváltásunkért, hogy bűneinktől megszabadulva tiszta szívvel szolgálhassunk Neki.

I.

Nagypéntek szomorú ünnep. Az emberi élet vége megrázó, búcsút venni valakitől, akit szerettünk, felkavaró. Egy szerettünk sírja mellett megállva egy darab belőlünk is kiszakad, mert nincs értelmetlenebb, mint amikor a gödör elnyeli az embert. Jézus tanítványai, nők és férfiak Nagypénteken borzadva kísérték a Mestert, ki közelebből, ki távolabbról. Végignézték gyötrelmét és haláltusáját, majd azt tették, amit ilyen helyzetben tenni kell: temettek, utána szállásukra indultak. A város peremén, talán egy használaton kívüli kőbánya szélén, egy nagy kő került a sír szájára. Ezzel az ember Jézus útja véget ért. Fülükben még visszhangoznak a fájdalom útján gyöttrődő Megváltó szavai, előttük lebegnek a megfeszítés, a kínhalál képei. Kereszten kellett látniuk Jézust, a szeretettet! Értelmetlennek tűnt nekik minden; ez a kétségbeesés és gyász órája volt.

Innen, a gyülekezet közösségéből, két évezred távolságából is látjuk magunk előtt, sőt meg is értjük az elkeseredett tanítványokat. Ma velük gyászolunk mi is, mégis Pál apostol Kolosséba írt levelének felolvasott részlete segít nekünk meglátni ennek a sötét napnak az értelmét. Ez az ige az értünk szenvedést vállaló

és győzedelmeskedő Krisztust hirdeti; aki előtt nem állhat meg sem hatalmasság, sem erő.

II.

A Kolossé környékén élő keresztyének majd' kétezer évvel ezelőtt hozzánk hasonló, elbizonytalanító hatásokkal szembesültek. Viták terhelték gyülekezetüket, ezt könnyen el tudjuk képzelni mi is; hisz valljuk meg: bennünk is ott van időnként a kétely, még ha hitünk alapjairól van is szó. Megállunk egy szerettünk ravatalánál, majd a nyitott sír mellett elmondjuk hitvallásunkat, de elcsuklik a hangunk, mikor a *“hiszem... a test feltámadását”* sorhoz érünk. Bizonytalanok vagyunk. Lehetséges? Kérdezzük, és tudjuk, hogy igen a válasz, de mégis... Elér bennünket családi gond, elveszítjük állásunkat, meggyötör egy fájdalmas betegség, és tudjuk, valljuk, *“mindenre van erőm a Krisztusban”* (Fil 4,13), mégis rettegünk. Hallgatjuk a híreket, figyeljük, mi történik a világban, reméljük, hogy Isten mindent lát, és előbb vagy utóbb gondoskodó szeretetével körülvesz, de azért ott motoszkál bennünk: tényleg mindenben átsegít bennünket a hit?

Felidéztük a Mesterüket vesztett tanítványokat, de gondoljunk most vissza az Ószövetség egyik legnagyobb alakjára, Mózesre is, aki kiszolgáltatott helyzetű menekültként, talán már lassan el is felejtve egykori kényelmes egyiptomi udvari életét, egy szál magában, pontosabban apósa juhainak kényszerű társaságában bandukolt a kietlen pusztán. Végül eljutott a Hórebig, és ott megjelent neki Isten dicsősége. Élt még benne a remény? Ki tudja? Ha élt is, azt hiszem, csak nagyon halvány bizalom volt ez. A Szentírás életének fontos mozzanatait őrizte meg nekünk, így azt, hogy nagyon nehezebbé esett elfogadni: neki feladatot adott Ábrahám, Izsák és Jákób Istene. Elküldte őt az Úr arra a földre, ahonnan korábban rettegve futott el, ráadásul egy olyan Isten küldte, akire ő még rátekinteni se mert (2Móz 3,6)! Küldte a szinte ismeretlen Isten, akiről Mózes csak annyit tudott, hogy Ő van, létezik. Él, pedig olyan hosszú időn át nem avatkozott be népe oldalán, látta nyomorúságukat, de nem tett semmit Ábrahám szenvedő, rabszolgasorba sülyesztett gyermekeiért. Mózesnek meg kellett tanulnia, hogy Isten – van. Aztán el kellett hinnie, hogy Isten – elég. Nem tudom, melyik volt nehezebb: megtanulni, hogy van, vagy elhinni, hogy elég.

Ha a Kolossé gyülekezetre tekintünk, ugyanez a kérdés foglalkoztat, és akkor is, ha a mi helyzetünket, a jelenkor egyházát szemléljük. Elég nekünk bánatunkban, nehézségeink között az Élő Isten, amikor a nyilvánosság tereiben még azt is megkérdőjelezi, hogy ő van? Ez a két kérdés, ami egyrészt Isten létezését, másfelől elégséges voltát firtatja, nem is kettő, hanem egy. Ha ugyanis Isten, a szent és tökéletes van, akkor elég is, mindenre.

A Kolossé gyülekezetben ennek megértése ment nehezen. Nem vitatták ők Isten hatalmát, és átértékelték Krisztus áldozatát, csak épp sokan voltak, akik úgy látták, biztos-ami-biztos alapon, hogy kell azért még mellé valami más is. Egy kis emberi rásegítés. Saját kiválóság bizonyítása, önmegtartóztatás, komolyan vett böjt és napok számolgotása...

De nem idegen az efféle okoskodás tőlünk sem. Amikor keresztyén életünket nem magától értetődő módon, hálával éljük, hanem igyekszünk ebben-abbban tökéletesebbnek lenni (vagy legalább annak tűnni) másoknál, vagy Krisztus érdemén kívül próbálunk magunk is begyűjteni néhány jó pontot, szem elől tévesztjük a lényegét. Ilyenkor elfelejtjük, hogy Krisztus az ember minden bűnéért tökéletesen eleget tett (H. Káté, 1). Erősödünk meg hitünkben, és legyünk készek megvallani: Isten Krisztus áldozatát elfogadta, ez az áldozat tökéletes, és nekünk nem kell ennél nagyobb bizonyosság! Ez nekünk elég.

III.

Térjünk még egy pillanatra vissza Mózeshez, a pusztába! Isten útnak indította, és meg kellett állnia egy őt el nem ismerő nép előtt, valamint beszélnie kellett egy teljhatalmú úrral. Magabiztos volt? Ugyan, megszólalni sem bírt! Ha végignézzük az életét, észrevesszük, hogy saját népével még nehezebben jutott dűlőre, mint a fáraóval. Az övéi képtelenek voltak túllátni a pillanatnyi helyzeten, életük szorongató nyomorúságain. Rabságukról azt hitték, örök szolgaság, vándorlásukról meg azt, hogy vég nélküli bolyongás. Vagyis: olyanok voltak, mint a tanítványok, akik Nagypénteken búcsút vettek Jézustól. A tragédiát látták, a veszteséget, és semmi mást.

Komolyan kell vennünk ezt a leckét, mert mi is hajlamosak vagyunk körülményeinket sorsszerűen szemlélni, és öröknek gondoljuk a pillanatnyi valóságot. Pedig ha csak egy emberöltőre visszatekintünk, kacagni kellene a jelen világ erőinek gőgös magatartásán. Ötven-hatvan éve lehetetlennek tűnt, ami technikai értelemben mára hétköznapiak számít, és amit akkor öröknek gondolt mindenki, mára semmivé lett. Hová tűntek az akkori hatalmasságok és erők? Nehéz elképzelni, de Isten időszámításával és az Ő dicsősége felől szemlélve a látható világ rendjében egész egyszerűen nem létezik örök, változhatatlan földi rend. Filozófiák és szellemi irányzatok jöttek és mentek évszázadok alatt, akárcsak birodalmak és hódítók, de idővel mind semmivé lett. Csak sajnos az ember véglegesnek tekinti azt, amiben pillanatnyilag él; ezért időnként ér minket némi meglepetés.

Kolossé egy gazdaságilag sikeres régió városa volt, ahol Róma hatalmát és szellemi nagyságát nem volt szokás megkérdőjelezni. Az ide címzett levél írója mégsem a birodalom tekintélye mögé áll, ellenkezőleg: arra döbbsenti rá a

gyülekezetet, hogy minden földi hatalom, akárcsak minden emberi bölcelet semmivé lesz; pedig bölcselkedőkből egyetlen római városban sem volt hiány! Krisztus a kereszten minden hatalom, fejedelemség és erő felé kerekedett, egyedül Ő állandó, és egyedül az Ő győzelme megkérdőjelezhetetlen diadal. Befogadták ezt a hírt a Kolossébeliek? Nehezen. Átengedjük magunkat mi ennek a meggyőződésnek? Szeretném, ha így lenne. A folyton változó, már-már követhetetlen világban ez lehet számunkra a biztos pont.

Keresztyének vagyunk, a keresztség sákramentuma által nyertünk befogadást Isten szövetségébe. Igénk azt mondja, hogy eltemettünk Krisztussal együtt a keresztségben, de fel is támadtunk vele együtt. Szinte felfoghatatlan titka hitünknek ez az eltéphetetlen kötelék, amivel magához kapcsolja övéit az Úr. Krisztus áldozatának ismerete nélkül Istentől elidegenedve bolyong az ember, remélve, hátha a holnap jobb lesz, mint a ma.

A Krisztust nem ismerő keresztyén olyan, mint egykor Mózes, aki botorkált a pusztában apósa juhaival; vagy mint a sírnál zokogó tanítványok. Aki viszont felismeri, hogy Krisztus érte vállalta a keresztség kínjait, és ebben a felismerésben dönt Isten mellett, az megszabadul a nyomasztó terhektől, célt lát maga előtt, megtanulja helyükön kezelni problémáit, röviden: elkezd élni az életét. Igénk ezt a felszabadulást a keresztre szegezett adóslevél képével szemlélteti.

IV.

A római világban az adóslevelek a létbizonytalanság dokumentumai voltak. Nem teljesen ismeretlen ez nekünk sem: ha egy család vagy egy vállalkozás, esetleg egy ország adósságteher alatt nyög, az minden lépését meghatározza. Azt hiszem, legtöbbször itt, a gyülekezetben is ismerik ezt az érzést. Talán vannak néhányan olyanok is, akik tudják, milyen felszabadító erejű elrendezni egy régóta görgetett tartozást!

Amikor a Kolossé levél megszületett, ez a kép mindenkinek ismerős volt; de ha lehet, az ő tartozásai még kellemetlenebbek voltak, mint a mi mai adósságaink. Akkoriban ugyanis a hitelezők a birtokukban lévő adósleveleket bevonták üzleti ügyeikbe, akár fizethettek is ezekkel. Aki tartozott, mérhetetlenül kiszolgáltatott volt, kölcsönének dokumentuma pedig kézzől kézre járt, sokan nem is tudták biztosan, ki fog jelentkezni az adósság behajtásakor. Az ókori világban többször volt rá példa, hogy elkeseredett emberek levéltárakat gyűjtöttek fel, így akarták megsemmisíteni az életüket gúzsba kötő kötelezvénnyeket! Értjük ezt: mit meg nem tennénk, ha valaki megszabadítana bennünket az adósságoktól! Krisztus pontosan ezt tette.

Akkoriban az apostol által használt kép, amivel Krisztus keresztyének erejét a keresztre felszegezett adóslevélhez hasonlította, megrázó erejű volt. Az adóslevél világosan rögzíti a tartozás, a teher tényét: Isten a Fiát adta mindazokért, akik készek hittel felelni hívó szavára. A keresztség emlékeztet az árra, mert Krisztus nem elcsalta, hanem megfizette tartozásunkat! Nagypéntek óta a tengernyi bűnünkből fakadó, magunk előtt görgetett, letörleszthetetlen adósság kifizetettnek, elrendezettnek tekintendő. Ez az evangélium maga! Az adósság kifizetve, az egykori tartozásról szóló, de immár érvényét veszített adóslevél pedig ott látható, a kereszten, közszemlére téve!

Megértjük mindebből: a keresztség, és rajta az adóslevél Krisztus diadalát hirdeti! Nem a megfeszítők győztek, hanem Ő, aki a fán függött. Életét elvették, mi mégis benne nyertünk életet. Titokzatos valóság ez, de a hit ezt érti és elfogadja; ez elég is nekünk. Mire hív minket a dicsőséges Úr? Mindenekelőtt arra, hogy éljük megváltott, megszabadított életünket hálás szívvel. Krisztus halálával lefegyverezte a világ minden hatalmasságát, elvette mindazt, ami életünket terhelte, és ezzel megszabadította a választottakat. Igénk megerősít: az Övéi vagyunk, általa életet nyertünk. Élünk hát! Ámen

Utóima: *Úr Jézus Krisztus! Add, hogy az Előtted való elcsendesedésünkben szívünkben is szólaljon meg kiáltásod: Elvégeztetett! Köszönjük, hogy Te mindent, valóban mindent megtettél értünk és helyettünk. Nekünk csak le kell borulnunk Előtted és elfogadni hittel a megváltás örömhírét. Áldunk ezért, mert Te az életeddel fizettél a mi sok-sok bűnünkért, hogy végleg eltöröltesse a mi adóslevelünk. Köszönjük, hogy noha az első nagypénteken a Te életedet elvették, de mi Benned nyertünk örök életet.*

Add, hogy valóban hálás szívvel élhessük életünket és megváltásod erejéből táplálkozva fordulhassunk az elesettek, megtört szívűek, gyászolók vagy hitükben meggyengült testvéreink felé. Te adj nekünk és nekik is Lelked által hitet, erőt és bizonyosságot! Így kérünk most ezért a gyülekezetért, anyaszentegyházunkért, hazánkért és az egész, általad megváltott teremtettség viláágért! Adj békességet, Urunk! Ámen (H.E.)

CSENDEN AZ ISTENNEL

Dr. Kovács Krisztián (DRHE)

Nagyszombat (este)

Előima: Urunk, Istenünk, az elmúlt napok emlékezései szomorúságként ülnek lelkünkön. Újra hallani a szenvedéstörténet eseményeit sokszor megterhelők számunkra. Annyira az élethez és élni akaráshoz szoktunk, annyira keressük a vidámságot, az örömet az életünkben, hogy egészen nehezen tudunk hozzászomorodni a nagyhét fájdalommal és szenvedéssel teli történéseihez. Add meg nekünk, Urunk, a megértés készségét, hogy ne csupán a szenvedést, fájdalmat és kínt lássuk, hanem megértsük: mindez értünk történt, a mi üdvösségünkért.

Ebben az órában is hozd el számunkra a csendben megszólaló evangéliumot, hogy a pillanatnyi gyász, a rövid ideig tartó némaság, az eseménytelenség mögül felragyogjon irgalmad és szereteted, amit irántunk tanúsítottál Jézus Krisztus halálában. Közömbösségünket változtassd át együtt-érzéssé, hogy megérezzük, mekkora áldozatot hoztál értünk. Közönyünket tedd hálaadássá, hogy nem csupán elékezzünk, hanem meglássuk irántunk való jóságod nagyságát.

Urunk, Istenünk, engedj minket most elcsendesedni, hogy ki tudjuk mondani előtted mindazt, amit idehozunk eléd, s amivel most eléd állunk: a félelmeinket, a szorongásainkat, a kétségeinket, a bizonytalanságainkat. Éreztesd meg velünk irgalmadat, hogy nem kell szégyenkeznünk bűneink és tökéletlenségünk miatt sem előtted, mert te megbocsátó Isten és könyörülő Istenünk vagy, aki Jézus Krisztus érdeméért meghallgatsz minket.

Legyen áldásod ezen az együttléten; had szólaljon meg a csendben az evangélium, s had váljon életünk forrásává és megújítójává Igéd, amely által most meg akarsz szólítani minket.

Könyörülj mi rajtunk, örökkévaló Atyánk! Ámen.

Textus: Jeremiás Siralmi 5

“1 Emlékezz, Uram, mi történt velünk! Tekints ránk, és lásd meg gyalázatunkat!

2 Örökségünk bitorlókra szállt, házunk idegenekre.

3 Apátlan árvák lettünk, anyáink özvegyek.

4 Vizünket pénzért isszuk, fánkért fizetnünk kell.

5 Nyakunkon vannak hajszolóink, fáradozunk pihenés nélkül.

6 Egyiptomnak adtunk kezet, meg Asszíriának, hogy legyen elég kenyérünk.

7 Atyáink, akik vétkeztek, már nem élnek: nekünk kell hordanunk bűneik terhét.

8 Szolgák uralkodnak rajtunk, nincs, aki kiragadjon kezükből.

9 Életünk kockáztatásával hordjuk be élelmünket, a pusztalakók fegyverétől veszélyeztetve.

10 Bőrünk tüzel, mint a kemence, a kízó éhségtől.

11 Meggyalázták az asszonyokat a Sionon, a szüzeket Júda városaiban.

12 A vezéreket felakasztották, a vének személyét sem becsülték.

13 Az ifjaknak kell a malomkövet forgatniuk, a gyermekek a fahordásban botladoznak.

14 Nincsenek már vének a kapuban, nem muzsikálnak az ifjak.

15 Odavan szívünk öröme, tánc helyett gyászolunk.

16 Leesett fejünkről a koszorú, jaj nekünk, mert vétkeztünk!

17 Ezért lett beteg a szívünk, emiatt homályosodott el szemünk,

18 mert pusztává vált a Sion hegye, rókák szaladgálnak rajta.

19 De te, Uram, trónodon ülsz örökké, királyi széked megmarad nemzedékről nemzedékre.

20 Miért feledkezel meg rólunk ilyen sokáig, miért hagysz el minket oly hosszú időn át?

21 Téríts magadhoz, Uram, és mi megtérünk, tedd újra olyanokká napjainkat, mint régen voltak!

22 Bizonyára nem vetettél el minket végképp, nem haragszol ránk annyira!”

„Nagy a csend a földön, immár nagy a csend és nyugalom! Nagy a csend a földön, immár nagy a csend és nyugalom! Nagy a csend, mert alszik a mindenség Királya! A föld megrettent és elnyugodott, mert az Isten a testben álmra szenderült, és az idők kezdete óta elszenderülteket feltámasztotta. Isten a testben meghalt, és az alvilág megremegett. ... Hol vannak most a nem sokkal korábbi zavargások, kiabálások, kavargások Krisztus ellen, ó törvénytelenek? Hol van a népsokaság, és a háborgások, a csapatok és a fegyverek, a lándzsák? Hol vannak a királyok, a főpapok, a bírák és az elítéltek? Hol vannak a fáklyák és a kardok, az összevissza ordítózás? Hol van a tömeg, a zajongás és a tisztességtelen őrség?” (Ókeresztén homília Nagyszombatra)

Kedves Testvérek! Valahol nagyon jól kifejezi a mai nap helykeresését, kérdéseit, tanácsalanságát, tétovását, bizonytalanságát, múltba révülését, tegnapi meredését. Hiszen már nem a szenvedés napja ez, s még nem is a feltámadásé. Jézust már eltemették, de még a sírban van. Sok helyen a világban nem is tartanak a mai napon istentiszteletet, ezzel akarják érzékeltetni a gyászt, a

történés-nélküliséget. Mintha érzékeltetni akarnák azt a csendet, amelyről a nagyszombati homília beszél, s engedni, hogy a csendben megszólaljon a keresztyén ember gyásza, amit Krisztus halála miatt tudhat magáénak.

De mi, akik most egybegyűltünk Istenünk ígéje körül elsőként azt a kérdést kell feltegyük magunknak, hogy történt-e valami nagyszombaton? Vagy: mi is történt nagyszombaton? Az evangéliumok híradása alapján semmi. Még ha másutt az Újszövetségben és az Apostoli hitvallásban elő is jön, Krisztus alászállása a poklokra, akkor sem vázolható fel az egykori nagypéntek utáni napnak a forgatókönyve.

Ráadásul Krisztus pokolraszállása nem feltétlenül érthető úgy, mint egy konkrét helyre való alászállásnak; ahogyan a Heidelbergi Káté is írja a 44. kérdés-feleletében: *„Miért teszed hozzá: »alászállt a poklokra«? Azért, hogy nagy fájdalmaim és súlyos kísértéseim között is biztos legyek abban, hogy Krisztus, az én Uram kimondhatatlan félelmével, fájdalmaival és rettegéseivel, amelyeket lelkében is elszenvedett a keresztfán és annak előtte, megszabadított a pokol félelmétől és gyötrelmeitől.”*

De a bővebb és akciódúsabb nagyszombati eseményekről hallgat a hitvallás is. Pedig ebben lennének vagy lennének sokan érdekeltek. A történetekben, a mozgásban, az akcióban. Az izgalmas és vitatható részletek felelevenítésében. Korunk a mozgásban, akciókban, vitalításban, történetekben érdekelt kor. Állandóan képek, animációk jönnek velünk szemben: televízióban, interneten, közösségi médiában.

S talán nehezen tudunk egy istentisztelet alatt egy-két percet úgy végighallgatni, hogy ne történjen semmi: sem ének, sem szó, se cselekmény. Mintha félnénk a csendtől, a várakozástól. Mintha elveszítette volna a csend a nemességét, a méltóságát, mert állandóan meg akarjuk tölteni valamivel. Így aztán nehezen tudunk mit kezdeni a történés- és történetnélküliséggel, azzal, hogy van egy nap az egyházi esztendőnkben és nincs mögötte bibliai történet, nincs mögötte eljátszható, elénekelhető esemény.

Éppen ezért sokszor – talán éppen tévesen, de leginkább kényszeresen – Jézus temetéséről prédikálnak nagyszombaton, holott az még nagypéntek este megtörtént. Mert nehezen tudunk szembesülni azzal, hogy van egy pillanat a Krisztus földi útját megjelenítő egyházi esztendőben, ahol elfogy a történet, ahol nincs történés, nincs akció, nincs szöveg. Van egy űr, van egy eseménytelen nap, amivel nehezen tudunk mit kezdeni, amit nem tudunk igazából a magunkévá tenni. Mintha nem lenne a miénk, mintha nem hozzánk tartozna. Talán ebben nagyon közel vagyunk az első nagyszombatosokhoz: Jézus tanítványaihoz, családjához, az asszonyokhoz. Kényszerű nyugalomnap volt, teli kérdésekkel, amint azt a bevezető

homíliából is hallottuk. Feszültség, nyugtalanság, óramutatót előre tekerni akaró szándékok, *„legyen vége már ennek a napnak”* érzések keringtek egykor azokban, kik átérték az előző napi eseményeket, s vártak arra, hogy másnap elmenjenek a sírbolthoz megkenni a holttestet. A szombat számukra akkor nem a nyugalom napja volt, hanem a nyugtalanságé. Tenni akarásuk kényszeresnek mondható, mert valahol hiányzik belőlük a megnyugvás és megértés. A történetnélküliség napján nem értik magát a történetet sem. Az egész nagyszombati csendből kihallatszik a tenni akarás és a tenni nem tudás feszültsége. És ezzel egy pillanat alatt a tegnap kínját és a holnap lehetőségét helyezik előtérbe az egykori események részesei.

S így van ezzel a ma embere is. Minden űrt, minden vákuumot, minden eseménytelenséget, minden történés-nélküliséget meg akar tölteni, ki akar tölteni. Akár a tegnap fájdalmával, akár a holnap reményével. A maga könnyeivel és a maga vágyaival. Mintha nem tudnánk a jelenben és mában élni, mert állandóan a múlton, a tegnapon, a megtörtént eseményeken csüngenénk. S éppen ezért nehéz a nagyszombat megünneplése, vagy éppen meg nem ünneplése, mert nincs igazából olyan múltbeli esemény, amelybe bele tudnánk kapaszkodni, amelyet meg lehetne ünnepelni – még ha szomorúan is – vagy amelyre vissza lehetne emlékezni. S egyszer csak azon kapjuk magunkat, hogy mintha kissé kényszeredetten töltenénk el ezt a napot az istentisztelet szempontjából, s ez éppúgy igaz a gyülekezeti tagokra, mint a prédikálás lehetőségét kereső lelkesekre.

De mégis hogyan segíthetnek bennünket ebben a kényszerű időeltöltésben Jeremiás Siralmi? Hol tudunk bekapcsolódni abba a történelmi mondanivalóba, amely az egykori Jeruzsálem bukása miatt fogalmazódott meg az emberekben? Elég csak annyit tudni, hogy évszázadok óta ezek nagyheti olvasmányok és gyönyörű kórusművek szövegei voltak a keresztyén egyház számára, s egyszerűen csak bekapcsolódunk ebbe a folyamatba? Kell-e egyáltalán értelmezni a jeremiási könnyes sorokat, vagy elég csupán annyi, hogy hagyjuk: hadd hasson a szomorúság, hadd kerítsenek bennünket is hatalmukba minden ok nélkül ezek a szomorú sorok?

Egy valamit egészen elmondanak nekünk ezek a valóban szívszorító igeszakaszok: segítenek kimondani a fájdalmunkat, segítenek megfogalmazni a veszteségeinket. Segítenek bennünket abban, hogy ne szégyelljük kimondani: nincs meg mindenünk, nem vagyunk teljesek, nem egész és tökéletes az életünk, a sorsunk, mi magunk. S nem csak arról van szó, hogy Jézus halála kapcsán keressük a saját magunk gyászát, veszteségét, fájdalmát, hanem arról, hogy éppen emberlétünk veszteséges voltát kimondjuk. Mintha ellentmondásos módon Pilátus

szavai visszhangoznának Jeremiás Siralmaiban: „Íme, az ember”. Íme az ember, akit gyalázat ért; akinek öröksége bitorlókra és idegenekre szállt; aki árva és özvegy; aki elnyomásban él... Íme, az ember, aki nyomorultul érzi magát. Korunk megteremtette az ideális emberképet, s ezt a tökéletes, ép, egészséges, sikeres emberképet nagyon könnyen rávetítik magára Jézusra is.

De az a tény, hogy Krisztus meghalt az emberért, mégis az emberi hiányosságot leplezi le. Nem vagyunk valóban tökéletesek. Mindig lesznek hibáink, tökéletlenségeink, hiányosságaink. S legfőképpen az Isten előtt. És itt kapcsolódhatunk be Jeremiás Siralmaiba, akár ki-kí magában folytatva azt, vagy éppen közösségként megfogalmazva és megszólaltatva mindazt a nyomorúságot, ami körülvesz bennünket. El egészen addig, hogy ki merjük mondani: nem vagyunk tökéletesek, és nem vagyunk teljesek sem.

Talán az egyik legnagyobb tévedése a mai emberképnek, hogy el tudja hinni és hitetni önmagáról, hogy képes a tökéletes életre, a teljességre, az önmegváltásra. A fájdalmak kimondása, a veszteségek megfogalmazása, sokszor a lelki gyengeség, instabilitás jele, a gyengék tulajdonsága. Mintha feladnánk önmagunkat, ha bevallanánk: saját életünknek is megvannak a maga siralmi, amelyek megtöltik leserű tartalommal ezt a történetnélküli napot.

Pedig éppen az tesz bennünket igazán emberré, ha képesek vagyunk számolni veszteségünkkel, képesek vagyunk megtörni, képesek vagyunk sírni, képesek vagyunk olykor szenvedni is. És képesek vagyunk elsíratni, megsíratni sorsunkat. Ha képesek vagyunk megsíratni magát az Isten Fiát is. Isten nem gépeket teremtett, nem hősöket, nem robotokat, hanem érző és vérző emberi lényeket, akik odaállnak az Isten elé, a Teremtőjük elé, és elmondják neki azt, ami bántja, terheli őket. És az „Íme, az ember” ekkor más értelmet nyer: egy bűneit megbánó, nyomorultságát megvalló emberből így lehet megváltott és bűnétől, haláltól megszabadított ember – Jézus Krisztus halála által.

A nagyszombati csend, történés- és eseménynélküliség ebben segíthet bennünket, hogy átgondoljuk saját magunk helyét a Teremtő Isten előtt, hogy őszintén megfogalmazzuk önmagunk előtt is nyomorúságunkat, s így várjuk a feltámadás erejét és örömhírét. Mert csendben lenni az Isten előtt azt is jelenti, hogy engedjük és akarjuk, hogy az űrt ő töltsen ki, ő töltsen be önmagával: reménységgel, irgalommal és örömmel. Így éljük meg a nap hátralévő részében a számunkra ajándékként is megadatott csendet. Ámen.

Utóima: Örökkévaló Istenünk! A te szavad megtörte a csendet, amely körülvette a káoszt, s amelyet körülvelt a káosz. S szavadra lett világosság, s a semmiből létrejött a világmindenség. Ez a szó töltsen ki azokat a némaságokat, Urunk, amelyek nyomasztóan vesznek körül bennünket. Vedd el közhelyes szavainkat, amelyekkel csak feltöltjük és megtörjük a csendet, de nem tudjuk igazán tartalommal megtölteni.

Add meg nekünk Urunk, hogy a csendben megérezzük a te közelségedet, hogy te légy számunkra minden mindenben. Láttasd meg velünk, hogy a történetnélküliségben is ott vagy, s nem kell kényszeresen önmagunkkal megtölteni.

Urunk, Istenünk! A te szavad megtörte a halál csendjét, s az üres sír evangéliummá lett. Add, hogy elfogadjuk azt, hogy vannak dolgok, amiket nem tudunk igazán szavakkal kifejezni, csak elfogadni tudunk. Így készíts fel bennünket a feltámadás erejének és örömének megünneplésére.

Légy különösen is mindazokkal, akik csendben várnak a szabadításra, a szabadulásra, a szabadításodra. Reménytelenségükben te légy reménységük, kilátástalanságukban a jövődjük, félelmükben és rettegésükben vigasztalójuk. Urunk, életnek Ura, feltámadott Krisztusunk! Ma, amikor arra emlékezünk, hogy te a sírban voltál, szabadíts ki bennünket mélységeinkből, megkötöttségeinkből, hogy a feltámadás örömét és erejét magunkénak érezve tudjunk reménykedni, magasztalni és hálát adni, neked, aki az Atyával és a Szentlélekkel együtt élsz és uralkodsz, örökkön-örökké. Ámen.

TUDJUK!

Dr. Ledán M. István (DRHE)

Lectio: Lk 24,36–49

Előíma: *Úr Jézus Krisztus! Mi hisszük, hogy te halott voltál és élsz, örökkön örökké. Ha nem így lenne, erőtlenné lenne minden igehirdetés. Ez is, amit hallgatni készülünk. Ha te nem támadtál volna fel, Urunk, nem melegedne a szívünk miközben téged hallgatunk. Még mindig bűneinkben élénk, és nem lenne erőnk – honnan is lehetne? – nemet mondani a gonoszsra. Ha te nem támadtál volna fel, akkor a halálé, a pusztulásé lenne az utolsó szó. Áldunk és magasztalunk téged, hogy feltámadásod arról győzz meg bennünket, hogy a halál mint utolsó ellenség el fog törölni.*

Urunk, mi nemcsak hisszük és valljuk, hogy halott voltál és élsz, örökkön örökké, hanem abban is reménykedünk, hogy ahol te vagy, ott lehetünk mi is. Hiszük, hogy a mi testünk tebenned a mennyben van. Ezért törődhetünk mi az odafennvalókkal, miközben nem hanyagoljuk el a földieket sem. Ezért foglalkozhatunk lelkünk üdvösségével, miközben vigyázunk a testünkre is. Ezért lehetünk a menny polgárai, miközben becsüljük a világot is, mely benned teremtetett, Urunk. Köszönjük, hogy neked mindenestül, testestül-lelkestül fontosak vagyunk. Mindez bátorsággal, nyugalommal, örömmel és biztonsággal tölt el minket.

Rád nézünk, Urunk, rád a Feltámadottra, és azt érezzük: örökké a helyünkön vagyunk. A helyünkön vagyunk, itt, a teremtetett világban, ahonnan nem veszel ki bennünket, és a helyünkön leszünk a te országodban is. Tiéd Urunk a hála, a magasztalás, a dicséret, amiért nem szégyellted az emberi testet dicsőséges feltámadásban részesíteni. Ámen!

Textus: 2Kor 5, 1–10

“1 Tudjuk pedig, hogy ha földi sátorunk összeomlik, van Istentől készített hajlékunk, nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házunk.

2 Azért sóhajtozunk ebben a testben, mivel vágyakozunk felöltöni rá mennyből való hajlékunkat,

3 ha ugyan nem bizonyulunk felöltözve is mezíteleneknek.

4 Mert mi is, akik e sátorban vagyunk, megterhelten sóhajtozunk, minthogy nem szeretnénk ezt levetni, hanem felöltöni rá am azt, hogy a halandót elnyelje az élet.

5 Isten pedig, aki minket erre felkészített, zálogul adta nekünk a Lelket.

6 Tehát mindenkor bizakodunk, és tudjuk, hogy amíg a testben lakunk, távol lakunk az Úrtól;

7 mert hitben járunk, nem látásban.

8 De bizakodunk, és inkább szeretnénk kiköltözni a testből, és hazaköltözni az Úrhoz.

9 Ezért arra törekszünk, hogy akár itt lakunk még, akár elköltözünk, kedvesek legyünk neki.

10 Mert mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk a Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemel, aszerint, amit e testben cselekedett: akár jót, akár gonoszat.”

Kedves Testvérek! Van ebben az igeszakaszban néhány olyan állítás, amivel mindenki, vagy csaknem mindenki egyet tud érteni. A régi korok emberei éppúgy, mint mi. Egyet tudunk érteni azzal, hogy az élet olyan, mint sátorban lakni. Ahogy a régi bölcs mondta: a világ egy sátor, az élet egy átjáróház, jössz, látsz, távozol (Démokratész). Ma inkább így mondanánk: az élet olyan, mint egy szálloda. Bejelentkezel, eltöltesz valamennyi időt, aztán kijelentkezel. Becsekkolsz, kicsekkolsz. Vendég vagy. Azzal is egyet tudnak sokan érteni, hogy az élet szinte folytonos sóhajtozás, szinte állandó megterhelés. Az igében így olvastuk: megterhelten sóhajtozunk ebben a testben, ebben a sátorházban. A régi filozófusok úgy mondták, hogy a test börtön.

Ez annyiban igaz, hogy a testünk csakugyan korlátoz. Nem tudunk kétfelé szakadni, egyszerre több helyen jelen lenni, több helyzetben is megfelelni. A test elfárad, gyengül, megbetegszik. Jézus ezt így mondja: a lélek kész, de a test erőtlenné. Gyenge és betegségre hajlamos. Van-e még valami itt, az igében, amivel csaknem mindenki egyet tudhat érteni? Talán azzal az elvvel, hogy kapja mindenki azt, amit megérdemel. A jó munkáért járjon jó fizetség, a hitványért hitvány. Közben meg tudjuk, hogy nincs így. Sokan kapnak jó és tisztességes munkáért, kemény munkáért hitvány fizetséget. És sokakat fizetnek meg busásan immel-ámmal, sebtében és rosszul elvégzett munkáért.

*

Aztán vannak ebben az igében olyan állítások is, melyekkel mindig is kevesen tudtak egyetérteni. A régi korokban éppúgy, mint ma. Korinthusban éppúgy, mint Magyarországon. Az egyik ilyen állítás az, hogy elbomló sátorházunk, elpusztuló testünk helyett Isten egy másik, romolhatatlan, örök életre szánt testet ajándékozik a benne hívóknak. Olyan, amilyen a Krisztus feltámadt teste. Egy másik

ilyen állítás, amivel sokan, túl sokan nem tudnak mit kezdeni az, hogy a halandót elnyeli az élet. Ez azt jelenti, hogy nem a halálé az utolsó szó. Az első korinthusi levél ezt így mondja: utolsó ellenségként el fog töröltetni a halál. Az ige nem kertel: halál nagyon is van. Irtózatos és félelmetes ellenség, de nem legyőzhetetlen.

Azt is állítja az ige – és sokan ezzel sem igen tudnak mit kezdeni – hogy hitben járunk, nem látásban. Hogyan is tudnának ezzel egyet érteni, és éppen a mi korunkban, amikor minden a szemnek, a látásnak szól. A látásra épül a filmipar, a reklámpar, a kozmetikai ipar. Sőt, nem is a látásra épül a mi világunk, hanem a látszatra. Nem baj, ha valami valójában nem szép, nem igaz, nem értékes, – elég, ha annak *tűnik*. És végül azt állítja igénk, hogy Jézus mondja meg: mi mennyit ér. Az ő ítélszéke előtt kiderül, hogy mi a jó és mi a hitvány, mi érték és mi vacak. Hogyan tudnának ezzel egyet érteni azok, akik azt gondolják: hadd döntssem el én, hogy mi a jó és mi a hitvány. Hadd döntsse el a divat. Hadd mondják el ezt nekem a reklámok. Mondja el azt nekem a facebook vagy az instagram.

*

Tudjuk pedig – ezzel indul ez a mi húsvéti igénk. Tudjuk, eddig is tudtuk, ezután is tudni fogjuk. Mi, hívő emberek. Merthogy itt rólunk, hívő emberekről van szó. Arról, hogy mi mit tudunk, miben hiszünk, miben reménykedünk. Semmi olyat nem állít az ige, amit a korinthusiak ne tudtak volna már. Egy olyan állítás sincs az igében, amit mi ne tudnánk, amiről mi ne hallottunk volna. Nincs olyan állítás az igében, amivel a hívő ember ne tudna egyet érteni. De akkor miért kellett ezt Korinthusban és másutt újra meg újra elmondani, leszögezni, kijelenteni? Mire jó ez? És mire jó az, hogy mi 2025 húsvétján, itt, ebben a gyülekezetben is elmondjuk: *tudjuk pedig*?

Tudjuk, hogy van Isten által készített, örökkévaló mennyei házunk. Tudjuk, hogy a halált elnyeli az élet. Tudjuk, hogy a hit jobban lát, messzebbre lát a szemnél. És tudjuk, hogy meg kell jelennünk Krisztus ítélszéke előtt. Kérdezzünk másként: mire jó az, ha egy kapcsolatban fiú és lány, férfi és nő, férj és feleség újra meg újra elmondják, hogy szeretik egymást? Kell ez? Szükség van erre? Nos, fiúk és lányok, férfiak és a nők, férjek és feleségek azért vallanak egymásnak ismételtlen a szerelmükről, egymás iránti szeretetükről, mert egy kapcsolat ebből él és ettől él. A vallomással erősíteni akarják kapcsolatukat. Azért valljuk meg ismételtlen a hitünket (a hiszekegyben vagy a heidelbergi káté bizonyágtételében), mert az Istennel való kapcsolatunk ebből él és ettől él. A hitvallásunkkal erősíteni akarjuk ezt a kapcsolatot. Most is ezért mondjuk el, valljuk meg, hogy mi már *pedig tudjuk*...

*

Először is azt, hogy elbomló sátorházunk, elpusztuló testünk helyett Isten egy másik, romolhatatlan, örök életre szánt testet ajándékoz nekünk. Olyat, amilyen a Krisztus feltámadt teste. Persze, nem csak a testünkről van szó. A Szentírás azért beszél olyan sokat a test helyreállításáról, a feltámadásról, mert sokan gondolták úgy akkor, és azóta is sokan gondolják úgy, hogy csak a lelkünk lehet halhatatlan. Ha egyáltalán túl lehet élni a halált, csak a lélek élheti túl. Hadd mondjam azt, hogy bennünk, emberekben semmi halhatatlan nincs. Semmi. A lelkünk sem halhatatlan. És nem is nemesebb vagy jobb a testünkénél. Ha nekünk a halál után életünk lehet, az az Isten ajándéka. Az örök élet nem a sajátunk. Azt kapjuk. Ajándék az élet maga, és ajándék az örök élet is. Ha csak a lelkünk élne tovább, az amúgyis csonka élet lenne. A lélek nem ember. A szellem nem ember. Mi attól vagyunk emberek, hogy testünk és lelkünk van. Istennek pedig – hogy úgy mondjam – szőröstől-bőröstül, mindenestül fontosak vagyunk.

Ezért testünk helyett, melyet a halál szétszed, elpusztít és lerombol, másikkal ajándékoz meg, amiről azt mondja a Szentírás, hogy lelki test. Olyan, mint Krisztus feltámadt teste. Szóval, mi nem magunkban reménykedünk, nem a lelkünkben, hogy hátha halhatatlan és valahogyan túléli a halált, hanem az élő Istenben, aki feltámasztotta Jézust. Ő volt az első, de nem az utolsó. Ha úgy tetszik: Jézus a prototípus, és Isten az ő formájára változtatja át azokat, akik őbenne hisznek.

*

Aztán tudjuk azt is, hogy a halandót/a halált elnyeli az élet. Honnan tudjuk? Hát...nem tapasztalatból. Mert a tapasztalat azt mutatja, hogy éppen fordítva van: a halál nyeli el az életet. A tapasztalat azt mutatja, hogy halál ellen kisebb ütközeteket lehet nyerni, háborút viszont nem. Mi Istentől tudjuk azt, hogy a halált végül elnyeli az élet. Megint csak nem magunkban, nem emberi lehetőségekben reménykedünk, hanem Istenben, Isten hatalmában. Mi, hívő emberek szétnézünk a világban, és azt gondoljuk, azt mondjuk: ez a világ hihetetlen. Lehetetlen, hogy létezzék. Igazából a semminek kellene lennie. Az volna a logikus. Az volna a magától értetődő.

De a semmi helyén mégis itt van a világ. És azért létezhet, mert létezik Isten. Igen, az volna a logikus, hogy minden elmúlik, elpusztul, megsemmisül. Az volna a természetes, hogy a halál minden életet elnyel, de halál helyett mi életre találunk. Nem azért, mert jár nekünk, nem azért, mert ez másképpen nem is lehetne (már hogyne lehetne másképp?), hanem azért, mert nekünk élő Istenünk, élő Krisztusunk van. Persze, mi hívő emberek is félünk a haláltól. Buta ember, aki nem fél egy erős ellenségtől. De úgy félünk tőle, ahogy az ember egy műtétől fél.

Fél, de reménykedik abban, hogy a műtét után egészségesebb lesz. Ebben is a Jézus útját járjuk, aki félt a haláltól, miközben tudta, hogy az Atya nem hagyja őt a sírban.

*

Tudjuk harmadszor azt is, hogy hitben járunk, nem látásban. Nekünk, hívő embereknek ma különösen is nagy szükségünk van arra, hogy emlékeztessük magunkat: nem látásban járunk. Vagyis nem a láthatókhöz igazodunk. Látszik a siker és látszik a kudarc. Látszik a gazdagság (mert mutogatjuk), és látszik a szegénység (mert takargatjuk). Látszik az egészség és látszik a betegség. Látszik a szépség és látszik az előnytelen külső. Főleg azért látszanak, mert ezt mutogatja nekünk a filmipar, a reklámpar, a kozmetikai ipar. Az se baj, ha nem vagy sikeres, nem vagy gazdag, nem vagy szép, – hitesd el, tűnj annak! Nem látszik a hit, a türelem, a jóság, a hűség, a mértékletesség. Nem látszanak, mert a korszellem nem ezekre mutat.

Mi viszont, akikben nem a kor szelleme/lelke, hanem Isten Leleke lakik, tudjuk, hogy a látható, a látványos dolgok ideig valók – pillanatnyi a siker, a gazdagság, az egészség, a szépség is – a láthatatlanok pedig örökkévalók. Hitben járunk, nem látásban, mert tudjuk, hogy Jézus ítélőszéke előtt az számít, amit hitből cselekedtünk. Mond-e Jézus olyat, hogy valahányszor új tetőt húztatok a templomra, valahányszor újra cseréltétek az ablakokat, padokat, azt velem cselekedtétek meg? Olyat mond, hogy valahányszor felkaroltátok a szükségben, bajban lévőt, velem cselekedtétek meg.

*

Ezért aztán mi, hívő emberek végül azt is tudjuk, hogy Jézus ítélőszéke előtt ki fog derülni, hogy mi a jó és mi a hitvány, mi érték és mi vacak. Mi az, amiről csak mi gondoltuk azt, hogy becses és elismerésre méltó, és mi az, amiről Jézus is azt gondolja. Nekünk, hívő embereknek fontos, hogy mit gondol Jézus rólunk. Nekünk fontos, hogy mit gondol az indítékainkról, szándékainkról és cselekedeteinkről. Fontosabb annál, hogy mit gondolnak mások rólunk. Ezért arra törekszünk, az a becsvágyunk, hogy kedvesek legyünk Jézusnak. Ha azt reméljük, hogy a következő életben Krisztus testéhez leszünk hasonlóvá, arra törekszünk, hogy itt, a földi életben is hasonlítsunk hozzá. A régiek ezt így mondták: imitatio Christi, Krisztus utánzása.

*

Ugye milyen jó hívő embernek lenni? Ugye milyen szívet melengető együtt vallani ezekkel a régi korinthusi hívőkkel, Pállal, a mostani hívőkkel, a jövő

korok hívő embereivel mindazt, amiről szó van itt az igében? Amit mi velük együtt tudunk, amit most hitvallásként együtt mondtunk velük, azért mondtuk el, azért mondtuk el újra, hogy mindezekben mi is megerősödjünk. Ámen!

Utóima: *Urunk! Istenünk! Boldogan valljuk meg neked és egymásnak, hogy jó hívő embernek lenni. Szívet melengető együtt vallani a korinthusi hívőkkel, Pállal, reformátorainkkal, szüleinkkel és gyermekeinkkel, a hitben testvérekkel, hogy tudjuk...*

Tudjuk, hogy elbomló sátorházunk, elpusztuló testünk helyett Te egy másik, romolhatatlan, örök életre szánt testet ajándékozol nekünk. Olyat, amilyen a Krisztus feltámadt teste. Köszönjük, hogy neked testestül-lelkestül, mindenestül fontosak vagyunk. Köszönjük, hogy nekünk nem kell kétségbeesetten kapaszkodni a saját lelkünkbe, abba, hogy hátha halhatatlan a lélek, és valahogyan túléli a halált, – mi benned reménykedhetünk, benned, a mi élő Istenünkben, benned, aki feltámasztottad az Úr Jézust a halálból.

Tudjuk azt is, hogy a halandót, a halált elnyeli az élet. Nem tapasztalatból, tőled tudjuk ezt, Urunk. Köszönjük, hogy bár az volna a természetes, hogy a halál nyeljen el minden, mi a halál helyett életre találunk. Nem azért, Urunk, mert ez másképpen nem is lehetne, hanem azért, mert Te élsz, és azt akarod, hogy mi is éljünk.

Tudjuk, hogy nekünk hitben kell járnunk, nem látásban. Köszönjük, hogy bennünk nem a kor szelleme/lelke, hanem a Te Leleked lakik, ezért pontosan tudhatjuk, hogy a látható és látványos dolgok ideig valók – pillanatnyi a siker, a gazdagság, az egészség, a szépség is – a láthatatlanok pedig örökkévalók. Tudjuk azt is Urunk, hogy a Te ítélőszéked előtt az számít, amit hitből cselekedtünk. Tudjuk, hogy ítélőszéked előtt ki fog derülni, hogy mi a jó és mi a hitvány, mi érték és mi vacak. Törekszünk arra, Urunk – és segítsd meg törekvésünket! – hogy kedvesek legyünk Neked.

Tudjuk, hisszük és valljuk, Úr Jézus, hogy hozzád, a te dicsőséges testedhez leszünk hasonlóvá, de mi szeretnénk már itt, már e mostani életünkben hozzád hasonlítani. Téged akarunk szemlélni, téged akarunk követni. Kérünk, tégy mindannyiunkat méltóvá a Te nevedhez. Ámen!

HOL LEHET?

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE)

Előzetes megjegyzések:

A János evangéliumában megőrzött húsvéti történet egyedi az újszövetségi beszámolók között. A feltámadás körülményeihez, az üres sír felfedezéséhez kapcsolódó evangéliumi tudósítások esetében Máté, Márk és Lukács is hoz önálló elemeket; viszont jelen magyarázatnak az igehirdetés előkészítése a célja, ezért komparatív elemzés helyett János beszámolójára kell koncentrálnunk.

1) *Kontextus.* Az elbeszélés pontos időmeghatározással kezdődik: a hét első napján, kora reggel, még sötétben történik az első, a magdalai Máriához kapcsolódó felfedezés. A szöveg semmit nem árul el Mária motivációjáról, János szerint a Jézus testéről való gondoskodás a temetés előtt befejeződött (19,40). A Lázár-történetben rögzített gyászreakciók párhuzamot jelentenek Mária viselkedéséhez; Lázár sírba helyezése után négy nappal még az elhunyt testvéreit vigasztalják, és senki nem lepődik meg azon, ha egyikük a sírhoz szalad (11,17; 31).

2) *Szereplők.* A magdalai Máriáról nem tudunk sokat, ő mellékalak, ugyanakkor az evangélium csúcspontját jelentő feltámadás-történetben ő válik központi szereplővé. Magdala, Mária valószínűsíthető otthona, a Galielai-tó nyugati oldalán fekvő település, közel Kapernaumhoz. Lukács szerint Jézus hét ördögöt űzött ki Máriából, tehát valamiféle különös megszállottságról gyógyította meg (8,2). Régen ismert vélemény, hogy ő lenne a bűnös nő, akit Lk 7,36-50 említ, de ennek a vélekedésnek bibliai alapja nincs. Ott volt Jézus keresztségénél is (19,25), ami nyilvánvaló jele annak, hogy követte Jézust Galileából Jeruzsálembe. A történetnek ezen a pontján két további szereplő van jelen, Péter és a "szeretett tanítvány". Utóbbi azonosításáról több elmélet ismert. Az azonosítási kísérlet nélkül is érthető az erőteljes kép: nem Péter, hanem ő, aki előbb érkezett, de előre engedte Pétert, jutott hitre. Ezt a jelenet a ma gyülekezetének is hordoz üzenetet: a hitre jutás nem érkezési sorrendben történik.

3) *Mozzanatok.* Jellegzetes elem a két említett tanítvány útja a sírhoz, valamint az általuk tapasztaltak leírása. A szöveg szerint együtt futottak, viszont Péter lemaradt, majd a sírnál találkozott ismét. Addigra az elsőnek érkező tanítvány már betekintett a sírba, viszont csak Péter lépett be. Így a feltámadás tényére történő rácsodálkozás három lépcsőben kapcsolódik a három szereplőhöz: először a kő elhengerítésének észlelése (Mária), majd a betekintés, és csak ezután a belépés. Mintha arra irányítaná a szerző a figyelmet, hogy itt olyan titok

következik, aminek még az észlelése sem lehet alázat nélkül való. A test hiányán kívül a sírban talált leplek elhelyezkedése kap hangsúlyt, egy helyen fekszenek a korábban Jézus testét takaró kendők, és ezektől elkülönítve a fejet takaró lepel. Ismét célszerű felidézni Lázár történetét, az ő esetében is kiemeli a szöveg, hogy az arcot külön kendő takarta (11,44). Ez nyilván jól ismert temetkezési szokás volt. Más nézet azt hangsúlyozza a kendők kapcsán, hogy azok, mint egy turbán, amit egyben vesznek le a fejről, vagy mint egy gubó, amiből kirepült a pillangó, megtartotta az alakját. Ez segítette a tanítványi hit kibontakozását.

4) *Mejgjegyzések az üres sírról.* Mária végig a síron kívül maradt, de behajolt, így látta a két bent ülő angyalt, nekik el is panasolta bánatát. A folytatásban az is kiderül, hogy azt gondolja, a kertész vitte el Jézus testét. De honnan jött ez a gondolat? Miért volt Mária kétségbeesett már akkor is, amikor nyitva látta a sírt? Itt kapunk választ: szerinte valaki fogta a testet, és eltávolította a sírból. Ha önmagában olvassuk ezt a történetet, akár egyszerű túlaggódásként is értékelhetnénk a feltételezést, de 19,41-42 összefüggésében azt kell gondolni, hogy Mária racionálisan átlátta a lehetőségeket. Az említett két vers alapján Jézus temetése kapkodásba torkollott, fogták, és a kertben lévő új sírban egyszerűen elhelyezték Jézust. Mondhatjuk így is: birtokba vettek egy kész kriptát a tulajdonos tudta nélkül! Egy ilyen sziklába vájt sír elkészítése óriási anyagi ráfordításról árulkodik, és nézzük ezt a mozzanatot most a gazda, vagy a sírkert őre szemével! Csak a társadalom nagyon szűk, felső rétege engedhetett meg magának ilyen luxust. A külső szemlélő azt tapasztalta, gondolhatta Mária, hogy valaki egyszerűen beletemetkezett a kész sírba. Ez tűrhetetlen botrány! Innen értjük meg Mária tetteit és a lepedők, kendők elhelyezésének kihangsúlyozását: már hajnalban a sírhoz kellett mennie, mivel csak így előzhette meg a sírkert őré, aki a sírbolt használatba vételének felfedezése után nyilván lépéseket tett volna. Ezért rohant Mária, amikor a követ elhengerítve találta, és ezért zokog a történet végén is. Ezért fordult oda a feltételezett kertészhez, és talán azért maradt a sírnál a tanítványok hazamenetele után is, mert bízott benne, hogy visszajön, aki a sír kiürítését intézte. Látnunk kell, hogy Jézus, az egyszerű szegény ember természetes temetkezési helye egy frissen ásott sírgödör lett volna. Jegyezzük meg: Máté evangéliuma arról ír, hogy a sír az arimáthiai József tulajdona (27,59-60), de János ezt nem állítja. Talán épp arra gondolt ez az asszony, hogy aki elvitte a testet, már el is hantolta, ahogy kell. A történetben egyszer sem hangzik el a test eltűnésének összefüggésében a lopástól való félelem - senki nem gondol a test ellopására, hanem csak a test eltávolítása, elvitele merül fel. Ugyanez adja a kendő-talány megoldását is. Péter sem gondolhatott másra, csak a kéretlenül használatba vett sír ismételt kiürítésére, viszont akkor miért maradtak ott a kendők? Ha Jézust egy

megbízott munkás vitte ki a sziklasírból, akkor miért takargatta ki a holttestet? És ha valaki ilyet tesz, az utána elrendezi a kendőt? Ez az egész nem logikus! Péter nem is tud mit kezdeni a helyzettel; a másik tanítvány viszont hisz (8. v.).

5) A lekció kiválasztásának szempontja: a textus hangulatát tükröző szakaszra van szükség. A 31. zsoltárban egyszerre van jelen a félelem, az értetlenség és az ébredező hit. Figyelem! A textus tizenhét vers, de az érthetőség miatt fontos, hogy a teljes szakasz elhangozzon. Az igehirdetés viszonylag rövid, így az idő nem jelenthet problémát.

Lekció: Zsolt 31.

Előíma: Urunk, Istenünk, szerető mennyei Édesatyánk! Terólad beszél, téged dicsőít kezed minden alkotása, a földnek mélységei és a hegyek magasságai, melyek a Tied. Különösképpen is hadd magasztaljunk téged a világhoz, hozzánk, emberekhez való szeretetedért, a mi Urunk, Jézus Krisztusért!

Urunk! Te többet tettél értünk még a mi legmerészebb álmainknál is. Kész voltál a Te Egyetlenedet, a mi Urunk, Jézus Krisztust odaadni értünk, aki a mi bűneinkért halt meg. Ugyanakkor fel is magasztaltad őt, megtörted általa a halál hatalmát, az élet, az új élet csodálatos valóságát adva nekünk.

Urunk, tudod jól, milyen földhöztapadt a mi gondolkodásunk, egész életünk, mennyire képtelenek vagyunk a Te utadat, a Te cselekedeteidet megérteni, megragadni. Mégis arra kérünk, tégy velünk csodát, add meg, hogy találkozassunk a Feltámadottal, és a mi nyugtalan szívünk meghallja békességet adó szavadat!

A Te nevedért könyörülj rajtunk és hallgass meg minket! Ámen (H.E.)

Textus: Jn 20,1-18

“1 A hét első napján, korán reggel, amikor még sötét volt, a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a kő el van véve a sírból elől.

2 Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és így szólt hozzájuk: "Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hova tették!"

3 Elindult tehát Péter és a másik tanítvány, és elmentek a sírhoz.

4 Együtt futott a kettő, de a másik tanítvány előrefutott, gyorsabban, mint Péter, és elsőnek ért a sírhoz.

5 Előrehajolt, és látta, hogy ott fekszenek a lepedők, de mégsem ment be.

6 Nyomában megérkezett Simon Péter is, bement a sírba, és látta, hogy a leplek ott fekszenek,

7 és hogy az a kendő, amely a fején volt, nem a lepleknél fekszik, hanem külön összegöngyölítve, egy másik helyen.

8 Akkor bement a másik tanítvány is, aki elsőnek ért a sírhoz, és látott, és hitt.

9 Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halottak közül.

10 A tanítványok ezután hazamentek.

11 Mária pedig a sírból kívül állt és sírt. Amint ott sírt, behajolt a sírbólba, 12 és látta, hogy két angyal ül ott fehérben, ahol előbb Jézus teste feküdt; az egyik fejtől, a másik meg lábtól.

13 Azok így szóltak hozzá: "Asszony, miért sírsz?" Ő ezt felelte nekik: "Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették."

14 Amikor ezt mondta, hátrafordult, és látta, hogy Jézus ott áll, de nem ismerte fel, hogy Jézus az.

15 Jézus így szólt hozzá: "Asszony, miért sírsz? Kit keresel?" Ő azt gondolta, hogy a kertész az, ezért így szólt hozzá: "Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nekem, hova tetted, és én elhozzom."

16 Jézus nevén szólította: "Mária!" Az megfordult, és így szólt hozzá héberül: "Rabbuni!" - ami azt jelenti: Mester.

17 Jézus ezt mondta neki: "Ne érints engem, mert még nem mentem fel az Atyához, hanem menj az én testvéreimhez, és mondd meg nekik: Felmegyek az én Atyámhoz, és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez."

18 Elment a magdalai Mária, és hírül adta a tanítványoknak: "Láttam az Urat!", és hogy ezeket mondta neki."

Szeretett Ünneplő Gyülekezet! Húsvét reggele van. Harangszóra összegyülekeztünk 2025 tavaszán, hogy együtt ünnepeljük hitünk alapját, Jézus Krisztus feltámadását. Elhangzott az evangélium, hallottuk az üres sír, a gyorsan futó tanítványok, a Magdalai Mária, az angyal, és a kertésznek nézett Jézus történetét. Arra hívlak most benneteket, hogy képzeletben menjünk el együtt a sírkertbe, kísérik el őket erre a nyilvánvalóan nem könnyű útra.

I.

Képzeld el, hogy épp csak hajnalodik Jeruzsálemben. Egy asszony, akiről annyi rosszat terjesztettek az egyháztörténet során, mégpedig minden bibliai igazolás nélkül, magányosan készülődik a sötétben. Kilép szállása ajtaján, elindul, botladozik a sír felé. Nyilvánvalóan nehéz szívvel teszi meg az utat, mert nem csak

a lassan oszló éjszaka sötétsége veszi körül őt. Ott kergetőznek fejében a pár nappal korábban átélt sötét pillanatok képei, amikor hallotta az üvöltést, látta a megkínzott Megváltót. Ott volt ő is a fájdalmas úton, és később ott volt a kereszttalatt. Feltehetőleg ott volt akkor is, amikor a holttestet a temetéshez kapkodva előkészítették. Talán részt vett a végtisztesség megadásában, segített megkenni a testet, ahogy illik. De olyan gyorsan rájuk sötétedett akkor este; már képtelenek voltak mindent elintézni. Azt hiszem, ez nyomasztotta Máriát leginkább: egyszerűen betették a testet egy sírba, és pontosan tudta, ebből még nagy bajok származhatnak!

Mária félt ezen a sötét hajnalon, és ahogy a sírhoz ért, legrosszabb félelme vált valóra: a bejáratot eltorlaszoló kő már nem volt a helyén. Ekkor minden bizonnyal megdermedt a fájdalmas, megdöbbenő felismeréstől: Jézus, akit ő annyira szeretett, és aki mindenki másnál többet adott neki, amikor megszabadította az őt kínzó gyötrelmekről, még holtában sem nyugodhat háborítatlanul! Valaki meglátta, hogy jogtalanul elfoglaltak egy új sírt, és egyszerűen kivette onnan a testet - ki tudja hová vitte? Talán a kert őre volt, talán már el is temette valahova máshova? Kirángatta a testet a helyéről, maga után húzta, és sebtiben földet szórt rá? Vagy még ennyit se tett meg, csak kilökte valahova? Szegény asszony, nyilván pánikba esett egy pillanat alatt, és ne hibáztassuk ezért: ki tudta volna mindezt végiggondolni, ott, akkor, abban a lelkiállapotban? Aztán csak megfordult, és szaladt vissza, botladozva, a sötét kerten át, ahogy a lába bírta, Péterhez és a többi tanítványhoz.

Könnyű egy megvető mozdulattal, legyintéssel semmibe venni ezt a nőt! Könnyű lenne azt mondani, hogy nem értett meg semmit abból, amit Jézus földi útja minden egyes napján nyilvánvalóvá tett. Valóban úgy tűnik, ez az asszony nem ért semmit - mégis azt gondolom, példája kétezer évvel később is szívünkbe vág. Ennek a nőnek minden mozdulata, minden aggodalma arról árulkodik, hogy milyen mérhetetlenül szerette Jézust. Lehet, hogy teológiailag tökéletesen képzetlen volt, de a szívét és szolgáló kezét egyaránt odaadta neki - vagyis mindenét. Követte, végig a hosszú úton, jött utána Jeruzsálembe, egészen a Golgotáig, sőt tovább is: ő volt az első, aki tudni akarta, hogy Jézus síri nyugalma biztosan nem háborgatja senki.

II.

Az asszony tehát elszaladt, futott a tanítványokhoz. Mihez kezd vajon a hírrel Péter, és mit tesz most Jézus szeretett tanítványa? Talán nem akarták olyan nagyon komolyan venni az asszonyi beszédet, meg korán is volt még, de amit Mária mond, az mégiscsak megrendítő. Futottak hát ők is, ahogy tudtak. Péter valahogy

nem volt olyan fürge ezen a reggelen, mint vele lévő társa, de mégis: amikor odaért a sírhoz, csak azt látta, hogy a másik kint áll. Nem ment be. Péter pedig pontosan úgy viselkedett, mint máskor: nem mérlegelt. Bement, és odabent üres lepleket talált.

Üres leplek. Péter ezzel nem tud mit kezdeni. Nem érti ezt az egészet. Az még rendben van, hogy valaki elvitte az Úr testét, de akkor miért maradtak itt a leplek, melyekben eltemették? Csak a test hiányzik! Talán az is eszébe jutott, amikor Jézus Lázárt hívta ki a sírból, aki mozogni is alig tudott a rátekert kendők miatt, úgy kellett meglazítani azokat. Nem érti, mi történhetett.

Persze könnyű lenne Péter fejére olvasni gyengeségét, kapkodását, értetlenségét. Tudjuk, mindig ilyen volt. Emlékezzünk a pillanatra, amikor a sötétség éjszakáján a főpap szolgájának fülét vágta le. Felelegethetjük tagadását is, az értetlenség és csalódottság példájaként. De Péterrel sem kell ilyen igazságtalannak lennünk, inkább célszerű így feltenni a kérdést: mi vajon képesek vagyunk ilyen intenzitással élni életünket Jézus mellett? Felvállalva konfliktusokat, ha kell, majd utána mégis elmenni, hogy a kihallgatáskor is a közelében legyünk? Jelent nekünk annyit Jézus, hogy elforduljunk az éjszakai pihenéstől? Utána mernénk menni akár a sírba is?

De ekkor már vele van, mellette áll a sírban a másik tanítvány is, a szeretett. Ő is nézi a helyet, a lepleket, a kőpadot a félhomályban. Nem tudjuk, milyen gondolatok cikáztak fejében, csak azt tudjuk, hogy bement értetlenül, és kijött hitre jutott emberként. Hisz. Irigylhetjük ezt az embert, akinek ennyi elég volt. Egy zavarodott asszony kódos beszéde, egy hirtelen jött hajnali ébresztő, egy kiadós futás a köves hegyoldalon, egy sötét kriptá és néhány furcsán visszamaradt kendő. Ezekből a homályos jelekből egyszerre minden összeállt számára - hajnal van és még sötét, de benne már világosság gyúlt. Ő is elment, akár csak Péter; az egyik csak a fejét csóválta, a másik viszont új emberré lett.

Testvéreim: Jézus ezért jött! Ezért vállalt kint és szenvedést, ezért fénylett világossága a sötétségben. Húsvét hajnalán meggyulladt a hit első lángja. Jézus az elveszettekért, a hitetlenekért jött, azért, hogy higgyenek és életük legyen, egy megváltozott, Istennel élt élet. Ma, két évezreddel később talán minden más: nem kellett köves hegyoldalon botladoznunk hajnalban a sírkert felé, és nem bújtunk be kriptába sem. De a lényeg nem változott: Jézus Krisztus feltámadása hitet gyújt ma is. Akár mibennünk is.

III.

Minderről Mária, Magdalából, semmit nem tudott. Róla mintha mindenki megfeledkezett volna. Már megint. Állt, kint, a sír mellett, zokogott, miközben a két férfi, a csodálkozó és a hívővé váló, lassan távozott, alakjukat elnyelte a hajnal

szürkesége. Végül behajol a sírba ő is, de ő már nem csak egy üres kriptát lát, hanem két angyalt is, fehér ruhában. *“Miért sírsz?”* - kérdezik tőle. Szegény asszony: hányszor kell még elmondania ezen a hajnalon, hogy elvitték Jézus testét! Hát senki nem látja? És megint hangzik a hang, talán a kertész az: *“miért sírsz?”* A kertész, nem lehet más, gondolja, az, akit várt, ő tudni fogja, hová került a test, a szeretett Jézus teste! De nem a kertész volt az, aki vele beszélt, hanem maga Jézus. A feltámadott Krisztus. Megjelent, neki - az őt annyira szerető asszonynak. Ő lett az, aki először megláthatta a feltámadott Urat, a hírnök, aki először mondhatta ki: láttam!

IV.

Testvéreim, nem tudjuk, hogy mi történt a sírban a feltámadás pillanatában. A Szentírás nem avat be bennünket a részletekbe, de annyit tudunk, amennyit tudnunk kell. Hogyan támadt fel Jézus? Ez örökre titok marad. Mi azt tudjuk, mit tapasztaltak a feltámadás után azok, akik először szembesültek a ténnyel: Jézus nincs a sírban, ahová fektették. Húsvét hajnalán tanúk léptek elő, Péter, aki furcsa dolgokat tapasztalt, melyeket még nem értett meg; a szeretett tanítvány, aki ugyanazt élte át, amit Péter, és hitt; és a magdalai Mária, aki találkozott Vele. Mindhárman különlegesen megajándékozottnak számítanak, mert ott lehettek, tanúvá válhattak. Mi nem lehettünk ott, bár lélekben megpróbáltuk elkísérni őket. Az evangéliumi örömhír viszont számunkra is ugyanaz, mint nekik: a sír üres. A halotti leplekre semmi szükség, mert Jézus él. Ennek a hírnek lehetünk bizonyágtevői mi magunk is.

A gyülekezet közösségében, amikor áldott húsvéti ünnepet kívánok valamennyiőtöknek, a szeretett tanítvány példáját idézem hangsúlyosan emlékeztetekbe. Húsvét hajnalán ő mindent megértett, megértette a titkot: Jézus nem egyszerűen visszatért az életbe, a mulandó földi létbe, hanem mindenestül egy új, soha nem tapasztalt, emberi ésszel felfoghatatlan minőségbe került. Megértette, hogy aki az Atyánál volt, az az Atyához tér vissza, és ott helyet készít neki is, a halandó embernek. Testvéreim, ennél mélyebb felismerésre ma sem juthat ember. Ésszel, értelemmel ez nem fogható fel, de nekünk Isten hitet is ajándékozott; húsvét titka a hit birodalmában ragadható meg. Én hiszem, hogy húsvét ünnepén mi is átélhetjük az első, tanúvá váló tanítványok által átélt csodát. A történet sötétben, mély sötétségben kezdődött; mostanra viszont megvirradt, felkelt a nap, eláradt a fény. Adj meg a Mindenható Isten, hogy szívünkben ugyanez a világosság ragyogjon fel. Ámen

Utóima: *Feltámadott Urunk Istenünk! Még most sem értjük, hogy hogyan, de áldunk és magasztalunk azért, hogy tudhatjuk és hihetjük azt, hogy miért. Mert Te ezért jöttél. Eljöttél, hogy helyet készíts nekünk. Hogy életünk legyen és bővüljünk. A kegyelmedben. A szeretettedben. Eljöttél, hogy ahol Te vagy, mi is ott legyünk majd.*

Áldunk az örök élet ajándékáért, a reménységért, a könnyeket letörölő szeretettedért. Köszönjük, hogy mindennapi futkosásaink közepette is megláthatunk Téged, megpihenhetünk Nálad és leborulhatunk mi is Teelőtted.

Így add nekünk Lelkednek örömét, békességét, világosságát, adj enyhülést a fájdalomra, adj gyógyulást a betegségre, adj vigasztalást a gyászra, adj látást a sokszor kilátástalannak tűnő helyzetekre. Adj alázatot, adj türelmet, adj békességet. Ezeket a húsvéti ajándékaidat osztogasd nekünk, s engedd, hogy legyen szemünk meglátni azokat, legyen bátorságunk élni velük, mert tudjuk, hogy Benne és Általa Te az örök élet ajándékát készítetted el. Így vezess, így oltalmaz bennünket, és légy mindenkor őriző pásztorkunk.

Megváltó szeretettedbe kapaszkodva kérünk, hallgass meg minket. Ámen. (H.E.)

EMMAUSI TANÍTVÁNYOK

Iván Barna Zsolt (Debrecen)

Húsvét másodnapja

Lekció: I.Mózes 15,7-17

Előíma: *Mennyei Atyánk! Kihez mehetnék, aki megvigasztalna bennünket! Az örök életről szóló beszéd egyedül a Te ajándékod. Urunk, Te ismered sorsunkat, tudod, hogy ki az, aki koporsó mellől, ki az, aki betegágy mellől érkezett e megszentelt helyre. Mennyei Atyánk! Halállal és nyomorúsággal szegélyezett életünk keskeny ösvényén jöttünk eléd.*

Hisszük és valljuk: a Te szavad a mi kudarcokkal, veszteségekkel szegélyezett életünk egyetlen támasza. Mindannyian éltünk át csalódást, mindannyian hordozunk fájdalmakat és mindannyian küszködünk kételyekkel. Tőled várunk választ, megerősítést, tőled várunk szeretetet és megbocsátást. Légy azért jelen közöttünk, úgy, ahogyan ígérted! Tanítsd ünnepelni a te megfáradt népedet.

Szólj kegyelmesen! Formáld a szívünket, gondolatainkat. Áldd meg az Ige hirdetőjét és hallgatóit! Fiad szeretetért kérünk, fogadd el imádságunkat! Ámen.

Textus: Lk 24,13-14

“13 Tanítványai közül ketten aznap egy faluba mentek, amely Jeruzsálemtől hatvan futamnyira volt, és amelynek Emmaus a neve, 14 és beszélgettek egymással mindarról, ami történt.”

Két reményvesztett, csalódott tanítvány hazafelé tart az ünnepről. Egész Jeruzsálemben mindenki arra emlékezett, hogyan szabadította ki választott népét Isten az egyiptomi fogságból. A zsidók pedig tudták, hogyan kell ünnepelni, mert tudták mi az ünnep lényege. Átélni, részesévé válni annak, amit egykor őseik megtapasztaltak a reményvesztés, a halálra ítéltség nyomorúsága után a szabadulás csodájában. A páska vacsorán keserű füvet ettek, hogy emlékezzenek szomorú sorsukra, sós vizet ittak, hogy érezzék a könnyek ízét, süteményük az agyagra emlékeztette őket, amiből rabszolga őseik vályogot vetettek. Négy pohár bort ittak, hogy emlékezzenek Isten négy ígéretére. Én vagyok az Úr, és megszabadítalak benneteket az egyiptomi kényszermunkától, és megmentelek benneteket a nekik végzett rabszolgamunkától; megváltalak benneteket kinyújtott karral és súlyos ítéletekkel. Népemmé fogadlak titeket... (2Móz 6,6) Átélték a

csodát, fiaknak pedig újra elmondták. Így ünnepelték meg Isten szabadítását, amikor Őseik Istene valóra váltotta ígéretét, s a tízcsapásban legyőzte Egyiptom hamis bálványait és a fáraót.

Szép ünnep, szép emlék, szép szertartás volt. Véget ért.

A két ember pedig elindult haza. Az ünnep úgy pergett ki a szívükből, mint homok az ember tenyeréből. Jeruzsálemet elhagyva, Emmaus felé haladva, már semmi ünnepi nem maradt bennük, a lelkükben. Lehorgasztott fejjel, keserű lélekkel, vitatkozva rótták a hazafelé vezető út métereit. Amikor pedig egy idegen hozzájuk csatlakozva megkérdezte tőlük, miről beszélnek, mi történt Jeruzsálemben, felszakadt belőlük a keserűség.

Ömlött belőlük a názáreti Jézus esete, aki cselekedetben és szóban hatalmas próféta volt, de átadták halálos ítéletre. A főpapjaink, és a főembereink tették ezt, pedig ők abban reménykedtek, hogy Ő a megváltó. Meghalt és ők itt maradtak reménytelenül. Csalódtak.

Az élet reménytelenné lett, mert a messiás nem ő volt. Nem szabadított meg, nem mentett meg, nem váltott meg, nem fogadott népévé bennünket. Itt maradtunk Pilátussal, aki helytartóként csak a kezeit mosta. Itt maradtunk Kajafással, aki még azt sem tudja, hogy a főpap nem szaggathatja meg ruháját. Itt maradtunk Barabbással, aki most helyette maradt életben, és folytathatja rabló és gyilkos életét. Itt maradtunk a római katonákkal, akiben annyi jóérzés sem volt, hogy ne keresztje alatt vessenek sorsot köntösére. Nincs igazság ezen a földön. Nem valósul meg Isten akarata itt, úgy, mint a mennyben.

A két emmausi tanítványból kiszakad a keserűség! Hát hogyan engedhette Isten, hogy minden lehetséges módon megalázzák Őt, akiről mi hittük, hogy az Isten szentje?! Hogyan alázhatták meg királyként azzal a bíborpaláttal és töviskoszorúval, hogyan alázhatták meg papként a vállára tett áldozathoz való fával? Hogyan alázhatták meg prófétaként, amikor verték és azzal kísértették, hogy prófétálja meg, ki ütötte meg őt?! Hogyan végezhettek ki egy szabad embert rabszolga módjára, hogy függeszthettek egy zsidót ég és föld közé? Hogyan történhetett ez meg Jeruzsálemben?! Hogyan történhetett meg, hogy Pilátus, a jog és törvény képviselője kivégeztetett egy embert, akit ártatlannak vallott? Hogyan történhetett meg, hogy a farizeusok, a nagytanács tagjai azt kiáltották, nem királyunk, hanem császáruk van, megtagadva ezzel mindent, amit egy zsidó vallhat? Hogyan történhetett meg, hogy a választott nép hálátlanul a hozsánna helyett „feszítsd meg”-et kiáltott. Hogyan lehetséges az, hogy azt kiabálták a felbőszült emberek, vére rajtunk és gyermekeinken?!

Hát ez történt. Ez történt Jeruzsálemben, a legszentebb, legszebb ünnepet megelőző órákban. Hát így emlékeztünk mi Isten csodálatos szabadítására. Így

ünnepeztük mi a törvény életet formáló szavát: „Emlékezz arra, hogy rabszolga voltál Egyiptomban, de kiváltott téged Istened, az Úr,” hogy te soha ne bánj így embertársaddal!

Tudom, hogy itt a padokban ülve nagyon is értjük ezt a két emmausi reményvesztett embert, akik kiüresedett szívvel és megtört lélekkel, miután minden reményük összetört, porba révedő tekintettel bandukolnak hazafelé és keseregve vitatkoznak. Ismerjük az ő érzéseiket, az elveszett remény és szétfoslott jövő fájdalmát. Mert mi is átéltünk csalódást, nekünk is vannak meg nem hallgatott imáink. Mi is átéltük a gyász fájdalmát, bennünket is tört már össze emberek megaláztatása.

Mi is bandukoltunk már haza porba révedő tekintettel, nyomorult érzésekkel. Mi is vitakoztunk Istennel, az Ő döntéseivel, mi is tértünk haza ünnepről felháborodva, vagy csak lelki békénket elveszítve, keserűséggel és szomorúsággal a szívünkben.

Lélekben mi is ott téntfergünk a két emmausi tanítvánnyal hazafelé, s pontosan tudjuk, mit éreznek akkor, amikor valaki megkérdezi őket; mi történt? Mert ők is, amikor alkalmuk adódik arra, hogy elmondják, ami velük történt, amit ők láttak maguk körül, hozzánk hasonlóan csak a veszteséget látják, ezért minden szavuk fájdalmas: átadták, megfeszítették, megalázták, meghalt, minden elveszett. Tényleg ez történt? Ez a nagypéntek története? És akkor a tanítványok mellé szegődött Feltámadott beszélni kezd és mindent másként lát.

Ó, ti balgák! Milyen rest a szívetek, hogy mindazt elhiggyétek, amit megmondtak a próféták! (Lk 24,25) Hát nem ennek kellett megtörténnie? Hát ti nem azt láttátok, hogy a világ, ha gúnyolódva is, de elismerte a Messiás hármastisztét? Hát ti nem azt láttátok, hogy Aki a szeretet evangéliumát hirdette hatalmával nem pusztította el az Őt gyűlölőket? Hát ti nem azt láttátok, hogy Aki azt hirdette, hogy tartsd oda a másik orcádat is, kivégzőiért imádkozott? Hát nem láttátok, hogy Mesteretek a legszörnyűbb kínok közepette sem fordult szembe azzal, amit nektek hirdetett? Nem azt láttátok, hogy a keresztfán is zsoltárt imádkozott? (Zsolt. 22) Nem láttátok halála után a mellét verő tömeget? Nem láttátok a századost, aki azt mondta, bizony Isten Fia volt!

Nem az történt, amit évezredek óta megígért Isten, hogy a Vádoló a sarkát mardossa, de a Megváltó majd a fejére tapos? Nem az történt, hogy halálával megmentette a rabló és gyilkos ember életét? Nem értitek, hogy e perctől kezdve senki nem hazudhatja, hogy az ember eredendően jó? Nem értitek, hogy minden hazugság lelepleződött? Nem értitek, hogy a Kísértő bármivel is próbálkozott, nem tántorította el Jézust attól, hogy megcselekedje, amit rábízott az Atya Isten. Hát

nem értitek, hogy éppen azzal lépett a kísértő fejére, hogy nem szállt le a keresztről?

Nem látjátok az engedelmes élet tökéletességét a kereszthalában, nem látjátok a megváltást ajándékát az ember helyett bűnhődő Isten Fiában?

(Ha a lekió is elhangzott: Vajon a Mennyei Atya Ábrahámmal kötött szövetsége nem azt vetítette előre, hogy ha a halállal, kettévágott állatokkal szegélyezett úton csak Isten ment végig, akkor az azt jelenti, hogy Ábrahám és utódai szövetségsegeiért is Isten vállalta a büntetést? Hát nem ez vált valóra a goltogai kereszten?)

Húsvét csodája az, amikor Krisztus tanítványai felismerik, hogy Nagypéntek minden fájdalmas történésében, annak a csodája válik valósággá, hogy Krisztus a kereszt kínjai közepette is hű maradt ahhoz, amit hirdetett. Hű maradt Ahhoz, Akit hirdetett. Engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. (Filippi 2,8) Nem ütött vissza, nem fizetett rosszal a rosszért, nem állt bosszút, hanem megbocsátott.

Húsvét csodája az, amikor a tanítványok felismerik, hogy Krisztus engedelmességét kimondhatatlan testi és lelki kínok közötti megpróbáltatása sem törte meg! Felismerik, hogy az Ő életében harmóniában voltak a szavak és a tettek. Nem csak akkor volt hűséges, amikor hozsánnázó tömeg fogadta, hűséges volt akkor is, amikor keresztre feszítették és leköpték.

A világ szemében Isten akaratának engedelmeskedni kudarc, bolondság és megbotránkozás.

A keresztyén ember szemében pedig Isten akaratának engedelmeskedni az élet teljessége: megfelelni az örök bölcs célnak, amiért Isten embert teremtett és lelkét adta neki.

Ünnepelő testvéreim! Az emmausi tanítványokban magunkra ismerünk, leginkább akkor, amikor alkalmunk adódik arra, hogy elmondjuk, ami velük történt, és mi, hozzájuk hasonlóan csak a veszteséget látjuk. Az ő szavaikban is, akárcsak a mi beszédünkben leginkább a keserűség szólal meg: átadták, megfeszítették, megalázták, meghalt, minden elveszett. Ám ahol ők és mi világi szemmel kudarcot, veszteséget, reménytelenséget és keserűséget látunk, ott a mellénk szegődött Jézus megváltást, áldást és beteljesedést lát. Isten üdvözítő tervének a megvalósulását: az Ábrahámmal kötött szövetségben magára vállalt következmények elhordozását. A csodát, hogy ő bűnhődött a mi bűneinkért.

Húsvétot ünneplő Testvéreim! Az ünnep végén mi is elindulunk majd haza. Az, hogy mit viszünk magunkkal tovább, pünkösöd felé igyekezve, csak azon

múlik, átéljük e húsvét csodáját, hagyjuk-e, hogy a feltámadott átformálja látásunkat, hagyjuk-e, hogy megnyissa szemünket. Hagyjuk-e, hogy megértesse velünk: amit a világ kudarcnak lát az valójában az Istennek tetsző élet, az üdvösségre vezető út.

Adja Isten, hogy otthonainkba megtérve ne kudarcnak, hanem csodának és áldásnak lássuk az Isten akaratának engedelmeskedő életet, ez pedig öröme és hálaadásra hevítse a szívünket. Ámen.

Utóima: *Mennyi Atyánk, megvalljuk előtted, hogy az emmausi tanítványokban magunkra ismerünk. Átérezzük azt a csalódottságot, amit ők éreztek, mert sokszor mi is így látjuk a Krisztust követő életet. Sokszor azt várjuk, hogy hatalmad és igazságod rendet tegyen a Tőled elfordult világban.*

Megvalljuk, hogy sokszor mi is kudarcnak éljük meg, amikor nem váltod valóra a mi akaratunkat. De tanulunk imádkozni úgy, ahogy Fiad tanította nekünk. Naponta gyakoroljuk magunkat, hogy egyre inkább hittel tudjuk mondani: a Te akaratod legyen meg, ne az enyém. Kérünk Urunk, add nekünk a húsvét csodáját, add nekünk a feltámadottal való találkozás csodáját, hogy az formálja át gondolkodásunkat és értékrendünket.

Add, hogy a mi szívünk is hevüljön, amikor útra kelünk. Add, hogy a legnagyobb örömeinket lássuk, áldásként éljük meg, ha akaratodnak engedelmeskedhetünk. Kérünk Urunk, áldd meg itt létünket, áldd meg haza érkezésünket. Áldd meg pünkösd felé vezető utunkat. Gyógyítsd betegeinket, vigasztald gyászolóinkat, erősítsd hitükben megrendült testvéreinket. Add, hogy az engedelmes életben ne kudarcot, hanem áldást és üdvösséget lássunk! Fiadért kérünk Urunk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

PÜNKÖSDI ÜNNEPKÖR 2024–2025

EGYEDÜL NEM MEGY...

Dr. Kovács Krisztián (DRHE)

Lekció: ApCsel 2,1–13 (14–18.37–41)

Előíma: *Szentlélek Úristen! Talán tétován és bátortalanul szólítunk meg ezen az ünnepen, mert hiányzik belőlünk a tűz, a szólni és tenni akarás, a rólad való hitvallás és bizonyágtétel készsége. De nem így voltak az első tanítványok is az első pünkösöd alkalmával? S Te mégis alkalmassá tetted őket arra, amire gondolni sem mertek volna. Tégy minket is azzá és olyanokká, amilyeneknek a Te akaratom, szándékod és elképzelésed szerint lennünk kell.*

Ha szükségesnek látod – igéd hirdetőivé; ha kevés, vagy sok a szó – segítő karokká; ha nagy a fájdalom – csendes vigasztalókká; ha kevés a tenni akarás – bátor kezdeményezőkké. Add, hogy átérezzük az első pünkösöd tette készségét, szólni akarását, vagy éppen az újonnan megtértek és megkeresztelkedtek megszólítottóságát. Ragadj ki a megszokottságból, az érdektelenségből, lelki süketiségből és szellemi vakságból, s tégy minket kezdeményezőkké, akik engednek a Te hívásodnak.

Emelj ki a közömbösségből, amikor nem vesszük észre a másikat, akivel egy sorsközösségbe állítottál, és akik iránt felelősséget kell(ene) éreznünk és mutatnunk. Végy ki minket az önzőség magányából, és ne engedd, hogy csak magunkra gondoljunk. Teremts bennünk tiszta szívet – s adj akaratot annak megbánására és megvallására, ami bensőnket sötétté tette! Teremts bennünk vágyat az alkotó közösségre, hogy másokkal együtt, különbözőségeink ellenére is egy hangon és egy lélekkel tudjunk Téged imádni, Szentháromság egy örök Isten. Ámen!

Textus: 4Mózes 11,11–12. 14–17. 24–25

11 Ezért Mózes ezt mondta az Úrnak: **Miért tettél szolgálóddal ilyen rosszat? Miért nem vagy jóindulattal hozzám, miért raktad rám ennek az egész népnek a gondját?**

12 Vajon bennem fogant-e meg ez az egész nép, és én szültem-e, hogy ezt mondod nekem: **Ahogy a dajka viszi a csecsemőt, úgy vidd az öledben arra a földre, amelyet esküvel ígertem atyáiknak?**

14 Nem tudom egyedül vinni ezt az egész népet, mert túl nehéz nekem.

15 Ha így bánsz velem, inkább nyomban ölj meg, légy ennyi jóindulattal hozzám! **Ne kelljen látnom nyomorúságomat!**

16 Azután ezt mondta az Úr Mózesnek: **Gyűjts össze hetven férfit Izráel vénei közül, akiről tudod, hogy a nép vénei és előljárói. Vidd oda őket a kijelentés sátrához, és álljanak föl ott veled.**

17 Akkor leszállok és beszélek ott veled. Elveszek abból a lélekből, amely benned van, és nekik is adok, hogy veled együtt hordozzák a nép terhét, és ne magad hordozd azt.

24 Mózes kiment és elbeszélte a népnek az Úr szavait, majd összegyűjtött hetven férfit a nép vénei közül, és a sátor köré állította őket.

25 Az Úr pedig leszállt felhőben, és beszélt hozzá. Majd elvett abból a lélekből, amely Mózesben volt, és annak a hetven vénnek adta. Amikor a lélek rajtuk nyugodott, akkor prófétáltak, de máskor nem.

Egyedül nehéz! Kedves Testvérek, nehéz egyedül élni saját sorsunkat vagy egyedül alakítani a ránk bízottak sorsát, a jövőt, építeni a holnapot. Magára maradtan, segítség nélkül az ember hamar feladja. Ha nincs támasz, ha nincs segítség, ha nincs társ – akkor keserűbb az egész élet, és a siker is nehezebben talál meg minket, mi magunk pedig hamarabb találjuk magunkat kudarcban.

Egyedül nehéz volt az első pünkösöd előtt a tanítványoknak is. Jézus nélkül, útmutatás nélkül, vezetés nélkül, támasz nélkül. Olyan kritikus időszak volt ez számukra, amikor pengeélen táncolt tanítványságuk, szolgálatuk sikere, munkájuk eredményessége. Az, hogy képesek lesznek-e mindarra, amit a mennybement Jézus rájuk bízott?! Nem akadnak-e el egyedül, nem lesznek-e kevesek a feladathoz, nem mondanak-e csődöt?

S egyedül nehéz volt a ma felolvasott történetben Mózesnek is. Vezetni egy népet a pusztában, amely tele van elégedetlenséggel, Mózes és Isten iránti kritikával, amely inkább visszafelé menne, mint előre, s amely állandóan megkérdőjelezi a nép vezetőjének vezetését. Mózes is krízist élt át. Ha az Isten nem tesz valamit, akkor ő nem bírja tovább, mert egyedül neki is nehéz.

S egyedül nehéz nekünk is. Nehéz egyedül elhordozni sorsunkat vagy sorstalanságunkat, betegségünket és gyengeségeinket, félelmeinket és kudarcainkat, magányt, veszteséget. Nagyon jól tudjuk tehát, mit jelent kimondani azt, hogy egyedül – segítség, kapaszkodó, támogató, pártfogó nélkül mennyire nehéz az életünk.

A mai történet és a mai ünnep azonban felkínál egy örök társat, egy mellőlünk el nem távozó segítőt, egy Pártfogót, akire mindig lehet számítani, s ez az Isten Lelke. Talán olyan pontja ez mind keresztyén hitünknek, mind pedig egyházi esztendőnknek, amelyet nehezen tudunk személyesen átélni, üzenetét

magunkkal vinni. De mégis, ha nincs, ha nem hiszünk benne, ha nem számítunk rá – kimondhatatlanul szegényebbek leszünk.

Mind a tanítványok, mind Mózes, mind keresztyén hitünk nagy hősei azért tudtak továbblépni hitük és szolgálatuk, elhívásuk nagy krízisein, mert Isten Lelkének vezetésére bízták magukat.

Így keressük mi is a mai ünnepen és a mai igében Isten minket is vezérlő Lelkét. De hol is lehet elérni, megtapasztalni ezt a Lelket?

1. Először is a Sátornál. A választott nép pusztai vándorlásánál kiemelten fontos szerepet játszott a Szent Sátor, amely lényegében Isten jelenlétét biztosította a vándorló nép számára. A Sátor jelentette a nép számára, hogy Isten ott van köztük; velük vándorol, nem hagyja őket magukra. A kijelentés sátra volt az a hely a nép életében, ahol találkoztak Istennel és akarátával, kijelentésével. Ide kellett vezetnie tehát Mózesnek a kiválasztott hetven férfit, hogy megtelve ők is Lélekkel Mózesnek segítőtársai lehessenek.

Talán a mai ember számára, s talán éppen keresztyén, református ember számára tűnik távolinak az, hogy az Isten Lelkét ennyire röghöz kösse, ennyire egy adott helyre, időre szorítsa be. Szeretnénk szabadok lenni abban, hogy bármikor és bárhol, vagy éppen bárholonnan lehívjuk a mennyei segítséget, időtől és tértől, helytől és alkalomtól függetlenül magunkénak érezhessük Isten segítségét és a Lélek erejét. Szeretnénk, ha úgy működne minden Istennel és az Ő Lelkével kapcsolatban, mint ahogyan az egyre modernebbé váló mobiltelefonokkal kapcsolatban tapasztalhatjuk: bármikor, bárhol bármi elérhető, letölthető, elintézhető az interneten keresztül. Ilyen Istent és ilyen Lelket akarunk, amely egy gombnyomásra bárhol segítségünkre áll. Talán éppen ezért csalódnak sokan az Istenben, mert ez az azonnaliság, ez a spontaneitás nem így működik az Istennél. Nem lehet mindent azonnal elérni és lehívni Istentől, mint ahogyan végig húzom a telefonon az újamat és máris letölthető az és akkor, amit akarok.

Mózesnek és a hetven férfinak oda kellett állniuk a kijelentés sátrához, hogy részesüljenek Isten Lelkében. Oda kellett állniuk az istentisztelet helyére, ahol az Isten megszólal, ahol a kijelentés elhangzik. Oda kellett lépni arra a helyre, amelyet az Isten teremtett meg, hogy a találkozás helye legyen. Mert nem lehet az Isten Lelkét bárholonnan lehívni. Kell egy hely, kell egy pillanat, ahol ez a különleges és különös találkozás végbemegy. Ahol az ember átérzi az Isten Lelkének erejét, ahol az ember azt mondja: ez a hely más, mint a többi, mert ezt maga az Isten készítette el és elő. Kell egy hely és kell egy pillanat, ahol elkezdődhet a Lélek munkája az emberben.

A mi „szent sátrunk” azonban nem egy építmény, hanem sokkal inkább egy alkalom, amikor keressük az Istennel való közösséget, keressük az ő kijelentését, azt, hogy megszólítson, elérjen, megtaláljon bennünket. Ez lehet az istentisztelet közösségi alkalma, de az egyéni elcsendesedés védett ideje is. Mert nekünk is kell egy kiindulási pont, egy találkozás, amikor a Lélek elkezdhet munkálkodni bennünk.

Pünkösdtől az egyház születésnapjának is szokták nevezni, hiszen a Szentlélek kiáradása és a keresztyén közösség, gyülekezet megalakulása szorosan összetartozik. Igen: a Lélek és a közösség összetartoznak. S ez az esemény előrevetíti azt, hogy Isten Lelke közösséget teremtsen, és Isten Lelkét az egyház közösségében lehet leginkább megérezni és megérteni. És ez egyben azt is jelenti, hogy feloldódik, megszűnik, enyhül az ember magánya, egyedülléte, magára maradottsága. A közösségben megtapasztalhatjuk azt, hogy nem vagyunk egyedül. Nem kell egyedül vinnünk önmagunk sorsát, van segítség a másokban, és segítségül van számunkra a Lélek.

Mózes Istentől kapott segítőt, munkatársakat. Nem egyedül kellett vinnie tovább a választott nép sorsát. S ezt kell nekünk is keresnünk a keresztyén közösségben: a Lélek segítségét és azt, hogy osztozhatunk terheink cipelésében a másikkal, a közösség többi tagjaival.

Nagyon sok mindent el lehet várni egy keresztyén közösségtől, de áldás, öröm, megelégedettség ott lesz, ahol Isten Lelkét keresik, kérik és várják, és ahol felfedezik az egymással és a Lélek által való együttműködést, a közös tenni akarást.

Egy keresztyén közösség akkor válik igazán közösséggé, ha megvalósul benne az, hogy együvé akar tartozni, együtt akar élni a másikkal a közösségben, és együtt akar megújulni, együtt akar odaállni az Isten színe elé, ahogyan Mózes is odaállt a hetven vénnel az Isten sátora elé. S amikor megvalósul ez az egység, ez az egyöntetűség, ez a közös Isten előtti lét, akkor van esély arra, hogy megtapasztaljuk az Isten határtalanságát.

2. Mert nem csak a szent sátornál, a kijelentés sátránál tapasztalták meg Isten lelkét, hanem az egész táborban. A Lélek kiárad, mégsem lehet kizárólag egy adott pillanathoz, helyhez kötni. Persze hogy kell legyen egy konkrét hely és konkrét alkalom az életünkben, ahol koncentráltabban megtapasztaljuk az Isten Lelkét, de nem tudjuk feltartóztatni, nem tudjuk Isten Lelkét saját vitorlánkba fogni. Bármikor és bárhol megszólíthat, elérhet bennünket. Talán éppen ez a legjobb, legtitokzatosabb Isten Lelkében, hogy bármikor elérhet bennünket.

Ki hitte volna az első pünkösdi alkalmával, ott Jeruzsálemben, hogy megtörténik a nagy csoda és ezek lesznek Krisztus tanítványai, követői? Ki

hitte volna akkor, amikor az üldözött keresztyének vére folyt az arénákban, és katakombákba rejtőzve imádkoztak, hogy egyszer a Római Birodalom államvallássá teszi? Ki hitte volna, hogy egy vártemplomra tűzött tételsor egy olyan folyamatot indít el, amely az egyház megújulását és megújult felekezeteket létrejöttét eredményezi? Igen, a Lélek kiszámíthatatlan. Nem tudjuk irányítani, nem tudjuk kordában tartani, nem tudjuk meggátolni. S az egyház születésnapján ez azt is jelenti: nem emberi szándék, elképzelés, akarat teremt meg, vagy hoz létre egy új közösséget, egyházat, felekezetet, hanem Istennek Lelke.

De amikor ez a Lélek kiárad, olyan elementáris erővel bír, hogy annak semmilyen emberi akarat ellen nem állhat. Néha talán elcsodálkozunk egy-egy biblia történeten, hogy hogyan tudtak emberek szinte a csodával határos dolgokat véghezvinni – azért, mert az Isten Lelke képessé tette őket arra. S ugyanígy hitvalló ősünk is mindig kaptak kellő Lélek-jelenléte ahhoz, hogy a rájuk bízott szolgálatot, feladatot, küldetést elvégezzék. És talán sokan voltak, akik szerették volna ezt a Lelket kordában tartani, és még sokan lesznek, akik szeretnék a jövőben is megfékezni az Isten Lelkét, de előlött semmilyen erővel és hatalommal nem bírunk. Ez a Lélek téren és időn át megadatik annak, akinek csak az Isten szánja.

3. Így árad szét Isten Lelke a világban. Ez a Lélek-áradás segítette túl Mózeszt és a népet a krízisen, a holtponton. Ez adta meg a következő lépést a holnap felé. Amikor Isten Lelkéről olvasunk, akkor ott mindig meg kell látnunk a jövőbe mutató jelet. Izraelnek jövője, hazája lett, egy ország, amiben élhetett; az első pünkösdi kiáradó Szentlelke egyházzá formálta a közösséget. Mert amikor Isten Lelkét adja valakinek, vagy valamihez, annak mindig következménye van. Igen: ahol Lélek van, ott közösség nő, ott van lehetőség az Isten közös imáadására, ott lehetőség és esély nyílik a bűnök bocsánatára, a megbocsátásra, a megbékélésre, a kibékülésre, és megnyílik, kitarul előttünk a horizont a feltámadás és az örök élet felé.

Egyedül nehéz! Keresztyén Testvéreim, ma, ezen a Lélekkel teli ünnepen azt kell mondanunk, hogy Lélek nélkül nehéz. Nehéz magát az Istent is megérteni, szolgálni, hinni a Lélek nélkül. Nehéz egy egyház, egy gyülekezet jövőjét tervezni, formálni, alakítani a Lélek ereje nélkül. Nehéz a problémákat, a gondokat, a kihívásokat is megoldani úgy, hogy nem hagyatkozunk az Isten Lelkére.

De ha képesek vagyunk odaállni az Isten színe elé, ha kérjük és várjuk az Ő Lelkét, ha nem a mi elképzeléseink és önző akaratunk szerint akarjuk felhasználni, letölteni, lehívni; ha meglátjuk a közös megújulás és a közös út lehetőségét az Isten Lelkének segítségével, akkor már nem leszünk egyedül, mert mindig magunk mellett tudhatjuk a másikat ebben a közösségben, és ebben a

közösségben magunk mellett tudhatjuk Isten Teremtő, vigasztaló, megújító és erősítő Lelkét.

Így mondjuk, és így várjuk: Veni Creator Spiritus – Jövel Teremtő Szentlélek! Ámen.

Utóima: Mennyei édes Atyánk! Kérünk téged, újból és újból ajándékozzál meg mindnyájunkat a te Szentlelkeddel, hogy erőtlenségünkben felismerjük a te erőt; magányunkban azt, hogy te mellettünk állsz; félelmeinkben azt a bátorságot, amely tőled jön. A te Lelked ébresszen, világítson és bátorítson bennünket, ő tegyen képessé arra, hogy a kicsinek tűnő, de mégis oly nagy lépést végre tegyünk, hogy a Vigasztaló által, mely egyedül képes megvigasztalni, benned való reménységre jussunk. Fordíts minket önmagadhoz, ne engedd, hogy elrejtőzzünk előled! Ne hagyd, hogy nélküled cselekedjünk! Hadd lássuk, hogy mily fenséges vagy, és mily dicsőséges dolog benned bízni és neked engedelmeskedni!

Minden ember számára ugyanazt kérjük, és pedig azt, hogy a népek és vezetőik a te igéd előtt meghajoljanak, és így szolgálhassák a földön az igazságot és a békességet.

Add, hogy tanácsaik és cselekedeteik által is a te igédet hirdessék a szegényeknek, a betegeknek, a foglyoknak, a bánatos szívűeknek, az elnyomottaknak és a hitetleneknek. Add, hogy tanácsaik és cselekedeteik által a te igédet sok-sok jajsavakra és sóhajukra válaszként hallhassák, érthessék és szívükbe zárhassák.

Minden ember számára ugyanezt kérjük, és pedig azt, hogy egyházaink és felekezeteink keresztyén hívei a te igédet valóban megismerjék, hogy megtanulják szolgálni az igét, megújuló hűséggel, hogy az ige igazsága itt és most nyilvánvalóvá legyen, és sohase legyen távol egyetlen emberi tévelygéstől vagy tévedéstől sem, míg végül mindenre és mindenre mennyei fény hull.

Téged dicsérünk, aki szent Fiadban, a mi Urunk Jézus Krisztusban hajlandóvá és készsé teszel arra, hogy mindezt valljuk, és az irántad való reménységben kitartsunk. Ámen

MEGVÁLTOZOTT ÉLET

Dr. Hodossy-Takács Előd (DRHE)

Előzetes megjegyzések:

Az igehirdetés középpontja: Péter megváltott élete. Az apostol a szemünk előtt vált Krisztus bizonyágtevőjévé. Ez csak egyetlen esetben fordulhat elő, ha Isten átformáló, új életre szülő Lelke ragadja meg az embert.

Az átformált életből fakadó erőteljes bizonyágtétel, vagy ismertebb nevén a pünkösdi prédikáció (ApCsel 2,14-36) különböző ószövetségi szakaszokban gyökerezik (Jóél 3, Zsolt 16, stb.). Ez jelzi, hogy a Lélek munkáján kívül az első gyülekezet létrejöttét lehetővé tevő prédikációhoz szükség volt az apostol igeismeretére is. Péter a Lélek erejével felvértezve döbbszent rá, hogy az írás számtalan helye Jézus váltságművére mutat.

Egyházi ünnepeink minden évben ugyanarról szólnak. Az fordul elő, hogy egy-egy évben az ezerarcú ünnepből más és más kerül előtérbe. Ettől függetlenül igaz, hogy Pünkösöd, most is, mint minden évben, Isten Lelkének kiadásáról és az ennek nyomán megszülető egyházzal szól. Ez lebegjen a szemünk előtt az ünnepre készülve.

Lekció: ApCsel 2,1-13

Előíma: *Mennyei Atyánk a Jézus Krisztus által! E pünkösöd ünnepében dicsérünk hálaadással, mert adtál nekünk Szentlelket tanításunkra, vigasztalásunkra, bátorításunkra és mindenre, ami élet, üdvösség. Lelked által tudjuk, hogy ki vagy: teremő Urunk, gondviselő Atyánk, megváltó Istenünk és megszentelő Jótevőnk!*

Lelked erejével építesz és gazdagítasz bennünket napról-napra és emlékeztetsz arra, hogy a mindennapi kenyér, mindennapi egészség, mindennapi békesség kegyelmed ajándéka, mint a Te jótéteményed. Lelked tanít minket arra, hogy megismerjük Téged és magunkat Tebenned.

Valljuk, hogy bűneink miatt alkalmatlanok vagyunk a Veled való közösségre, de tudjuk, hogy megváltottál bennünket, kérünk, tekints most is Fiad érdemére, és add nekünk ajándékkul jelenlétedet. Áldd meg együttlétünket, Fiad nevében kérünk! Ámen (H.E.)

Textus: Lk 22,54-62 és ApCsel 2,14-17.37-41

“54 Miután pedig elfogták őt, elvitték és bekísérték a főpap házába. Péter pedig távolról követte.

55 Mikor az udvar közepén tüzet raktak, és körülülték, Péter is leült közéjük.

56 Amint ott ült a tűz világánál, meglátta őt egy szolgáló, szemügyre vette, és így szólt: "Ez is vele volt."

57 Ő azonban letagadta, ezt mondva: "Asszony, nem ismerem őt!"

58 Röviddel ezután más látta meg, és rászólt: "Te is közülük való vagy!" De Péter így válaszolt: "Ember, nem vagyok!"

59 Körülbelül egy óra múlva másvalaki is bizonygatta: "De bizony, ez is vele volt, hiszen ő is Galileából való."

60 Péter azonban ismét tagadta: "Ember, nem tudom, mit beszélsz." Még beszélt, amikor hirtelen megszólalt a kakas.

61 Ekkor megfordult az Úr, és rátekintett Péterre. Péter pedig visszaemlékezett az Úr szavára, amikor azt mondta neki: "Ma, mielőtt megszólal a kakas, háromszor tagadsz meg engem."

62 Aztán kiment, és keserves sírásra fakadt.

14 Ekkor előállt Péter a tizeneggyel, felemelte a hangját, és így szólt hozzájuk: "Zsidó férfiak, és Jeruzsálem minden lakója! Vegyétek ezt tudomásul, és figyeljete szavaimra!

15 Mert nem részegek ezek, ahogyan ti gondoljátok, hiszen a nap harmadik órája van.

16 Hanem ez az, amiről Jóel így profétált:

17 Az utolsó napokban, így szól az Isten, kitöltök Lelkemből minden halandóra, és profétálnak fiaitok és leányaitok, és ifjaitok látomásokat látnak, véneitek pedig álmokat álmodnak;

37 Amikor ezt hallották, mintha szíven találták volna őket, ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: "Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?"

38 Péter így válaszolt: "Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát.

39 Mert tiétek ez az ígélet és gyermekeiteké, sőt mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk."

40 Még más szavakkal is lelkükre beszélt, és így kérte őket: "Szabaduljatok meg végre ettől az elfajult nemzedéktől!"

41 Aki pedig hittek a beszédének, megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk."

Kedves Ünneplő Gyülekezet!

Az első Pünkösöd történetét sok félreértés övezi mindmáig. Nehéz megragadni és értelmezni a részleteket, a tanítványokon megállapodó tűznyalábokat és a nyelveken szólást, de talán nem is ezek a történet legfontosabb elemei.

Az Apostolok Cselekedeteiről írt könyv második fejezetének felolvasott szakaszából most egyetlen mozzanatra figyeljünk: a 14. vers a legnagyobb természetességgel közli, hogy előállt Péter, akit körülvelt a többi tanítvány, és felemelt hangon Jóél próféta igéi alapján kezdett beszélni Jeruzsálem lakóihoz és az ott tartózkodó jövevényekhez. Péter prédikálni kezdett. Pont ő, a hitét megvalló, de mesterét meg is tagadó egykori halász, aki sokat beszélt meggondolatlanul, és képtelen volt legyőzni saját féltelmeit a Jézus halálába torkolló gyötrelmes éjszakán. Most viszont igehirdetése *“szíven találta”* (2,37) az összeszaladt sokaságot, és egyetlen napon mintegy háromezren lettek hívőkké. Ez az igazi pünkösdi csoda.

I.

Átváltozó tanítvány

Pünkösöd napján, amikor az egyházra tekintünk, óhatatlanul eszünkbe jut a Jézust megtagadó Péter története. Péter tagadott, egyetlen óra alatt háromszor csattant a kemény *“nem”* a főpap udvarán: **nem** ismerem, **nem** vagyok közülük való, **nem** tudom mit beszélsz (Lk 22,57-59). Amikor erre a jelenetre gondolok, sajnálom Pétert. Az apostolt látom magam előtt, aki még a kertbeli tumultus után is a Mesterrel maradt; végig nézte, ahogy Jézus meggyógyította a főpap szolgájának levágott fülét, és érezte, ez most tényleg a *“sötétség hatalmának ideje”* (53). Jézust elrángatták, de ő a távolból követte. Aztán tagadott, az udvaron, melegedő szolgák között, miközben Jézus odabent, saját tárgyalásán, egészen magára maradt. Tanú nélkül.

A legmélyebb emberi dráma, amikor Péter és Jézus tekintete összeakadt kakasszóra, és eleredtek a könnyek. Péter sírt. Keservesen. Siratta nyomorult életét, amiről tudta már, hogy Jézus nélkül semmit sem ér. Nem sokkal később, amikor mindenképp eleget lett, és visszatért volna eredeti szakmájához, rá kellett döbbennie: Jézus nélkül halászni sem tud! Egy álló éjszakán át nem fogott semmit, de megjelent az Úr, és lett hal is, bőséggel (Jn 21,1-11). Ez a Nagycsütörtökön tagadó, tanúskodni nem akaró, később már halászni sem képes apostol Pünkösöd napján a Lélek erejével végre szólásra emelkedett, és megszületett az egyház.

A Passió napján még *“feszítsd meg!”* ordítással őrjöngő, Barabbás életéért könyörgő Jeruzsálemben az első Pünkösöd óráiban olyan emberek álltak az apostol körül, akiket megszólított az Ige. Ezek az emberek maguk is zavarba jöttek attól, ami lelkük legmélyén történt, és nem tehettek mást, kérdeztek: *“mit tegyünk?”* (2,37). Péternek volt válasza számukra. Őt már átformálta Isten, halászból Krisztus követőjévé tette; aztán tagadóból bizonyágtévévé vált. Ekkorra megértette: ezért a pillanatért állt meg mellette Jézus, mikor a hálót vetette ki testvérével (Mk 1,16).

Merte hirdetni Krisztus halálának és feltámadásának evangéliumát, elég bátor volt ahhoz, hogy bűnbánatra hívjon, elég magabiztos a keresztség felkínálásához, és kellőképp emberszerető Isten irgalmának megfogalmazásához. Az üdvösség lehetőségét tárta fel, a bűnök bocsánatát, a Szentlélek ajándékait és az Ige világosságát. Eközben maga is célba ért, eltűnt belőle a kétely utolsó morzsája is. Emberhalász lett. Ettől kezdve fogságában és bírósági ítéletére várva is nagy erővel tett bizonyágot Krisztusról. Határozottak voltak szavai, és határozottan állította lábra a sántát a Templom Ékes-kapujában. Isten országát hirdette a többi apostollal együtt, szóval és tettel.

Mi kellett ahhoz, hogy Péter bizonyágtévévé váljon? Mindenekelőtt odaszánt tanítványi életre volt szüksége, engedelmességre és készségre, kételyek nélküli hitre. A többit, a gyógyítást, ördögök legyőzését a kiáradó Szentlélek végezte el, ahogy Márk evangéliuma végén olvassuk (16,20): *“... az Úr pedig együtt munkálkodott velük, megerősítette az igehirdetést a nyomában járó jelekkel”*.

Ezen kívül azonban szükség volt még valamire. Péter pünkösdi prédikációja, ahogy azt az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv megőrizte nekünk, szinte elejétől a végéig ószövetségi idézetek fűzére. Hogy jutottak az apostol eszébe épp ezek a szakaszok, melyek a Messiás titkának egy-egy darabját tárják fel? Úgy gondolom, Péter nem tétlenül, hanem imádkozva és szívében a próféták és a zsoltárok igéit forgatva várta a Lélek áradását.

Az apostol átváltozásának titka tehát ez a kettő: a Lélek által átformált élet és az Ige elmélyült tanulmányozása. Szeretteim, ebben a titokban nem az a csodálatos, hogy feltárult előttünk, hanem az, hogy ezzel a példával Péter bennünket is követésre hív. Isten Lelke jelen van, hisszük ezt, és az Ige sincs elrejtve előlünk. Ne vessünk más alapot mi sem. Élünk ebből a kettőből, és ez mindenre bőségesen elég lesz nekünk!

II.

Átváltozó sokaság

Péter, a tagadó hirdette az evangéliumot az első pünkösöd napján. Erővel, határozottan; feltárva azokat az ígéket, melyek világosan mutatnak előre Jézus

váltságművére. Az apostolt megragadta a Lélek, és ezzel bizonyágtevővé vált. Tagadásának históriáját felidézve most ne elutasító szavaira, hanem könnyeire gondoljunk. Péter a főpap udvarában, mikor tekintete megtalálta Jézus szemét, keservesen sírt (Lk 22,66).

Korábban annyira elszánt volt, úgy érezte, a mártírsorsot is örömmel vállalja, ha kell (22,33), és hiszem: komolyan gondolta. Vajon mi járt a fejében az udvaron, mikor Jézus tőle karnyújtásnyira, de mégis elérhetetlenül várta sorsának alakulását? Talán arra gondolt, hogy a Mesternek néhány órával korábban igaza volt. Megvacsoráztak, kényelmesen, aztán énekelgettek egy kicsit (Mk 14,26), majd Jézus imádkozott, ő viszont, a többiekkel együtt inkább leheveredett, aludt. Péternek a tűz mellett, a harmadik tagadás után, eszébe juthatott: imádkozni kellett volna, ahogy Jézus kérte. Nagy lecke ez.

Az első keresztyének történetében az igehirdetés életet átformáló erejét ismerhetjük fel, és ezt 2025. Pünkösdjén is átélhetjük. Tömegek éltek át azt, amit Péter tapasztalt. Akkoriban Isten megdöbbenően munkálkodott: akik hitre jutottak, nem fáradtak bele a könyörgésbe, figyelték az apostolok tanítását, közösséget vállaltak egymással, az öröm új érzését éltek meg, napról napra többen lettek, és kedvelte őket az egész nép (2,47). Ahogy Isten Lelke munkálkodni kezdett, minden megváltozott közöttük és bennük. Új időszámítás kezdődött, ami azóta is tart.

Engedjétek meg, hogy feltegyem az ebből fakadó, magától értetődő kérdést: érezzük még a Lélek mindent elsöprő erejét? Be tudunk számolni esetekről, amikor szíven talált minket az igehirdetés? Láttunk már megváltozott életet, esetleg a mi életünk vett új irányt Isten irgalmából? A gyülekezet, az egyház közössége ma is tartogat csodákat. Valóban igaz, hogy ismerjük a hit meggyengülését és az igehirdetés erejének múlását is, megéltünk már ilyen időket. Ahogy a Második Helvét Hitvallás fogalmaz: *“... néha az is előfordul, hogy Isten, igaz ítélettel, igéjének igazságát, az egyetemes hitet és a törvényes istentiszteletet engedi annyira elhomályosulni és megrendülni, hogy úgy tűnik, az egyház csaknem megszűnt, és nincs is már...”* (XVII.24).

De a Lélek ilyenkor, a sötét időkben is működik, lehet, hogy csendesebben, de soha nem tétován. Az első keresztyének átéltek mindent egy-két nemzedék alatt, amit azóta a későbbi korok krisztuskövetői. Megélték szeretetet és üldöztetést, csodákat és hitehagyást. Mindig voltak, akik megmaradtak, tántoríthatatlanul, és nem ismertek egyebet Krisztusnál. Istennek legyen hála értük.

Ha keresztyén életünk megfakul, és nem érezzük Krisztus közelségének örömét, akkor Pünkösd legnagyobb ajándéka kopott meg nálunk, igehirdetésünk, az evangélium jó hírének örömteli befogadása és továbbadása veszítette erejét.

Őrizzük és kamatoztassuk hűségesebben a ránk bízott kincset, emlékezzünk a könnyező Péter apostol példájára. Pünkösd a legalkalmasabb pillanat könnyes szemünk szárazra törlésére, és arra is, hogy elinduljunk, tovább, a hiteles tanúságtétel útján. Isten Lelkének erejébe kapaszkodva borulunk az Örökkévaló Isten elé, majd felemelkedünk, mert megtanultuk Pétertől: jobb tanúskodni, mint tagadni. Ámen

Utóima: *Urunk, Istenünk! Oly sokszor gondoljuk a pünködsi csodát hallva: nem értjük mi ezt. Oly sokszor nyilvánulunk meg az életünkben úgy, mint Péter annakidején: nem ismerünk Téged, nem vagyunk mi Hozzád tartozó. Bocsásd meg ezt nekünk! De hálát adunk, hogy türelmed és szereteted az égig ér, hogy Lelked által mégis megértetted velünk igéd üzenetét! Hogy Lelked nem csak a bölcsesség Lelke, hanem egyben az, aki újjászüli bennünket, és átformál minket. Így lehetünk mi is tagadókba bizonyágtevők!*

Ez az, amire rendeltettünk, ez az, amire küldettünk, ez az, amire az egyházunknak és a világnak is szüksége van. Kérünk tégy minket Lelked eszközeivé ebben a világban, hogy teremhessük a Lélek gyümölcseit a Te nagy és szent neved dicsőségére és az emberek javára.

Így könyörgünk és visszük eléd a magányosokat, az elesetteket, a gyengéket, a betegeket, azokat a testvéreket, akiknek nagyon nagy szükségük van most arra, hogy megtapasztalják a Lélek erejét, mert megfakult életünkben a Krisztus közelségének öröme.

Könyörgünk anyaszentegyházunkért, kérünk, eleveníts meg minket. Könyörgünk ezért a teremtett világért, Te adj békét, szeretetet és bizonyosságot Tebenned, hogy egyre többen tehessünk bizonyosságot beléd vetett hitünkről, megváltott és így megváltozott, átformált életünkről.

Annak nevében kérünk, aki váltsághalálával és feltámadásával mindezt lehetővé tette nekünk. Ámen (H.E.)

MIT KÍNÁL A LÉLEK?

Dr. Ledán M. István (DRHE)

Lectio: 2Móz 34,29–35

Előíma: *Urunk! Istenünk! Légy áldott, hogy Lelked által szomorúságunkat örömmre fordítod. Szomorkodunk bűneink, mulasztásaink, zsákutcáik miatt. Szomorkodunk kicsinyhitűségünk vagy hitünk megfogyatkozása miatt. Szégyenkezünk, amiért folyton segítségünkre kell lenned a hitetlenségünkben.*

Mégis, beléd kapaszkodunk, téged szólítunk, tőled kérjük, hogy növeld a hitünket. Áldunk és magasztalunk, amiért szomorúságaink szerinted való szomorúságok. Jaj lenne nekünk, ha szomorúságunk a világ szerinti szomorúság lenne. Mi azért szomorkodunk, mert pontosan látjuk bűneinket, elakadásainkat, vakvágányainkat. Ezt a szomorúságot derítsd most örömmre, Urunk!

Légy áldott, hogy Lelked által meggyőzől bennünket az igazságról. Jó lenne, ha látásban járhatnánk, és nem csupán hitben ragadhatnánk meg téged. De a te Lelked arról győz meg minket, hogy látni ugyan nem látunk téged, ám ízelhetjük jóságodat, irgalmadat, megtapasztalhatjuk jelenlétedet. Áldunk és magasztalunk, amiért ha tükör által, ha töredékesen, ha csak részben is, de felfoghatunk valamit a te lényedből, és ez azzal a reménységgel tölt el, hogy megláthatunk színről színre is.

*Légy áldott, hogy a te Lelked az ítélet felől is meggyőz minket. Milyen hiábavaló, mennyire szélharapás lenne az élet, ha azzal a kilátással kellene élnünk, hogy minden egyre megy; hogy végül minden legyűr a halál, a pusztulás, a gonosz. Áldunk és magasztalunk, amiért te már megítélted e világ fejedelmét. Bármilyen erőszakos, bármilyen imponáló, bármennyire is nagyokat mondó szája legyen, minket már nem bűvöl el és nem bűvöl meg. Mi neked, és csak neked adunk dicsőséget. Benned, és csak benned bízunk: tudjuk, hogy legyőzted a világot. **Ámen!***

Textus: 2Kor 3,7–18

„7 Ha pedig a halálnak betűkkel kőbe vésett szolgálata dicsőséges volt, úgyhogy nem tudtak Izráel fiai Mózes arcára nézni arcának múlt dicsősége miatt, 8 hogyne volna még dicsőségesebb a Lélek szolgálata?

9 Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsőséges, mennyivel dicsőségesebb az igazság szolgálata!

10 Sőt ami ott dicsőséges volt, már nem is dicsőséges az azt felülmúló dicsőség miatt.

11 Ha ugyanis a múlandó dicsőséges, mennyivel inkább dicsőséges a maradandó.

12 Mivel tehát ilyen reménységünk van, teljes nyíltsággal szólunk;

13 és nem úgy, mint Mózes, aki leplet tett az arcára, hogy ne lássák Izráel fiai a múlandó dicsőség végét.

14 De az ő gondolkozásuk eltompult, mert az Ószövetség felolvasásakor ugyanaz a lepel mind a mai napig felfedetlenül megmaradt, mivel az csak Krisztusban tűnik el.

15 Sőt mindmáig, valahányszor Mózes olvassák, lepel van a szívükön.

16 De ha majd megtérnek az Úrhoz, elvétetik a lepel.

17 Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úr Lelke, ott a szabadság.

18 Mi pedig, miközben fedetlen arccal, mint egy tükörben szemléljük az Úr dicsőségét mindnyájan, ugyanarra a képre formálódunk át az Úr Lelke által dicsőségről dicsőségre.”

Kedves Testvérek! Pál és munkatársai egy olyan világban hirdették az evangéliumot, melyben az emberek – zsidók, görögök és rómaiak – úgy gondolták, hogy az igazán fontos, súlyos és lényeges dolgok, egyszerűen a dicsőséges dolgok régen történtek. Főleg a rómaiak gondolták úgy, hogy csak az lehet értékes, ami régi. Az Ószövetségben is lépten-nyomon felbukkan az a gondolat, hogy *bezzeg régen, bezzeg az atyák idejében*. Akkor történtek a csodák, akkor történtek a nagy dolgok, akkor még Isten is sokkal „kézzelfoghatóbban”, „látványosabban” mutatkozott meg az embereknek. A régi és az új, a régi és a jelenlegi összehasonlításából mindig az derült ki, hogy az új, a jelenlegi jelentéktelenebb, silányabb, ha úgy tetszik kevésbé dicsőséges. Ezzel pontosan így vagyunk mi is. Ha összevetjük jelenlegi életünket mondjuk a gyerekkorunkkal, hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy régen minden szebb, jobb, tisztább volt. Minden, ami szép, jó és értékes, az régen történt. De ez mit jelent? Azt jelenti, hogy akkor a jelenlegi életünkben semmi jelentős, semmi fontos és súlyos dolog nem történik. Csoda-e hát, hogy nem érezzük jól magunkat a bőrünkben? Vagy a múltakon merengünk, vagy a jövőről ábrándozunk.

*

El tudom képzelni, hogy a korinthusi gyülekezetben is gyakori téma lehetett a múlt. Úgy érezhették, hogy régen sokkal csodálatosabb volt Isten népéhez tartozni, nagyobb élmény volt hívő embernek lenni. Könnyen lehet, hogy ez a történet is, amit Pál elmesél Mózes ragyogó arcáról, gyakran előjött a korinthusi gyülekezetben. A történet arról szól, hogy Mózes másodszor is felmegy a Sínai hegyre, hogy lehozza onnan Izrael fiainak a kőtáblákra írt törvényt. Az első

táblákat dühében és elkeseredésében összetörte, mivel a nép távollétében aranyborjút öntött, és azt kezdte el imádni.

Jön tehát lefelé Mózes a hegyről, kezében az új kőtáblákkal, és közben sugárzik az arca. Miközben Istennel beszélt ragyogóvá vált az arcára. Ettől a sugárzó arctól azonban félt a nép, ezért Mózes lepellel takarta el az arcát. Valahányszor a néppel beszélt, és elmondta nekik azt, amit Isten rábízott, mindig lepel volt az arcán. Ezt a leplet csak akkor vette le, amikor bement a szent sátorba megjeleni az Úr színe előtt. Ugye micsoda idők, micsoda dicsőség!? *Hát hol van a mi beteges, üldözött, szorongatott Pál apostolunk Mózesről, akivel szemtől szembe beszélt az Úr, és akinek úgy ragyogott az arca, hogy lepellel kellett eltakarnia!? Hol vagyunk mi attól a néptől, akinek annyira megmutatkozott Isten dicsősége, hogy az már szinte sok volt, és elviselni is alig lehetett!?*

Mi meg azt mondhatnánk: *hol vannak a mi lelkeszeink Pál apostoltól, a régi idők, a születő kereszténység misszionáriusaitól? És hol vagyunk mi, mai gyülekezetek akár a korinthusi gyülekezettől? Hol van a pünkösdi élmény? Mert mi nem úgy érzékeljük, hogy a mi nyelvünkön beszélne az Isten felséges dolgairól!* Összevetjük a múltat a jelennek, a régivel az újjal, és ebből az összevetésből az derül ki, hogy a jelen, a mostani, az új, szóval az, ami nekünk jut, értéktelenebb, súlytalanabb a réginél.

És most nézzük, hogy mit tesz Pál. Ő is összeveti a régivel az újjal, Izrael helyzetét az egyház helyzetével, és azt mondja: az új jobb, az új dicsőségebb. Nem blamálna a régivel, nem mondja azt, hogy régi szövetség értéktelen, nem mondja azt sem, hogy a törvény, amit Isten adott Izraelnek, akkor és ott (és sokáig még) ne lett volna áldás, azt viszont mondja, hogy mindaz, amit mi kaphatunk Istentől, az sokkal nagyobb jó; fontosabb és maradandóbb is. Nézzük hát, hogy mit kínál nekünk a Lélek. Itt és most. A jelenben.

*

Azt olvastuk, hogy ahol az Úr Lélek, ott szabadság van. És akkor most gondolkodjunk el egy pillanatra azon, hogy melyik az a mondat, amit mi – kora gyermekkorunk óta – a leggyakrabban hallunk. *Nem szabad!* Ki az, aki gyakrabban hallotta azt, hogy *szabad*, mint azt, hogy *nem szabad*? Egy kisgyermeknek szinte semmit nem szabad. Semmit, amit ő izgalmasnak és érdekesnek talál. Nem szabad a falra firkálni. Nem szabad késsel, gyufával, a konnektorral játszani. Nem szabad a zsíros kezét a ruhájába törölni. Rengeteg mindent nem szabad egy gyermeknek, és ráadásul el sem mondják neki, hogy miért nem szabad. No és mit tesz a gyerek? Lázad és dacol. A törvényeket is úgy szokás megfogalmazni, hogy valami tilos,

valamit nem szabad. Tilos a gyalogátkelőn előzni. Tilos az erdőben tüzet gyújtani. A tízparancsolatban is csupa tiltás van: ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, ne kívánd!

No és mit tesz az ember? Keresi a kiskapukat. Azon mesterkedik, hogy valahogyan kijátssza ezeket a tiltásokat. Azt is mondhatnánk: azzal kezdődött a történelmünk, hogy megszegtünk egy tiltást, ettünk a jó és a rossz fájának a gyümölcséből. Pedig nem ezzel kezdődött az történelmünk. Azzal kezdődött, hogy az ember a kert MINDEN fájáról szabadon ehetett, csupán egyről nem. Épp ezzel kezdődtek a bajok – mondhatnánk. Mert miért nem volt szabad arról az egyről enni? Milyen szabadság az, ahol nem mindent szabad?

Nos, az Isten Lélek először is azt érteti meg velünk, hogy a szabadságot védeni kell. Nincsen igazi szabadság korlátok nélkül. De ezek a korlátok arra valók, hogy óvjanak attól, ami káros vagy éppen halálos. Azt gondolnánk, hogy a szabadság az, hogy bármit megtehetünk, de ahol az Úr Lélek van, ott tudják, hogy minden szabad nekünk, de nem minden használ. Abban a családban, abban a közösségben, ahol az Úr Lélek van, arra figyelünk és arra törekszünk ami közös hasznunkra és közös javunkra válik. Ezért aztán sok mindent *nem* teszünk meg, amit egyébként megtehetnénk, miközben nem érezzük úgy, hogy meg lenne nyírva a szabadságunk. Nem akarunk olyan családban és olyan közösségben élni, ahol válogatás nélkül mindent szabad, ahogyan olyan autóba se akarunk beülni, amelyikben nincs fék, csak gázpedál.

*

Most pedig képzeljünk el egy olyan törvényt, mely nem azt mondja, hogy *nem szabad ölnöd*, hanem azt mondja: szabad neked védened az életet, a sajátodét és a másokét. Képzeljünk el egy olyan törvényt, mely nem azt mondja, hogy *nem szabad paráználkodnod*, hanem azt, hogy szabad neked örülni egy életen át a férjednek/feleségednek. Vagy képzeljük el, hogy nem azt mondja a törvény, hogy nem szabad lopnod, hanem azt, hogy szabad neked megelégedned azzal, amid éppen van és szabad neked kérned azt, ami még nincs. Nos, hadd mondjam azt, hogy ahol Isten Lélek van, ott Isten akaratát így értik. Ott Isten akaratát nem úgy érzékelem, hogy az kívülről, kőtáblákról, Bibliából, szószékről, akárhonnan rám erőlteti magát, hanem úgy, mint egy mélyről jövő, belső késztetést. Ezt a Szentírás így mondja: *Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.*

*

Aztán azt is olvastuk, hogy mi mind fedetlen arccal, mint egy tükörben szemléljük az Úr dicsőségét. Ez a másik dolog, amit a Lélek itt és most, a jelenben kínál nekünk. Emlékezzünk vissza: Mózes mindig akkor vette le a leplet az arcáról,

amikor az Isten színe előtt állt. Ez a lepel akkor is az arcán volt, amikor testvéreivel, Áronnal beszélt, és persze akkor is, amikor népével közölt valamit. Azt mondja Pál, hogy ez a lepel, amit egykor Mózes levett az arcáról Isten jelenlétében, most Krisztusban eltűnik. Ha az Úrhoz térünk, ha a Lélek elkezd dolgozni az életünkben, nincs többé lepel. Nincs többé titkolózás, maszatolás, ködösítés.

Gondoljunk csak bele, mennyire felemészt az energiánkat az, ha egy családban vagy közösségben titkolózni kell. Nem mutathatom magam szomorúnak, gyengének, segítségre szorulóknak. Meg kell játszanom, hogy erős vagyok, magabiztos, derűs és vidám. Ó, mennyire megterheli és megbetegíti ez hosszútávon a lelkünket! A Lélek ajándéka az is, hogy amiként lepel nélkül állhatunk Isten előtt, éppen úgy állhatunk hitben testvéreink előtt is. Képzeljünk csak el egy olyan családot, egy olyan közösséget, ahol nem kell takargatnunk gyengeségeinket, mert nem kell tartanunk attól, hogy ezt bárki kihasználja. Ugyan miért használná ki, amikor időről időre mindannyian erőtlenekek, gyengékek, tanácstalanok vagyunk, és mindannyiunkat időről időre megkísért a bűn?

Azt is mondja Pál, hogy amikor mi egymásra nézünk, házastársak a házastársra, szülők a gyermekekre, gyermekek a szülőkre, egyik hívő ember a másik hívő emberre, akkor nemcsak egy törekeny, nemcsak egy kísértéseknek kitett embert látunk, hanem azt is látjuk egymáson és egymásban, hogy a Lélek munkálkodik bennünk. Látjuk egymáson azt, hogy Isten Lelke elkezdte bennünk a jó munkát. Lehet, hogy még nagyon az elején tart ez a munka, de ha egymásra nézünk, látjuk egymás arcán Krisztust, akinek képmására mi mindannyian formálódni igyekszünk. A lényegét úgy is meg tudnám fogalmazni, hogy Isten Lelke nem csak a szabadságot kínálja nekünk, hanem a testvéri szolidaritást is.

Szabadság, egyenlőség, testvériség! Ez volt a nagy francia forradalom azóta is megvalósíthatatlan ideálja. Történtek ugyan kísérletek a megvalósításra, de rendre elbuktak. A kommunizmus, miként azt a magunk bőrén tapasztaltuk, egyenlőséget akart szabadság nélkül. A kapitalizmus és az, ami a nyomába lépett szabadságot kínál egyenlőség nélkül. Testvériségre pedig egyik sem igazán törekedett és törekszik. Nos, Isten Lelke a szabadság és testvériség mellett az egyenlőséget is felkínálja nekünk. Az egyenlőség, ahogyan azt az Újszövetség érti, azt jelenti, hogy ugyanaz a Lélek munkálkodik bennünk. A lelki ajándékok, vagy ha úgy tetszik: a talentumok sokfélék, a Lélek viszont, aki adja ezeket – ahogyan Pál sokszor mondja a korinthusiaknak – egy és ugyanaz. Nem vagyunk egyformák, de egyenlőek vagyunk, méghozzá szabadságban és testvérekként.

Mit mondhatnék? Ne azon rugózzunk, hogy a jelenhez képest vajon a múltban történetek-e a nagyszerűbb és a csodálatosabb dolgok, ne azon siránkozzunk, hogy a jelenben semmi fontos, semmi jelentős nem történik, inkább

vegyük észre, hogy Isten Lelke itt és most jó, fontos és maradandó, egyszóval dicsőséges dolgokat kínál nekünk. Azt szeretné, hogy valóban szabadok legyünk. És azt szeretné, hogy meglássuk egymáson a Krisztus arcát, azaz meglássuk egymásban a testvért. Ámen!

Utóima: *Urunk! Istenünk! Megvalljuk előtted, hogy mi szinte állandóan a múltat emlegetjük, és a múlton tűnődünk. Amikor meg nem, a jövőről ábrándozunk. Összevetjük a múltat a jelennek, a régit az újjal, a jelent azzal, ami lehetne, és ebből az összevetésből szinte mindig az derül ki, hogy a jelenünk silány és értéktelen. Köszönjük, hogy te rámutattál arra: mindaz, amit mi kaphatunk a te Lelkedtől, az sokkal nagyobb jó, fontosabb és maradandóbb is annál, mint amiken tűnődünk, vagy amikről ábrándozunk. Köszönjük, hogy a te Lelked ajándékai már most, a jelenben a mieink lehetnek. Áldunk és magasztalunk mindenekelőtt a szabadság ajándékáért. Mivé is leennénk, ha te nem értetnéd meg velünk, hogy a szabadságot védeni kell, és mi nem látnánk be, hogy igazi szabadság nincs korlátok nélkül. Köszönjük neked, hogy ezek a korlátok arra valók, hogy óvjanak minket attól, ami káros vagy éppen halálos. Köszönjük neked azt is, hogy a bennünk munkálkodó Lélek által mi a te akaratodat nem külső kényszernek, hanem mélyről jövő, belső késztetésnek érezzük. Köszönjük Úr Jézus, hogy már nem mi élünk, hanem te élsz bennünk. Áldunk és magasztalunk Urunk azért is, hogy a te Lelked eltávolítja a leplet az életünkből. Ahol Te vagy, ott nincs többé titkolózás, maszatolás, ködösítés. Ott nem emészt fel az energiánkat az, hogy családban vagy közösségben titkolózni kell. Köszönjük, hogy a te Lelked ajándéka az is, hogy amiként lepel nélkül állhatunk előtted, éppen úgy állhatunk hitben testvéreink előtt is. Köszönjük, hogy láthatjuk egymáson azt, hogy Lelked elkezdte bennünk a jó munkát. Köszönjük, hogy együtt kínálsz nekünk a szabadságot és a testvériséget. Áldunk és magasztalunk Urunk végül azért is, hogy nemcsak attól vagyunk egyenlőek, hogy egy vérből teremtetted minket, hanem attól is, és főleg attól, hogy egy a Lélek, és bennünket ez a Lélek ajándékozott meg. Kérünk Urunk, cselekedd, hogy egymás javára élhessünk a te ajándékaiddal. Ámen!*

JÖJJ, ÉS LAKOZZ BENNEM!

Bukáné Zakar Zsuzsanna (Debrecen-Ebes-Szepes)

Lekció: Ézsaiás 40, 6-8

Előíma: Szerető mennyei Édesatyánk Jézus Krisztus által!

Újra és újra a te szent asztalodra, az Úr asztalára odatesszük a friss virágot. Igyekszünk odafigyelni erre, újra és újra ki kell cserélni, mert igaz az ígéd, amit hallottunk, hogy elszárad a fű és a virág. Akár letörjük, leszedjük, akár hagyjuk a kertben, az ideje lejár. Ez az igazság velünk van a földi úton. De köszönjük neked, hogy amikor szembesítesz a mulandósággal, nem hagysz magunkra bennünket ezzel a szomorú tudással, hanem hallottuk most is: a te ígéd örökre megmarad. Hálát adunk neked azért, hogy jöhettünk ezért a jó hírért ide, a te házádba.

Hálát adunk neked azért, mert a szívünk és a lelkünk vágyik a te ígédre, ami nem múlik el, ami nem szárad el. Köszönjük, hogy meríthetünk belőle. Köszönjük, hogy olyan virág életünk van, amelyet öntözöl a te ígédrel és táplálsz bennünket, hogy a mulandóság mellett megtaláljuk azt, ami maradandó, ami örök, hogy örökre hozzád tartozunk, hogy örökre a te országodnak a lakói legyünk. Köszönjük, hogy ehhez te mindent megteszel. Adod a Lelkedet, Igédet, hogy vezessen, hogy erőforrás legyen a mi számunkra.

Segíts, hogy a mai pünkösti istentiszteleten átéljük a te erődöt, az örökkévaló ígérel való találkozást, a Lélek erejével való feltöltekezést. Így légy közöttünk, szólj hozzánk, te tedd igazzá és szentté a mi istentiszteletünket.

Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat! Ámen.

Textus: 1Kor 3,16-17

“16 Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke bennetek lakik?

17 Ha valaki az Isten templomát megrontja, azt megrontja Isten, mert az Isten temploma szent, és ez a templom ti vagytok.”

Kedves Testvéreim, Szeretett Gyülekezet!

Három nagy, kétnapos ünnepünk van: a karácsony, a húsvét és a pünkösd. A pünkösdöt már az ószövetségi időkben is ünnepelték, aratási ünnep volt, hiszen azon az éghajlaton hamarabb beérik a vetés, az árpa és a búza is. Hetek ünnepének is nevezték, mert a peszah vagy páska után hét hétre volt az aratási ünnep, nagy

hálaadás, ahol ünnepelték azt, hogy terem a föld, hogy Isten gondviselő Isten, és újra és újra megerősíti a szövetséget az ő népével. Akkor és ott, azon az ünnepen érkezett el a Szentlélek, azért volt annyiféle rendű és rangú nyelvű és országból érkezett ember Jeruzsálemben, és ezért történt a nyelv csoda, hogy mindenki a maga nyelvén hallotta Péter beszédét, Péter igehirdetését.

Azóta sok nap eltelt már, és Isten nemzedékről nemzedékre adja útmutatását, Lelkét, vezetését. Kapunk egy szeletet az időből mindannyian, akik ma hallgatjuk az ígét. Benne vagyunk mi is Isten tervében: megszülettünk, élünk, szembesülünk azzal, hogy mennyire szükségünk van az örökkévaló Isten szavára, jelenlétére, mert keserves tudni azt, hogy minden test csak fű, és olyan, mint a virág, amely elhervad.

A nagy kérdés az, hogy mit kezdünk az időnkkel, mit kezdünk az életünkkel, hogyan látjuk magunkat? Csak test vagyok? Fű és virág, amelynek a sorsa: az elhervadás és az elmúlás. Mert ez igaz. Éppen ezért lesz értékes az idő. De milyen jó, és erről szól minden igazi ünnep, a pünkösd is, hogy ennél több az élet. Több az élet annál, minthogy test vagyok, olyan, mint a fű, olyan, mint a virág. Többé lehetünk Isten által, mert az az ige, amiről ír Ézsaiás, hogy örökre megmarad, az teljeseedik be Krisztusban, az jön el Krisztusban, és ennek a Lelke érkezik meg hozzánk pünkösd ünnepén.

Így most pünkösdkor arra figyelünk, hogy ki lehetek Isten által, a Lélek által, hogyan kell, hogy éljek, hogyan tekintsek önmagamra. Két üzenetet szeretnék elmondani a kedves testvéreknek.

Az első üzenet egy kérdés: Mi közöm van hozzá? Mármint ahhoz, ami a pünkösti üzenetnek a lényege. Van-e közöm a Szentlélekhez? Van-e közöm az ünnephez, túl azon, hogy örülünk, hogy pünkösdhétfőn nem kell dolgozni menni, meg nem kell a gyerekeknek iskolába menni, esetleg tovább lehet aludni. A világnak többnyire ez csak egy „hosszú hétvége”, amikor mindenféle programot lehet szervezni, de a lényeghez, a tartalomhoz nem biztos, hogy köze van. Tehát most magunknak tegyük fel a kérdést, hogy nekünk van-e közünk hozzá. Mert az Isten Szentlelkéhez nincs mindenkinek köze. Az igaz, hogy Isten Lelke árad mérhetetlen mennyiségben, de ez irányítottan történik. Krisztus lelke ez.

Kinek van köze Krisztus lelkéhez? Aki hittel fordul Krisztus felé, aki megismeri őt, aki tisztelettel van iránta, aki felismeri a megváltásnak a szükségességét, a megváltásnak a lehetőségét és az örömét Krisztusban. Isten lehelete keltette az első embert életre. Élete mindenkinek van, aki lélegzik. Emberarcot hordozunk, és emberek vagyunk, emberi lélek dolgozik bennünk, de az ember ezzel az emberi lélekkel együtt csak fű, csak virág, csak test, de a

Szentlélek valami egészen új. Nem véletlen, hogy az Ószövetségben ilyen szigetekben van szó a Szentlélekről, hogy bizonyos kiválasztott emberek megkapják az Isten lelkét.

Pünkösdkor pedig mérhetetlen mennyiségben árad a Lélek, és töltekezhetnek fel vele az emberek. De nem mindenki. Ez egy nagyon fontos dolog, hogy az embernek, hogy köze legyen a Szentlélekhez, kell valami plusz, kell valami többlet. Kétezer éve ünnep a pünkösöd a Szentlélek ünnepe, de mégis új és meg kell újulnia, és újra találkozunk kell vele. De ez a csoda megtörténhet, mert ma is árad, ma is létezik, ma is erő, ma is ugyanazzal az erővel, tűzzel érkezik meg.

Ezt átélve értjük meg igazán a mondatot, amit Pál apostol leveléből elénk ad ma az ige: *„Nem tudjátok, hogy ti Isten temploma vagytok? És az Isten lelke bennetek lakik?”* Milyen nagy csoda ez, ennyire közel van, hogy bennünk lakik! Vajon hogyan nézne ki a Szentlélek *„lakcímkártyája”*? Rajta van a lakcímkártyánkon a nevünk, és hogy hol lakunk. E nélkül nem is boldogulunk az élet különböző területein, mert általában szokták kérni, ha az iratainkat kérik. Vajon a Szentlélek lakcímkártyája ma mekkora? Hány cím szerepel benne? Az én lakcímem, a ti lakcímetek rajta van-e? A nevünk rajta van-e, hogy ott is lakik a Szentlélek? Erre e kérdésre akkor igen a válasz, ha vágyunk Krisztus után, megvan bennünk az elszánás az ő követésére, felismertük, hogy az az igazság, amit ő mond, amit ő tanít.

Kedves Testvérek! Felismertük-e, hogy annál jobbat, többet nem kaphatunk, csak azt, amit ő ad a mi számunkra? Vágyunk-e arra, hogy jobban megismerjük Őt? Esetleg meg szoktunk-e szomorodni amiatt, magunk miatt, hogy nem úgy sikerült, nem úgy szóltunk, nem úgy tettünk, ahogy kellett volna Krisztus szerint? Megvan-e bennünk a vágy, hogy kövessük őt? Ha ez igaz, akkor van közünk a Szentlélekhez.

Nem véletlenül, templomról szól Pál apostol ígéje, mert ez is egy jó próba, hogy magunkat megpróbáljuk, - van-e közöm a Lélekhez -, hogy a templom szót, ha meghalljuk, mire gondolunk. Vágyunk utána, vágyunk az Isten házába? A Szentírásból azt halljuk, hogy az ember az igazán Istenre hagyatkozó ember mindig vágyik a templom után. Mindig úgy gondol rá, hogy az a békeségnek és a legjobb dolgoknak a helye. Vágyik-e az ember, hogy minden jót Istennél találjon meg? Érezzük-e, hogy Isten közelsége a legnagyobb és a legszebb, ami velünk történhet? Sőt, érezzük-e, hogy Isten Lelke bennünk lakik? Milyen jó arra gondolni, hogy az én kis gyarló lelkem, ami mulandó, meg tud sérülni, betegedni.

És az ember még sincs egyedül, hanem jön a Lélek, amely tiszta, szent, erős, helyreállító, és a Szentlélek, miután ott lakik bennem, az én kis gyarló lelkemet egész lényemet kézbe veszi, átformálja, meggyógyítja, megerősíti és adja

azt a semmihez nem hasonlítható jó érzést, hogy nem vagyok egyedül. Legbelül sem vagyok egyedül, mert ott is velem van az Isten.

Én bízom, hogy akik most halljuk ezt, mind belül, bólogatunk rá, mert igen, érzem és tudom és átélem, hogy belül épül egy templom, ahol a Szentlélek vezet, a Szentlélek építi fel, és ott van belül, ott van velem. Nagy utat tehet meg az ember a Szentlélekkel, amíg eljut onnan, hogy csak egy mulandó test vagyok, egy megbetegíthető lélekkel, aki félelmeket hordoz, próbákat, sérelmeket, de mégis jön a Szentlélek, és templommá teszi az én életemet.

A második üzenet pont erről szól: akkor hogyan éljek? Tisztán élni, ez a fontos üzenete még az ígének. Az ünnep mindig felbuzdít bennünket. Felbuzdít arra, hogy erőt kapunk, hogy jó döntéseket hozunk, esetleg fogadalmat teszünk, hogy jobb, türelmesebb, kedvesebb, megértőbb leszek. Aztán a hétköznapi szürkesége elég hamar vissza szokott rántani bennünket. Kiderül, hogy nem mindig sikerül megtartani azt, amit fogadtunk, amit szeretnénk. Kiderül, hogy túl sok a kísértés.

Újra úgy gondolkodunk, szólunk, teszünk, ahogy nem kellene, és akkor egyszer csak szembesülünk a mulasztásokkal is, hogy mennyi mindent kellett volna, amit nem tettem meg. Sokszor megrontjuk a bennünk épülő templomot. Nem takarítunk benne rendesen, nem gondozzuk, elhervad az asztalára tett virág, beporosodik.

Hát igen, ilyen templom is van, ilyen templom is lehet. A kérdés, hogy belül a mi templomunk milyen? Régi, gyermekkori elképzelések maradtak és nem fejlődött a hited, nem erősödött az Isten ismereted? Bizony nagy kérdések ezek. Egy templomot meg lehet gyalázni. Ami belül bennünk épül, azt is.

Annyiféle templomgyalázás történt már. A jeruzsálemi templomot meggyalázták, mikor Zeusz szobrot vittek be, a láthatatlan Isten templomába betettek egy bálványszobrot. Tudjuk, hogy a Szovjetunióban sok templomot istállónak, meg magtárnak használtak, aztán ma már Nyugat-Európában, sok helyen gyönyörű szép középkori templomban pizzázó működik, vagy ajándékbolt. Még lehetne folytatni a sort, mert minden templom sérülékeny és bántható. Nekünk kell őriznünk bent a szent helyet, a templomot, hogy valóban a Szentlélek lakjon ott, és olyan legyen az életünk, hogy látszódjon rajtunk: belül a szívünkben, a lelkünkben szentély van, templom van.

Emellett a bánthatóság mellett kell megélnünk azt, hogy szentül élünk. Tiszta lelkiismerettel, hittel, bizalommal, bizalommal a Szentlélek iránt így kell szentül élni, hogy ott legyen, hogy mindig alkalmas legyen az én szívem-lelkem, hogy tudjon bennem szállást venni a Szentlélek, hogy őrzöm a templomnak a

szentségét, hogy takarítom, hogy tisztán tartom, hogy készen áll mindig arra, hogy Isten megérkezhesen oda.

Az Isten temploma szent és azok mi vagyunk. „Hiszem a szentek közösségét” -mondjuk a hitvallásunkban. Ennek mindnyájunkon látszódnia kell! A szentek közössége mi vagyunk! Mert Isten Lelke lakik bennünk. Isten népe vagyunk. Mi vagyunk azok. És a szent név kötelez. Ha a szentek közössége vagyunk, akkor nem tehetünk meg akármit, akkor a név kötelez, akkor úgy is kell élnünk, hogy építjük a lelki házat önmagunkban, és ami nagyon fontos a másikban, hiszen a rombolás az sokszor kívülről jön. Az a minimum, hogy a másikat nem romboljuk.

Sőt, arra kaptunk elhívást, hogy a másikban építsük a jót, a hitet, a szeretetet, mindazt, amire nekünk magunknak is szükségünk van. Úgyhogy erre az építésre hív bennünket Isten ígéje. Azt mondja, hogy ha valaki az Isten templomát megrontja, azt megrontja Isten, mert az Isten temploma szent, és ez a templom ti vagytok. Milyen jó ezt hallani, milyen nagy felelősséget kapunk, vihetjük ezt haza, éljünk belőle, és amikor a szürke hétköznapiak kísértései jönnek, akkor hiszem, hogy a Lélek megadja, hogy felvillanjon előttünk a gondolat, az ige, a tudás, hogy de mi mégiscsak szentek vagyunk, Isten szent temploma, Isten Lelke szállt ránk, lakik bennünk, és kérjük tőle, hogy maradjon is velünk. Így legyen. Ámen.

Utóima: *Kérünk téged, mennyei Atyánk, Jézus Krisztus által, hogy a te Lelkedet tartsd meg bennünk! Tudjuk, hogy ebben is a te kegyelmedre szorulunk, a te segítségedre, hogy valóban templommá legyen a szívünk, a lelkünk, hogy valóban te lakozzál bennünk, és ebből fakadjon minden áldás, ebből fakadjon életünknek tisztasága. Segíts, hogy oda tudjuk szentelni magunkat teneked, hogy valóban tudjuk, a te tulajdonod vagyunk, a te néped, a te megváltott gyermekeid. Ebben erősíts meg minket!*

Adj erőt a munkához, a helytálláshoz, a kitartáshoz. Adj erőt ahhoz, hogy tanuljunk a te dolgaiddat, hogy napról napra növekedjen bennünk az ismeret, napról napra növekedjen bennünk a hit. Add, hogy egy-egy próba után valóban megerősödve forduljunk hozzád hálaadással a szívünkben.

Most ezzel a hálaadással köszönjük meg neked mindazt, amink van, az életünket, hogy ismerhetünk téged, hogy hallhatjuk a te ígédet, hogy a te ígéd örökre megmarad, és mi ebben megkapaszkodhatunk, mert ez visz bennünket előre az örök élet útján. Köszönjük neked mindazt, amink van, a családjunkat, a szeretteinket, a gyülekezetünket, ezt a közösséget. Adj nekünk békességet, türelmet, szeretetet és összetartozást.

Azokért is könyörgünk most, akiknek kevés adatott ebben az életben. Akik betegséggel küzdenek, félelemmel, gyásszal, özvegységgel, árvasággal, szegénységgel, nyomorúsággal. Légy velük és adj nekünk felismerést, ha bennünket küldesz, hogy segítsünk. Eléd hozzuk egyházunkat, hisszük, hogy a te Lelked tud megtisztítani, megerősíteni mindannyiunkat. Hozzad könyörgünk magyar nemzetünkért, magyar hazánkért, hozzád könyörgünk a békéért és a békességért és hozzád könyörgünk az egész teremtett világért.

*Az Úr Jézus Krisztus érdeméért kérünk, hallgasd meg imádságunkat.
Ámen.*

